IGNACIJE RADIĆ

MARIJA

19-94-40
02340 I

O. IGNACIJE RADIĆ

MARIJA

RAZMATRANJA O ŽIVOTU MAJKE BOŽJE

JERONIMSKA KNJIŽNICA
UREDNIK DR JOSIP ANDRIĆ
HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŽTVO SV. JERONIMA
ZAGREB * * * * * * 1943.

IZDANO MEĐU GODIŠNJIM ČLANSKIM IZDANJIMA HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG DRUŽTVA SV. JERONIMA PRIGODOM NJEGOVE SEDAMDESETPETE GODIŠNJICE
1868. — 1943.
JERONIMSKA KNJIGA
674.

S odobrenjem duhovne oblasti nadbiskupije zagrebačke od 30. kolovoza 1943. broj 5940. i provincijalata Trećoredaca sv. Franje od 1. listopada 1943.

TISAK NARODNE TISKARE U ZAGREBU

MAJKA PREŽALOSTNA

Marija je majka božanskog Patnika, koji je svojom smrću na križu izvršio djelo našega odkupljenja. Kad je Bl. Djevica rekla Gabrielu: »Evo službenica Gospodnja, neka mi bude po rieči tvojoj«, te kad je u tom času postala majkom našega Odkupitelja, ona je u isto doba preuzela obvezu, da će kao majka svoga Sina posvuda slijediti, od betlehemske štalice do na Kalvariju, da će s Njime podieliti Njegove patnje, Njegova poniženja, a u neku ruku i samu smrt. To je Bogorodica učinila, i tako je postala suodkupiteljica ljudskoga roda.

Cieli Marijin život izpunjen je patnjama. Samo utjelovljenje Sina Božjega bacilo je na nju čudnu sjenu. Sam ju je Bog tada oslobodio od težke kušnje. Porodila je Sina u tuđem gradu, u zapuštenoj pećini. Četrdeset dana poslije rođenja prikazala je, bolje žrtvovala, svoje Diete Bogu, a to je žrtvovanje bilo veoma bolno. Vršak toga žrtvovanja bit će izpod križa Sina, a zapečatit će ga cjelovom na grobnoj ploči mrtvog Jedinca. Žrtvovanje Majke i Sina bit će zajedničko i zamjenito.

Starac Simeon kazao je Majci: »O ovo Diete mnogi će se spotaknuti, i tvoju dušu će probosti mač.« Simeonov mač cielog će života sve više i više probadati srdce Majčino, dok ga na Kalvariji ne bude skroz probo. I taj mač Majka će uviek u srdcu nositi, i svaka trpnja Sinova samo će ga dublje u srdce porivavati, dok ga na Kalvariji podpuno ne probode.

Za svog života Marija je uviek trpjela. Tek se Isus rodio, već je morala bježati u tuđinu i tamo ostati neodređeno vrieme. U dvanaestoj ga godini gubi, jer On mora vršiti volju Otca nebeskoga. Dolaze duge godine zabitnog života u nazaretskoj radionici. U tridesetoj godini Isus ostavlja svoju Majku, ali ona ne ostavlja Njega. Ona ga prati na misionskom putovanju dieleći s Njim gorka razo-

čaranja, koja ga obilno stizavaju od izabranog naroda, kojemu On dolazi kao Mesija, ali mu oni spremaju Golgotu.

Napokon Majka sliedi Sina na putu Njegova križa. Put križa Marijina poklapa se s putom križa Isusova. Što Isus trpi na tielu i na duši, to Majka proćućuje u srdcu. Na Kalvariji žrtva je Majke i Sina podpuna. Uobće život Isusov i život Marijin neprestano je uzpinjanje na Kalvariju. Stepenicama trpljenja uzpela se Marija do najvišeg stepena žrtve i ljubavi.

I mi ćemo u ovoj knjizi slieditи Mariju na putu njezina križa. S trpljenjem moramo i mi pod svaki način sudjelovati s Kristom u spasavanju svoje duše. Drugog nam puta nema. Bič glada i rata već nas dugo bije; mogao bi slieditи i bič kuge. Ne znamo, kad će iz Božjih ruku izpasti bič Njegove pravde. Ne znamo, koliko nam se dugo savijati pod udarcima toga biča. S težkim križem na leđima moramo se i mi penjati na Kalvariju. Kod toga imat ćemo pred očima duše svoje Isusa i Mariju na njihovu kalvarijskom putu.

PRIMJER. Sveta Magdalena Pacijska. Na dan Marijina uznesenja na nebo prikaza se Magdaleni Bl. Djevica Marija te joj odkri, koja joj se djela najviše sviđaju. Među prvima spomenu trpljenje, u kojem se ona — reče — cielog života vježbala. Pobožni njezini štovatelji svaki joj dan prikazuju po koju žrtvu svladavanja samoga sebe; koju žrtvu trpljenja svojih zlih nagnuća; žrtvu strpljivosti u kušnjama života, te uobće žrtve kršćanske pokore. I mi ćemo tako Majci prežalostnoj prikazati naša trpljenja.

Neki mladić živio je prilično razuzdano. No kraj svega toga nije ni jednoga dana propustio nekoje molitve u čast Bl. Djevici Mariji. Jednoga dana hodajući nekom šumom ogladnje. Kad eto mu ususret neke veoma liepe gospođe, koja mu ponudi slastna jela u zamazanoj posudi.

Jela su izgleda veoma slastna, — reče mladić, — ali mi se gade, jer su u zamazanoj posudi.

Gospođa mu reče: »Tako je i tvoja molitva: ona je dobra, ali ti je srdce nečisto, pak mi se ona gadi.«

Gospođa izčeznu. Mladić je razumio Marijinu poruku i popravio se. (Rubetić: Svibanjsko cvieće, Zagreb, 1884. 131.)

I mi pročistimo u svetoj izpovjedi svoju savjest, da joj naša pobožnost bude mila.

MOLITVA. *Pod obranu se tvoju utječemo, sveta Bogorodice, ne odbij molbe naše u potrebama našim, nego nam u svim težkoćama i nevoljama pomozi, i od svih nas pogibelji uviek oslobodi, Djevice slavna i blagoslovljena, Gospođo naša, posrednice naša, zagovornice naša. Sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči. Amen.*

RUŽA MEĐU TRNJEM

Pjesma nad pjesmama 2, 2.

Bog je prvoga čovjeka učinio sretnim i blaženim, a on je sam razorio svoje blaženstvo. Prvi je grieh razkopao zemaljski raj. Zemlja je od tada zarasla korovom i dračem. Nebo se zatvorilo. Vatra se ljubavi ugasila. Ponor je smrti sjevnuo sa svih strana. Sve stvoreno stenjalo je pod teretom prokletstva. Đavao je u zemaljskom raju uništio djelo Božje; on je čovjeka upropastio, a i čovjek sebe. To je prvi grieh.

Hoće li tako uviek ostati? Hoće li dobrota Božja dopustiti, da čovjek bude uviek nesretan? Ne će. Zametnut će se težka borba između dobra i zla, između svietla i tame, borba đavla protiv Boga. Prvi obrisi te borbe zabilježeni su u zemaljskom raju. Bog reče zmiji: »Neprijateljstvo ću postaviti između tebe i žene, između poroda tvoga i poroda njezina, ti ćeš vrebati o peti njezinoj, a ona će ti satrti glavu« (Gen.).

Bog je to obećanje izpunio. Na toj iztočnim griehom otrovanoj zemlji, gdje raste korov i dračje, posijao je Bog jednu sjemenku, iz koje će izniknuti poput ljiljana biela Ruža, Ruža među trnjem. Tu Ružu ne će zatrovati bakcil iztočne krivnje; ne će ona upijati životne

sokove iz otrovane zemlje; ne će tu Ružu ugušiti dračje i ako će rasti između trnja, niti će je ofuriti ledeni vjetar, i ako će rasti u ledenom pasu smrti. Ta će Ruža i u smradnom ozračju grieha dizati spram neba ugodniji miomiris, nego li je bio miomiris žrtve Abelove i Abrahamove.

Ruža među trnjem, jedina bez grieha među grješnicima je Bl. Djevica Marija. Ona, prvorođena kćerka Boga Otca, od vieka odabrana Majka Božjega Sina, prečista zaručnica Duha Svetoga, majka istodobno i djevica. To je ona žena jaka, koja će stati na čelu sinova Božjih, da kao uređena vojska sa đavlom zapodjene borbu na život i smrt i odnese pobjedu. Ona će sa sjemenom svojim konačno satrti glavu zmiji. Ali da ne govorimo u slici. Žena, koja će sa Sinom svojim svladati đavla, to je Bl. Djevica Marija. Ona će nam poroditi Krista, koji će svojom patnjom, a Marija svojom supatnjom, spasiti unesrećeni ljudski rod. Ta borba i pobjeda, patnja i supatnja nagovještene su već na razkopanim poljanama zemaljskog raja.

Marija je Ruža među trnjem, jer dok su svi ljudi probodeni trnjem iztočnoga grieha, ona je samo ostala neozlieđena. Ali Mariju je probadalo drugo trnje, a to su svakojake žalosti i bolovi, koji su je pratili cielog njenog života. Mariju je probadalo trnje ljubavi. Ona je toliko ljubila svojega Sina, te će s Njime podieliti i Njegove muke. Srdce je Majčino uviek krvarilo. Ni za Bezgrješnu ne će biti raja na zemlji; naprotiv će njoj napose biti ova zemlja dolina suza. Raj će nam otvoriti njezin Sin, i to svojom smrću na križu. A u tom djelu spasavanja ljudskoga roda Marija će imati najaktivnijeg udjela. Ne će doista ona proliti ni jednu kap svoje krvi, ali će ona za neko vrieme svojom krvlju hraniti Sina Božjega. Ali što je glavno, Majčina će se duša u svemu poistovjetiti sa dušom i namjerama svoga Sina: s Njime će ona podieliti Njegove žrtve; ona će u svemu biti uviek sjedinjena s Njegovim božanskim Srdcem. Bogorodica se ne će odieliti od svoga Sina, osobito ne od Njegovih patnja. Krist će svojom patnjom, a Marija svojom supatnjom odkupiti ljudski rod. I u tom smislu Marija je

nebeska Ruža presađena na trnovitom zemaljskom tlu stradanja i patnje.

Ruža među trnjem daje i tebi jednu spasonosnu nauku.

»Ja puno trpim«, kažeš, »a ništa nisam skrivio«. Možda nisi skrivio, ali ti zaboravljaš jednu temeljnu istinu naše svete vjere, a ta je, da tebe kao i svakoga čovjeka tišti na ovome svietu krivnja iztočnoga grieha, koji je s Adama prešao i na tebe. Pa zato moraš i nedužan trpjeti. Prolaziti moraš kroz zemlju, kojoj su staze zakrčene dračjem, a putovi posuti oštrim kamenjem; na njima moraju krvariti tvoje noge. Nema sreće, nema raja na ovome svietu; razkopao ga je iztočni grieh. Ti si duševno, kronični bolestnik. Iztočni grieh zadao ti je trostruku ranu: ranu neznanja u razumu — ti vjerske i moralne istine malo poznaješ; ranu zloće u volji — težko ti je vršiti ono, što poznaješ, da je dobro; i ranu požude u sjetilima, s koje toli ljuto krvari tvoje tielo i duša. S tvoje duše odpadoše latice iztočne nevinosti, a ostao bodljikavi glog. Zato moraš trpjeti i krvariti.

Tvoja kronična duševna bolest lieči se pokorom i mrtvenjem. Ako se sam ne prihvatiš noža mrtvenja, da u svojem duševnom organizmu odstraniš, što je bolestno, učinit će to tvoj nebeski ranarnik, Bog. A to ne će ići bez bola. Bog ne upotrebljava opiuma. Ako dakle trpiš i plačeš, znaj, da je ova zemlja dolina suza. Zato suzama moraš izpirati svoju neosobnu iztočnu krivnju, pa i druge svoje osobne griehe kao i griehe cieloga svieta. Sviet je velika bolnica. Svi su ljudi bolestni, svi moraju na operativni stol. To je sudbina palog čovječanstva.

PRIMJER. Pobožni mladić. U blizini mjesta Augsburg živio je neki plemić, koji je svojim životom pobuđivao pozornost svih onih, koji su ga poznavali. Na dan svoje ženitbe izručio je svojoj ženi sve ključeve svoga doma osim ključa jedne sobe. U tu bi se sobu sam često zaklanjao i izašao sav ganut, preobražen, razpoložen za trpljenje i žrtve. Kad je iza dvadesetgodišnjeg braka težko obolio, reče ženi:

»Sada je došao čas, da ti odkrijem tajnu: eto ti ključ, pođi i vidi, što je u onoj sobi.«

Žena pođe i što je vidjela? Veliko razpeće sa slikom Majke prežalostne. Sada joj je bilo jasno sve.

Kad se povrati svome mužu, on joj reče:

»Draga ženo, domala ću vas ostaviti. Kad umrem, često povedi našu djecu u sobu, pa im reci: Tu je mjesto, gdje je vaš otac učio čuvati se grieha, uztrpljivo nositi križ i Boga ljubiti.«

Malo kasnije preminu.

Tako moramo i mi imati pred očima Krista razpetoga i Majku prežalostnu, da se naučimo čuvati se grieha, uztrpljivo nositi svoj križ i Boga ljubiti.

POMOLIMO SE. *Molimo Te, Bože, koji si neoskvrnjenim začećem blažene Djevice pripravio dostojno prebivalište Sinu svojemu, kao što si predvidjevši smrt svoga Sina Njegovu djevičansku Majku očuvao od svake ljage, tako da dopustiš, te i mi, njezinim zagovorom očišćeni dođemo k Tebi. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.*

»EVO DJEVICA ĆE ZATRUDNJETI«

Izaija - Luka I, 26—28.

Posla Bog anđela Gabriela Djevici Mariji, te joj reče: »Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama«. Ponizna se Djevica smete već na sami pozdrav nebeskoga glasnika. Ona je doista, kao i sve izraelske žene, čeznula za Spasiteljem, i ona je sa starim prorocima uzdisala: »Rosite nebesa odozgor i oblaci daždite nam Pravednika«, ali za sebe je znala, da se i na nju više nego blagoslov proteže prokletstvo izrečeno u Edenu: Imat ćeš mnogo muka sa djecom i bit ćeš pod vlašću muževljom.

Ali još se više stidljiva Djevica uplaši, kad Gabriel pridometnu: »Ne boj se, Marijo! jer si našla milost u Boga. Evo zečet ćeš i roditi Sina, i nadjeni mu ime Isus, On će biti velik i

zvat će se Sin Svevišnjega.« Marija je poruku anđelovu dobro razumjela, ali nije razumjela, kako da baš ona bude Majka Sina Božjega.

Divni primjer djevojačke poniznosti, skromnosti i stidljivosti.

Iza kratkog promišljanja mudra se Djevica sabere, te nekom svetom slobodom i ozbiljnošću reče Božjem glasniku: »Kako će to biti, kad ja ne poznajem muža?«

Uzgojena u hramu ona je po Božjem nadahnuću prva među židovskim ženama zavjetovala Bogu svoje djevičanstvo. A kada su je njezini roditelji zaručili Josipu, ona je i njemu kazala, da će u braku, ako se on mora sklopiti, živjeti djevičanski. Da izvrši svoj zavjet, ona je pripravna odbiti ponuđenu joj čast Božjeg materinstva. Ne će ona, da se uzprotivi Božjoj volji, ali više voli ljiljan nego krunu, više križ nego slavu. Znala je ona Izaijinu: »Evo djevica će zatrudnjeti i roditi sina«, ali se nije usudila pomisliti, da bi baš ona morala biti ta djevica. Zato se oprezno ograđuje na poruku anđelovu i mudro pita, kako će to biti.

Ali ne oklievaj, o Djevice. »Na tu tvoju privolu, da postaneš majkom Sina Božjega, čeka na nebu Presveto Trojstvo; čekaju anđeoski zborovi u blaženoj domovini; čekaju praotci u Limbu; čeka cieli sviet i kleči pred tobom i očekuje milostivi odgovor, i to punim pravom, jer naše odkupljenje ovisi o tvojem odgovoru.« (Sv. Bernardo).

Gabriel napokon oslobađa Mariju od neugodne zabune. »Duh Sveti« — reče joj — »doći će na tebe i sila Najvišega osjenit će te, i zato će se ono sveto, što će se roditi iz tebe, nazvati Sin Božji.« Drugim riečima: Baš zato, jer želiš ostati čista djevica, a to hoće i Onaj, koji me je poslao, te želiš dušom i tielom pripadati samo Bogu, baš zato izabrana si, da postaneš čistom zaručnicom Duha Svetoga. Ostat ćeš djevica prije poroda, u porodu i poslije poroda. Sada će se baš izpuniti Izaijino proročanstvo: »Evo Djevica će zatrudnjeti i roditi Sina, i On će se zvati Bog s nama.«

Kad je svaka sumnja razpršena, premda Marija još nije razumjela otajstvo utjelovljenja, ipak vidje, da nema razloga, da se Božjim namjerama protivi. I dok je ta najdostojnija predstavnica sviju žena, ta čista djevica bez iztočne ljage u svojem srdcu pobuđivala najžarču želju za Mesijom, u najdubljem poklonstvu volji Božjoj izgovori rieči: »Evo službenica Gospodnja, neka mi bude po rieči tvojoj.« I u tom času vječna Otčeva Rieč, druga božanska osoba, Krist naš Gospodin, primio je tielo u njezinoj utrobi. I Rieč je postala tielo i prebivala među nama. Anđeo se prvi pokloni utjelovljenom Bogu, zahvali Djevici u ime neba i veseo se povrati, odakle je došao.

Marija je sada postala pravi hram i živo svetohranište Sina Božjega. Ona sama osjeti, kao da stenje pod teretom tolikih Božjih milosti. Smetena je u svojoj poniznosti. »O utrobo,« — vapi ovdje sveti Epifanij — »šira si od neba, jer si nam nebo u sebi zatvorila.« »O slavno djevičanstvo«, — nastavlja sv. Augustin, — »o slavna poniznosti! Mariju anđeo naziva Božjom Majkom, a ona se priznaje službenicom«, premda je — kako dalje kaže sv. Anselmo — »Marija postigla takvu visinu, da se veće poslije Boga pomisliti ne može.« Ta visina zablješćuje poniznu Djevicu; ona je smetena i preplašena. Brzo će čistu Djevicu stići najteže kušnje.

Kršćanske djevojke, naučite se od Marije cieniti svoj djevičanski ponos i svoju djevičansku čast. Zato budite stidljive, ponizne, pobožne, oprezne i mudre, a onda ćete ostati poštene i čiste. Ne vjerujte onima, koji vam laskaju, jer njihova svrha nije druga, nego da vas zavedu i opliene. I da vam se anđeo s neba pojavi, morali bi poput Marije od njega tražiti legitimaciju svog poslanja, kako ju je i Marija tražila. Ona se na anđelov pozdrav smela i tražila razjašnjenja.

I vi morate uviek tražiti legitimaciju od onih, koji vam laskaju, napose od onih, koji bi za cieloga života htjeli, da se s vama vežu u bračnom životu. Ta bi legitimacija bila ova: Zdrava duša u zdravom tielu i pravo shvaćanje kršćanskoga braka. Kad vam je to osigurano, onda uz blagoslov svojih roditelja

možete kazati svome zaručniku: Evo službenice Gospodnje, vodi me k oltaru, da Bog posveti i blagoslovi našu ljubav.

A svi zahvalimo Bl. Djevici, da smo preko nje dobili Spasitelja. Činimo to osobito onda, kad zvono jutrom, o podne i večerom oglasi Zdravo Marijo. Pozdravimo tada Mariju anđeoskim pozdravom. Kad izgovorimo rieči: »I Rieč je tielom postala i prebivala među nama«, poklonimo se i mi utjelovljenom Bogu u prečistoj utrobi Majke Božje.

PRIMJER. Sveti Ivan Evanđelista bio je jedan od najrevnijih Kristovih učenika. Nitko nije u evanđelju dublje prodro u božansko na Kalvariji probodeno Srdce Isusovo, nego li učenik, koga je Isus ljubio. Na zadnjoj večeri je Ivan ležao na njegovim prsima, u Getsemaniju je bio neposredni svjedok njegove smrtne borbe; on ga je sliedio u dvorište Kajfino; on je sa Bl. Djevicom bio prisutan službenom preslušavanju kod Pilata; obadvoje su ga sliedili na križnom putu; oni su na Kalvariji sakupili njegove zadnje rieči; oni su vidili, kako je vojnik probo presveto Srdce; oni su sa Mandaljenom sakupili zadnje kapi krvi, koje su protekle iz Kristova probodenog boka. Ivan je mrtvo tielo postavio Majci u krilo; on ga je napokon sa Josipom i Nikodemom ukopao. Ali što je najglavnije, Ivan je izpod križa od samoga Isusa primio Mariju za majku te ju je čuvao i ljubio. Ona je nesumnjivo svom novom sinu povjerila velike tajne iz života Isusova, koje je ljubljeni učenik u svom evanđelju objelodanio. Ivan je svoju Majku sahranio; on je bio svjedokom njezina uzkrsnuća i uzašašća na nebo. Sveti Ivan, ljubimac Isusov, sin Marijin, vjeran njihov sljedbenik u životu, bit će svojim primjerima, svojom naukom, pa i svojim zagovorom naš vođa na putu Marijinog križnog puta.

POMOLIMO SE. *Bože, koji si htio, da po anđelovu navještenju Rieč Tvoja uzme tielo u krilu blažene Djevice Marije, daj, molimo Te, da mi, koji vjerujemo, da je ona doista Bogorodica, njezinim zagovorom nađemo pomoć. Po istom Kristu Gospodu našemu. Amen.*

»OTIDE ŽURNO U GRAD JUDIN«

Luka I, 39—56.

Marija je pod svojim srdcem nosila Sina Božjega. Ona je postala živi hram Duha Svetoga, pravo svetohranište pred kojim su anđeli poklecali. O svemu tomu nisu drugi ljudi ništa znali. Sa svetim poštovanjem čuvala je Marija Božju tajnu, premda je u srdcu ćutila neku želju, da svietu objavi radostnu viest, da je Mesija već među nama; da se okovi paklenoga robstva već kidaju; da se dani slobode približavaju. Ali je ipak čuvala tajnu.

Ali u ušima su joj odzvanjale rieči anđelove: »I evo, Elizabeta, rođakinja tvoja, i ona zatrudnje u starosti svojoj.« Marija odluči da posjeti Elizabetu, da joj čestita, što se je izpunila davna želja njezina srdca, a bez sumnje i zato, da u svoje starije rodice potraži utjehe i savjeta. I ona ustade žurno i otide u grad Judin, u svećenički naime grad Hebron. Bilo joj je prevaliti oko 140 km, koje je ona, mlada, mogla prevaliti u 4 do 5 dana. Moguće se priključila kojoj karavani, a još vjerojatnije, da ju je pratio sv. Josip.

Svima je već bilo poznato, da je pod svojim srdcem nosila diete. Ona se napokon morala nekom izjasniti. Ali komu i kako? Hoće li joj vjerovati? Napokon odluči svoju tajnu povjeriti Elizabeti, koja je sada zastupala njezinu majku, a koja izgleda, da je već bila umrla. No sam je Bog riešio tu stvar na veoma zadovoljavajući način.

Sam je Duh Sveti upriličio susretaj ovih dviju majki čudesno plodnih, a i susret njihove djece, koju su još pod srdcem nosile. Mlađa je pod srdcem nosila Mesiju, a starija Njegovog Predteču. Taj je susret pun otajstava i čudesa. Kad Mesijina Majka pozdravi Elizabetu, zaigra diete u njezinoj utrobi. I Elizabeta se napuni Duha Svetoga i povika iza glasa: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Odkuda meni, da dolazi majka Gospodara moga k meni? Jer gle, kad ode glas pozdrava tvoga u moje uši, zaigra diete od radosti u mojoj utrobi. I blago tebi, što si vjerovala, da će se izvršiti, što ti je kazao Gospodin.«

Marija je iznenađena. Tko je Elizabeti objavio tajnu odkupljenja? Duh Sveti. Sveta se Djevica zanese u duhu i puna najveće zahvalnosti spram Boga zavapi: »Veliča duša moja Gospodina, i moj se duh raduje u Bogu Spasitelju mome, što je pogledao na poniznu službenicu svoju, jer gle, odsada će me blaženom zvati svi naraštaji.«

Eto dvie majke, koje su na visini svoje sreće. A jesu li sretne majke u tom času mogle predvidjeti daljnji tok života svoje djece, koja od veselja poigravaju pod isto tako veselim srdcem svojih majki? Najsjajniji događaji u životu vuku za sobom svoju sjenu, kao što se iza najviših gora prolamaju najdublji ponori. Znamo, da je Isus izdahnuo na križu, a Njegovom Predteči je krvnik odrubio glavu. Starac će Simeon natuknuti Bogorodici, da će njezinu dušu probosti mač, a starica Elizabeta možda je i sama doživjela mučeničtvo svoga sina.

Ne uznesimo se u sreći, a u nesreći se ne poništimo! Međutim radujmo se danas sa sretnim majkama, koje su nam rodile tako svetu i blagoslovljenu djecu: Predteču, koji se klanja Mesiji, i Mesiju, koji posvećuje svog Predteču već u utrobi majke. Doista blagoslovljene majke sa blagoslovljenom djecom.

I vi tako, o naše majke! I vas je Bog blagoslovio onda, kad vam je dao priliku, da u svetom braku s Bogom sudjelujete u stvaranju i podržavanju ljudskoga roda na zemlji. To je posebna vaša misija, posebna vaša odlika, a i posebni vaš ponos. Ne bježite od tereta, koji vam je priroda, pa i sam Bog u braku povjerio. Smatrajte se sretnima da nekoliko djece uzgojite domovini, Crkvi, nebu. Napučite zemlju dobrim ljudima, a nebo svetcima.

Što je ljepše na zemlji, nego brak od Boga blagoslovljen obiljem Božje dječice, koja poput Božjih anđelića oblieću oko drage mamice i tatice, oko dobre bakice i djeda, da im anđeoskim smieškom, sada još nesviestno, a kasnije sve to sviestnije zahvaljuju za požrtvovnu brigu i roditeljsku ljubav. Ta dobra dječica sakupljena oko domaćeg ognjišta, marno poučena, da se Boga boje, i da poštuju i

ljube svoje roditelje, takva Bogom blagoslovljena obitelj velika je radost i pomoć za roditelje, sladko je sklonište za djecu, kutić je raja na zemlji.

Majke, vi ste u obiteljskom svetištu vladarice i svećenice; vladajte tu širinom svoga srdca. Budite dobre, blage, ljubezne i uztrpljive. Bog vam je dao zlatno srdce, izkoristite ga u korist svoje djece. Blagoslovila vas Majka Marija.

PRIMJER. Sveti Ivan Krstitelj bio je, kao što već rekoh, posvećen u utrobi svoje majke. On je molitvom izprošen. Čim se rodio, po svim se gorama judejskim govorilo: »Što misliš, da će biti ovo diete; jer ruka Božja bijaše s njim.« Proročkim duhom to očitova njegov otac Zaharija riečima: »I ti, diete, nazvat ćeš se Prorok Previšnjega, jer ćeš ići pred licem Gospodnjim, da mu pripraviš puteve.«

Kad Ivan odraste, zaodje se u devinu kožu, pohita na Jordan, da propovieda krštenje, pokoru i kraljevstvo nebesko. Dok Ivan krštavaše, eto i Mesije, da ga krsti... U taj čas otvori se nebo i ču se glas s neba: »Ovo je sin moj ljubezni, njega slušajte.« A Ivan ga predstavi narodu riečima: »Evo Jaganjac Božji; evo, koji uzima griehe svieta!« A Mesija je pohvalio svog Predteču, kao još nikoga drugoga: »Nitko između rođenih od žene nije veći od Ivana Krstitelja« (Luka 7, 28).

A kako je svršio ovaj tako strogi pokornik? Zato, što je branio čistoću svetoga braka kralj Herod ga baci u tamnicu, i na želju jedne razbludne plesačice odrubi mu glavu. Predteča je pretekao Krista u propoviedanju pokore kao i u mučeničkoj smrti. Na putu križa Kristova i Marijina uz svetog Ivana Evanđelistu stoji u prvim redovima i Ivan Krstitelj.

POMOLIMO SE. *Molimo Te, Gospode, udieli svojim slugama dar nebeske milosti, da nama, kojima je porod Blažene Djevice Marije bio početak spasenja, zavjetni blagdan Pohoda Njezina podade porast mira. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.* (Crkvena molitva na blagdan Pohođenja Marijina.)

»NAMISLI JE TAJNO OSTAVITI«

Matej 18—25.

Blažena Djevica je rado boravila kod svoje rođakinje, koja je znala za njezinu tajnu. Nu gotovo je obuze strah, kad se imala povratiti u Nazaret, gdje ju je čekala kušnja, najteža za poštenu ženu. Ona je zatrudnjela od Duha Svetoga, te je pod svojim srdcem nosila Spasitelja, a o tome nije nikome govorila, pa ni svetomu Josipu, kojemu su je bili njezini roditelji već prije zaručili. Ona je i anđelu rekla, da muža ne poznaje, pa i ako je pristala na zaruke, to je nedvojbeno položila zavjet djevičanstva.

S takvim težkim mislima u srdcu se iza tromjesečnog boravka kod Elizabete Marija vraća u Nazaret. Međutim Josip je doznao, da je Marija trudna. I njega sad spopadoše strašne muke. On je znao za Marijin zavjet te nije ni časka sumnjao o njezinom poštenju; ali nije znao za otajstvo upućenja, ni kako je Marija postala majkom. Mogao joj je dati razrješnicu zaruka, ali time bi Marija pred svietom ostala ožigosana i osramoćena. Što dakle? On namisli da je tajno ostavi, t. j. da je svečano ne uvede u svoju kuću, kao svoju ženu.

Težka je to bila kušnja za pravednog muža, ali još teža za nevinu Djevicu. U pitanju je bila njena čast, a donekle i njezin život. Ona je vidjela, koliko Josip trpi, a imao je za to i povoda, ali se nije usudila ni njemu povjeriti svoju tajnu. O tako dubokim istinama valja šutjeti. Oh, kako je stidljiva Djevica negdje tajno uzdisala, kako je gorko plakala i žarko se Bogu molila, da sebe i svog zaručnika oslobodi od težke kušnje.

Međutim dođe i najgore: doznala je, da je Josip u toj težkoj neizvjestnosti misli ostaviti i pripustiti svojoj sudbini. Kriza je bila na vrhuncu. Sam ju je Bog mogao riešiti. Marija silno trpi, ali ne očajava. Radi se o stvarima Božjeg interesa; Bog mora providiti.

I nije se prevarila. Božja je pomoć došla u zgodno doba. »Dok je Josip tako mislio, gle anđeo Gospodnji javi mu se u snu govoreći: ‚Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti Marije, žene svoje, jer ono, što se u njoj začelo,

od Duha je Svetoga. Rodit će sina, i nadjeni mu ime Isus, jer će izbaviti narod svoj od grieha njegovih.' Kad se probudi Josip, učini, kako mu je zapovjedio anđeo, i uze sebi Mariju ženu svoju.«

Eto, kako je Bog riešio to delikatno pitanje. Upotriebio je za to muža pravednoga, kojemu je povjerio tako neobičnu zadaću, da bude čuvar i svjedok Marijina djevičanstva, Isusov hranitelj i pred svietom otac. Josip je tu službu najsavjestnije izvršio. On je Mariju spasio. On vjeruje rieči anđelovoj, da je Marija zaniela po Duhu Svetomu; on je bez daljnjega uvede u svoju kuću, on se za nju pobrinu. Samo takvom mužu mogla je biti povjerena sama nevinost Isus Krist i Njegova djevičanska Majka.

Kršćanska dušo! U svojim premudrim osnovama dopušta kadkada Bog, da i tebe snađu kušnje i neizvjestnost. Ti imaš najbolje namjere, sviestna sebi svoje nevinosti i izpravnosti. Svima hoćeš samo dobro, a ipak ti tvoji protivnici koješta podvaljuju. Zlobno tumače svaku tvoju rieč i tvoje postupanje. Često ćeš naići na nerazumievanje i sumnjičenje i kod onih, koji su ti blizu, i od kojih to ne bi nikada očekivala.

Težke su to duševne muke. I usred najvećeg množtva duša se osjeća strahovito osamljena i zapuštena. Najradije bi kriknula i pred cielim svietom razglasila svoju nevinost i pravednost. Ali bi tada morala možda iznieti pred tuđe oči svetinju svoje duše, nešto što samo ona shvaća i vjeruje. A tko zna bi li i onda naišla na razumievanje i odobravanje? Bi li se dovoljno procienili njezini razlozi i osjećaji?

U takvom duševnom stanju najbolji je put, što ga je odabrala presveta Djevica: ponizna šutnja i podpuna predanost u Božje ruke. Moramo biti sviestni, da Bog sam dopušta ovu ili onu kušnju, i da će On sve izvesti na naše dobro. Doći će čas, kada će On poslati anđela utjehe, i onda će sve postati jednostavno i jasno. U dušu će se opet povratiti sreća, sigurnost i mir. »Blago čovjeku, koji pretrpi napast, jer pošto bude izkušan, primit će vienac života što ga je obećao Gospodin onima, koji ga ljube« (Jak. I, 12.).

PRIMJER. Žrtva izpovjedne tajne. Koncem prošlog stoljeća razmahalo se u Francuzkoj bezvjerstvo i slobodno zidarstvo, koje je išlo za tim, da uništi Crkvu i njezine ustanove. Bezbožnici su u prvom redu htjeli omraziti pred narodom svećenstvo prema onoj: udari pastira i razbjeći će se stado. Žrtva njihovih spletaka i paklenske mržnje bio je pobožni i nevin župnik Montmoulin. Prigoda im se pružila prilikom jednog zločina, što se zbio u njegovoj župi.

Župnik Montmoulin bio je sakupio veliku svotu novaca za gradnju bolnice, koju će podignuti i voditi družtvo kršćanske ljubavi. Jednog dana dozove predsjednicu toga družtva i preda joj novac, da ga pohrani na sigurno mjesto. Crkveni zvonar Loser znao je, da će gospođa doći pod večer po novac, i on odluči, da će joj ga pod svaku cienu oteti.

Da odbije od sebe svaku sumnju razglasio je, da toga dana odlazi u Marseille. I doista odputovao je s drugim putnicima, ali najednom neopazice izskoči iz vlaka i vrati se potajno natrag. Ušulja se u župni dvor i stane u zasjedu. Kad je gospođa izlazila s novcem, Loser skoči na nju, ubije je i otme novac. Na to otide odmah k župniku na izpovjed, ali ne zato, da okaje zločin, već da i njega prisili na šutnju. Znao je naime, da svećenik ne smije pod nikakvu cienu odati ono, što čuje na izpoviedi. I tako Loser iza svetogrdne izpoviedi odputuje opet potajno u Marseille, a sva krivnja za ovaj strašni zločin padne na nedužnoga svećenika. Sve se tada urotilo proti njemu. Bezbožnici su tada veselo trljali ruke, novine su donosile duge članke o strašnom zločinu, što ga je izveo jedan svećenik. Dobri su vjernici bili ožalošćeni, a svećenici i sam njegov biskup bili su u neizvjestnosti. Napokon je pala odluka glavnog suda: župnik Montmoulin osuđen je na smrt radi ubijstva i krađe, a malo kasnije zamienjena mu je kazna smrti u doživotnu robiju na strašnim otocima Nove Kaledonije.

Ne može se izkazati, koliko je dobri župnik pretrpio u tim časovima. Znao je sigurno, tko je krivac, ali nije smio nikoga okriviti ni osumnjičiti. U svoju obranu ponavljao je samo rieči: »Ja sam nevin«. Podpuno se predao Bogu,

da On vodi, i ako bude Njegova sveta volja, da razčisti cielu stvar.

Tako je i bilo. Zločinac gonjen grižnjom savjesti preda se iza više godina sam vlastima i razjasni slučaj župnika Montmoulina. Nato je on bio osuđen na doživotnu robiju, a župnik, čija je nevinost i žrtva još ljepše zasjala, vrati se s velikim slavljem u svoju župu. Tako mu je već na ovom svietu dana zadovoljština, jer Bog ne zapušta one, koji se uzdaju u Njega.

POMOLIMO SE. *Ne prezri, svemogući Bože, svoj narod, koji vapije u nevolji, nego umilostivljen radi svoga Imena, priteci u pomoć onima, koji se muče. Po Kristu Gospodinu našemu.* (Crkvena molitva)

»I NIJE ZA NJIH BILO MJESTA U GOSTIONICI«

Luka II, 1—7.

Daleko od svjetske buke provodila je Marija svoje vrieme u nazaretskoj kućici. Dušom je i tielom združena sa Djetetom, koje joj pod srdcem poigrava. Vesela je, da ga može nahraniti svojom krvlju. Sretna majka u tajnom je razmišljanju upućene Rieči Božje. Ona je pravi šator Svevišnjega, pred kojim anđeli Božji poklecaju. Sa svetom žudnjom čeka čas, da se zrelo nebesko voće odkine od stabla, i da Mesija dođe na svietlo dana. Ali koliko još kušnja čeka Bl. Djevicu do tog sretnog časa.

Dok su sveti supruzi izčekivali porod, eto iziđe naredba cara Augusta, da se popiše cieli sviet. Prohtjelo se rimskom caru, da saznade, koliku bi vojsku za vrieme rata mogao podići; koliko bi poreza mogao razpisati; koliko se dugo proteže njegovo carstvo; zato i naredi, da se svaki građanin prijavi u mjestu svog zavičaja.

Nije bilo druge, par dana kasnije mladi supruzi kreću iz Nazareta u Betlehem. Po izgledu to su dvie veoma siromašne osobe: par svežljaja rubenine privezali magarici na leđa, u rukama nose nešto živežnih namirnica, i to je sve. Šuteći ili moleći vedra lica i mirna srdca, ne tužeći se ni na koga, putuju, kamo ih Božja providnost vodi.

Inače mladi su supruzi u nemaloj neprilici. Marija je u drugom stanju, i dani se njezina porođaja primiču. Mlada rodilja sada više no ikada prije trebala bi posebne njege, tople sobe, zdrave hrane, a nadasve mira, no svega toga sada nije bilo. Putovali su danju. Za hladnih noći podizali su svoje oči spram sjajnih zviezda, te bi sa prorokom vapili: »O h s i n i, s v i e t l a z v i e z d o, i z J a k o v a« i ne misleći, da se ta sjajna zviezda baš sada primicala Betlehemu.

I za 3 do 4 dana eto ih u svetom gradu Jerusalemu, a drugog dana prosliedili su dalje. Za par sati su mogli dostići polje, na kojem je David pasao svoja stada, a na kojem su i sada pastiri uzdisali za Mesijom. Na domaku betlehemskog polja bjelasa se na brežuljku Davidov grad Betlem. Marija i Josip, kad ga ugledaju, sjetiše se sigurno proročanstva proroka Miheje: »I t i, o B e t l e h e m e, z e m l j o J u d i n a, n i s i n i p o š t o n a j m a n j i u g r a d o v i m a J u d i n i m, j e r i z t e b e m o r a d a i z a đ e V o j v o d a n a r o d u m o m u i z r a e l s k o m u.« Dvoje putnika približavaju se gradu, gdje se Mihejino proročanstvo moralo doskora izpuniti.

Sretni Betleheme, ustaj i pohitaj u susret Mesijinoj Majci. Zanosnije je pozdravi, nego li su svojedobno Betuljani pozdravili svoju osloboditeljicu Juditu! Zanosno joj kliči: »T i d i k o J e r u z a l e m a ! T i s l a v o I z r a e l a ! O M a r i j o !«

Ali iz Betlehema nitko se ne miče. Josip i Marija ulaze u svoj kraljevski grad posve nepoznati. Nitko ih ne dočekuje, nitko ih ne prima na konak. Za nove pridošlice n e m a m j e s t a u g o s t i o n i c i, tom zajedničkom konačištu za strance. Sva su mjesta zapremljena. »O Betleme, Betleme!« morao je u Majčinom krilu sakriveni Mesija još žalostnije zaplakati, nego li će to učiniti nad svojim gradom Jerusalemom, »jer i ti, o Betleme, n i s i u p o z n a o d a n p o h o d a t v o g a.«

Međutim je sama Providnost vodila nove pridošlice jednoj zabitnoj stajici. Kad nisu u gradu našli noćišta, a nastupila je hladna noć, primorani su da se zaklone u jednu zapuštenu špilju, gdje pastiri za nevremena zatiravaju svoju stoku. Oni se ne ljute; Bog tako hoće. Ali iz

ove špilje, prije primjerom nego li riečju, počet će Mesija propoviedati ono, što će kasnije za sebe kazati: »Lisice imaju svoje duplje, ptice imaju svoja gniezda, a Sin čovječji nema gdje da glavu zakloni.«

Ti s pravom zamjeraš građanima Betlehema, što nisu ukonačili svetu Obitelj. Međutim oni stalno nisu znali, kakve goste odpravljaju. Ali koliko puta si ti odpravio božanskog Gosta, kad je pokucao na vrata tvoga srdca, a ti mu nisi otvorio. Kucao je, kad te je preko dobre majke, preko župnika, preko prijatelja opominjao, da se kloniš nekojih osoba, da ne zalaziš u nekoja družtva, da ne pohađaš nekoje zabave i krčme, ali ti nisi slušao. Kucao je božanski Gost na vrata tvojega srdca, kad te je korio, što psuješ, proklinješ, klevećeš, ali ti ukora nisi u srdcu primio. Govorio ti je, da ne propuštaš svetu misu u nedjelju; nudkao te, da se češće moliš, da primaš svete sakramente izpoviedi i pričesti; da se upišeš u koje vjersko družtvo; da promičeš Katoličku Akciju, ali si božanskog Gosta odpravio izpred vratiju. Možda je i tebe Božji glas, kao nekada Mateja, na razkršću tvog životnog puta pozivao, da ga sliediš na putu žrtve i Kristova križa, i kazao ti, da će ti na tom putu biti osigurana posebna Božja pomoć, ali ti si prezreo taj poziv, ti si volio krivudati svojim putevima, odpravio si Krista sa vratiju.

Ne ljuti se stoga na Betlemićane, već se ljuti na sebe. Ti zaslužuješ veći ukor, nego li oni. Ne preziri glas milosti, jer je to glas Božji. I milost ima svoje časove. I ona sad govori, a sad šuti, kao što i sunce sad svietli, a sada se sakrije izpod oblaka. Glas Božji, ako ga više puta prezreš, jednom će zašutjeti. I ti ćeš tada zaspati na ponoru smrti. Ne dao Bog, da se probudiš u vječnosti, gdje već ne će biti pomoći.

Kako se mora glasu Božjemu odazvati, neka ti služe ovi primjeri.

PRIMJER. Kad je Isus išao pokraj mora galilejskoga, vidje dva brata: Simona prozvanoga Petra i Andriju njegova brata, gdje bacaju mreže u more, jer su bili ribari. I reče im: »Pođite za mnom!« I oni odmah ostaviše mreže i pođoše za njim. I pošavši odatle dalje vidje druga dva

brata u lađici sa Zebedejem, njihovim otcem, gdje popravljaju mreže svoje, i pozva ih. I oni odmah ostaviše lađicu i svoga otca i pođoše za njim« (Mat. I, 18—21).

»Isus vidje čovjeka, gdje sjedi na mitnici, po imenu Mateja. I reče mu: Idi za mnom! I ustavši pođe za njim.« Tako pripovieda sam Matej svoje obraćenje.

Svi su ti odmah sliedili poziv Božji. Ali ima i takvih, koji nisu toga učinili. Bogatome mladiću reče Isus: »Ako hoćeš biti savršen, prodaj svoju imovinu i imat ćeš blago na nebu, i dođi, hodi za mnom. Kad je mladić čuo tu rieč, otide žalostan.« Nije sliedio glas milosti, jer je bio veoma bogat. Nisu sliedili glas milosti ni Juda ni lude djevice, koje nisu u svjetiljkama imale dovoljno ulja, pa su i one izključene iz pirne dvorane (Mt. I, 13). Nije sliedio glas milosti ni onaj sluga, koji je zakopao predani talenat, mjesto da njime trguje, te je kao »sluga bezkoristni bačen u tamu, gdje je jaukanje i škrgut zuba« (Mt. 25, 24—30). Božanskom Gostu, kad pokuca na vrata tvoga srdca, otvori spremno. On dolazi, da te vječno usreći.

POMOLIMO SE. *Bože, koji nas svake godine razveseljuješ izčekivanjem našeg odkupljenja, podaj da Jedinorođenoga Tvoga, koga radostno primamo kao Spasitelja, sigurni ugledamo i onda, kad bude došao, da sudi žive i mrtve. Gospod naš, Isus Krist, Sin Tvoj, koji s Tobom živi i kraljuje, Bog, po sve vieke vjekova. Amen.* (Badnjak)

»RODI SINA I POVI GA I POSTAVI U JASLE«

Luka II, 1—7.

Ni jedan svjetski događaj — piše naš domaći pisac Vimer — nije opisan tako jednostavno, kako je u Sv. Pismu opisano rođenje Isusovo: »I rodi svoga Sina prvienca i jedinca i povi ga i metnu ga u jasle.« Isus je došao na sviet, da ljudima priredi stanove na nebu, a sam nije mogao naći stana, u kom bi se rodio na zemlji. Kao najsiromašniji sluga ugledao je svietlo Božje u staji. Riedko je koje diete od početka

svoga života bilo osuđeno na tolika stradanja. Siromaštvo, poniženje, borba, muka, dočekuju Isusa kod jaslica, prate ga cieli život i opraštaju se od njega tek na križu. Jaslice su bile dolična kolievka za Onoga, komu je smrtna postelja bila križ. Ali jaslice su Isusove bile i propoviedaonica. Rođenjem svojim htio je svietu pokazati, da čovjeka na svietu ne čeka sreća i bogatstvo u uživanju i slavi. Primjerom je svojim navještao, što je poslije riečima naučavao; jaslice su Isusove utješile mnoge siromahe i potakle bogataše i kraljeve, da ostave svoje časti i bogatstva te priskoče u pomoć sirotinji.

I doista: ni sunce ni zviezde ni anđeli ni ljudi nisu još vidjeli čudo, kakvo se zbilo u betlemskoj špilji, kad je nazaretska Djevica bez boli porodila samog Sina Božjega. Povila ga je u siromašne pelenice i postavila ne na meku postelju, već na malo bodljikave slame, što je životinjama preostalo u jaslama. Sinu Božjemu Majka se prva poklonila. U zamjenu za skrajnju oskudicu, koja je okruživala Njegovu kolievku, Majka nije imala što drugo, da mu dade, nego svoje dvie ruke i svoje majčinsko srdce. Ali ta majčina predanost, žrtva i ljubav siromašnu je stajicu pretvorila u raj. Jer u toj stajici borave dvie najsvetije osobe, a uz njih u jaslicama leži sam Sin Božji.

Svete duše u limbu gledaju veliko svietlo, koje se razlilo povrh Betlehema. U visinama neba ori se anđeoska pjesma, koja ljudima naviešta mir. Anđeli navieštaju pastirima veliku radost, koja će biti svemu svietu, a svietla zviezda s iztoka privodi mudrace k Mesijinoj zibci. Nebo se spustilo na zemlju.

S pastirima i mudracima primaknimo se i mi k Mesijinoj zibci, odatle betlemsko Diete prije primjerom nego li riečju počinje svoj tečaj kršćanske pokore. U toj školi prva i najvjernija učenica je sama Njegova Majka, koja već sada u svoje srdce marno pohranjuje sve, što od Njega čuje i u Njemu vidi. Uz kolievku Isusovu kleči Marijin zaručnik, taj zastupnik radnika; on će Božanskom Djetešcu u službu dati svoje dvie ruke i naučiti nas sve, kako je i ručni rad prava služba Božja. Uz jaslice eto i pastira, tih predstavnika prostog naroda, koji će od Isusa naučiti, da mu služe u jednostavnosti srdca. Napokon

jaslicama se sa svojim darovima primiču mudraci sa iztoka; oni će, kao predstavnici učenih i bogatih slojeva Spasiteljevu skromnost i čudesnu slavu raznositi među poganima. Tim prvim Isusovim učenicima i poklonicima pridružimo se i mi.

Prva rieč, koju budu božanska Isusova usta naučavala trideset godina kasnije na Gori blaženstva, bit će: »Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.« Tu nauku već sada Spasitelj naučava u jaslicama. Siromaštvo blago je nebesko, kao što je bogatstvo težka pogibelj za dušu. Težko da se bogataš spasi, reći će Krist; a to sve dotle, dok se on postojano, a donekle i svojevoljno nalazi u prigodi, da se previše zaljubi u zemaljska dobra, i da prezre nebeska. »Nemožete služiti Bogu i bogatstvu.« (Luka 16, 13) Bogataš je redovito škrtac, a škrtac je najveći duševni siromah. Dok on oko sebe zgrće pune vreće zlata, srdce mu je zatvoreno i prazno. Lakomac cielog svog života sakuplja, što će na jednom morati ostaviti. Smrt će ga odkinuti od zlatnoga teleta, kojemu je za života žrtvovao dušu i tielo, vrieme, pa i samu vječnost. Njega čeka sudbina bogataša iz Evanđelja: »Umrie bogataš i dospije u pakao.«

Pokidajte dakle te ne dične đavlove okove. »Bogatstvo je vražji odpadak,« rekao je Papini. Budite zadovoljni i ponosni, da sebi sa svoje dvie ruke dan u dan stečete pošteni hljebac. Najčastniji i najsigurniji način uzdržavanja označen je već u Edenu riečima: »U znoju svoga čela hranit ćeš se hljebom.« »Tražite najprije kraljevstvo nebesko,« kaže Krist, »i načinite sebi kese, koje se ne će iztrošiti; blago, kojega ne će nestati na nebesima, kuda se tat ne približava, niti ga moljac razjeda; jer gdje je blago vaše, tu će biti i srdce vaše« (Luk. 12, 33—34).

I u vrieme ratnih kušnja, kad nas oskudica sa svake strane bije, kad se moramo boriti za koricu suhog hljeba, naše pouzdanje stavimo u dobrog Otca nebeskoga, koji ne će dopustiti, da oskudievamo na onome, što nam je nuždno. A i samo pouzdanje je blago, koje ne će nestati.

PRIMJER. Sveti Franjo Asižki, sin Petra Bernardona, bio je jedan od veoma revnih učenika Isusove betlemske škole. Jednoga dana, dok se mladić molio u trošnoj i ruševnoj crkvici svetoga Damjana, ču ove rieči: »Pođi, Franjo, i popravi moju kuću, koja se ruši.« Franjo bez daljega pođe kući, uzme u dućanu svojega otca balu najfinijega sukna, uzjaha konja i brzim kasom odjaha u Spoleto. Za ponuđeni novac proda prvom trgovcu sukno i konja. Utrženi novac preda čuvaru crkve svetog Damjana moleći ga, da popravi crkvu, a kao radnu snagu ponudi mu i svoje dvie ruke. Kad Franjin otac opazi stvar, povuče sina pred sud asižkog biskupa tražeći, da mu povrati novac, kad već sukno ne može. Franjo, koji nije ništa imao, kad mu je otac prietio, da će ga razbaštiniti, skine sa sebe svoje gornje odielo i predavajući ga otcu reče: »Dosada sam molio otče moj, a od sada ću moliti Otče naš, koji jesi na nebesima.« I otide. Za vjerenicu Franjo odabra gospođu siromaštinu. Postao je puki siromah živeći od rada i milostinje. Ustanovio je red siromaha.

Asižki siromah, tako su ga zvali, naučio je u betlehemskoj stajici prezirati sve, što je zemaljsko. Veliku je pobožnost gojio prema Djetetu Isusu. Uoči Božića bi u kakvoj šumici napravio Jaslice. Tu ne bi smio manjkati ni oslek ni volek, a dakako ni pitomo janješce. Dobra djeca su Franju razumjela i u tom poslu pomagala. Franjini su sinovi kasnije Jaslice prenieli u crkvu, kao što vidimo, da se sada malne po svim našim crkvama čini.

Poklonimo se i mi u duhu Isusu u betlehemskoj stajici!

POMOLIMO SE. *Podaj, molimo, svemogući Bože, da nam danas rođeni Spasitelj svieta daruje bezsmrtnost, kao što nam je darovao božanstveno rođenje (po milosti), koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vieke viekova. Amen.* (Božić)

»KAD SE IZPUNE DANI OČIŠĆENJA MARIJINA«

Luka II, 22—24.

Jedna ustanova zakona Mojsijeva smatrala je nečistom svaku ženu, koja rodi diete. Kroz prvih četrdeset dana iza rođenja nije se rodilja smjela dotaći nijednog predmeta, koji je Bogu posvećen, niti je smjela ući u hram Gospodnji. Prije se morala podložiti zakonu očišćenja. Taj je zakon naređivao, da se Gospodinu prikaže žrtva, u kojoj bi se Bogu u čast spalilo jednogodišnje janje, a jedna bi se grlica prikazala za grieh. Siromasi su mogli mjesto janjeta dati dvie grlice.

Marija, blagoslovljena među ženama, bez grieha začeta, nije bila podložna zakonu očišćenja. Ona je začela po Duhu Svetomu, bez ikakve griešne požude. Njezin porođaj nije umanjio, već samo povećao njezinu čistoću. Ali pred svietom Marija je bila žena Josipova, a Isus njegov sin. Kao što je Isus u obrezovanju primio znak grješnika, tako će i Marija u očišćenju biti ubrojena među grješnicama. Zato se ona pomiešala sa ostalim izraelskim ženama, da bude kao i one očišćena. Sveti Josip, kao siromašan radnik, predao je svećenicima dvie grlice, da se prikaže žrtva za grieh za najčistiju od svih žena. Tu žrtvu podizao je spram neba miomiris Marijine pobožnosti, poniznosti, podložnosti i čistoće; i taj miomiris dizao se ravno spram neba kao najugodnija žrtva, ugodnija od žrtve Abelove i Abrahamove.

Poput Marije, koja se nije nigdje izkazivala kao Bogorodica, budimo i mi u duhu ponizni. Tim više, što nas doista pritište iztočna krivnja, a i toliko osobnih grieha. Pred ljudima sakrivajmo Božje darove i ne pripisujmo ih sebi. O svojim dobrim djelima, ako ih uobće imamo, govorimo što manje. Ne hvalisajmo se, jer time postajemo mrzki Bogu i ljudima. Hvališu svatko izbjegava, a sam Bog mu se protivi. Naša dobra djela odkrit će Bog, kad to bude potrebno za promicanje Njegove slave. Od ljudi ne izčekujmo razumievanja za naše dobre osnove, a još manje pohvalu za naš rad. Time bi mu vjetar taštine mogao oduzeti svaku vriednost i zaslugu pred Bogom.

U saobraćaju s ljudima ne tražimo prema svojoj osobi nekog posebnog obzira. Prema drugima budimo obzirni i ljubezni, kako je Marija bila; ona se nije skanjivala pomiešati se s najobičnijim ženama svoga naroda, premda je bila Majka Božja. Obični put je najsigurniji. Ne stidimo se svog siromaštva, ni svog nižeg roda ili socijalnog položaja, kao što se nisu stidila ona dva sveta supruga, koji su inače bili potomci kraljevskog roda Davidova, a koji su danas prikazali u hramu žrtvu siromaha. Budite ponosni, da se uzdržavate radom svojih ruku, a žuljevi na vašim dlanovima najdičnija su odlikovanja kršćanskog radnika.

Zakon je Mojsijev također naređivao, da svaka majka mora Bogu kao Njegovo vlastničtvo prikazati svoju djecu. U tom obredu svećenik bi kao Božji zamjenik primao djecu u Božju službu, pa ih uz malu simboličnu odštetu vraćao roditeljima, da ih oni kao Božji zamjenici kod kuće uzgajaju. I tom se zakonu podložila Marija, premda Isus kao Sin Božji nije podpadao ni pod kakvi ljudski zakon. To prikazanje, bolje to žrtvovanje, Majku će mnogo stajati. Odsada to Diete ne pripada sasvim njoj. Doći će dan, kad će je Sin ostaviti i kazati joj: »Ne znate li, da ja moram biti u onom, što je moga nebeskoga Otca?«

Isus danas dolazi po prvi put u hram, da se preko ruku svećenika prikaže svom Otcu kao žrtva posvemašnje podložnosti, koja će Sina i Majku dovesti do Kalvarije. P o s t a o j e p o s l u š a n d o s m r t i, d o s m r t i n a k r i ž u.

I ti si na krštenju položio krstni zavjet, odrekao si se naime sotone i svih njegovih djela, i obrekao, da ćeš Boga ljubiti svim srdcem, svom dušom, te da ćeš vršiti Njegove zapoviedi. Što si onda preko kuma neosobno obećao, to danas sviestno prihvati obnovivši svoj krstni zavjet. Predaj se Bogu sasvim u službu i predaj mu svoj r a z u m vjerom u objavljene vjerske istine; predaj mu svoju v o l j u vršeći zakone Evanđelja i svete Crkve; predaj mu svoje s r d c e ljubavlju vršeći svoje vjerske, staležke i socialne dužnosti poradi Boga. To znači Boga ljubiti svim silama, svom dušom. Imaj Boga pri pameti u

kući, u radionici, u uredu, na polju, svagdje. Štogod radiš, radi za Boga. To je služba Božja. Na to si se obvezao na krstnom zavjetu.

Svaki, pa i najobičniji seljak može savršeno ljubiti Boga i tako doći do najintimnijega jedinstva s Bogom. Kad se duša podpuno Bogu predade, onda i Bog vodi dušu, diže je, povjerava joj se, prema sebi je uobličuje, preobrazuje i na neki način pobožanstvenjuje. Jedini je uvjet, da se bez uzdržavanja Njemu predaš u službu. Kako to biva, neka ti kaže sliedeći primjer.

PRIMJER. Duša, koja se poput djeteta podpuno predala vodstvu dobrog nebeskog Otca, bila je s v e t a T e r e z i j a o d D j e t e t a I s u s a. Neka nam ona sama kaže, što se u tom pogledu u njezinoj duši zbivalo. »Sipam — kaže ona — nadesno i nalievo pticama (ona je naime bila nekoje vrieme učiteljica novakinja) dobro zrno, koje je dobri Bog utisnuo u moje ruke, a zatim neka bude, kako On hoće. Za drugo ja se ne brinem... Ništa se ne bojim posljednje borbe, bila ona ma kako težka. Računam na dobrog Otca Boga, koji me je od ranog jutra pomagao i vodio. Sigurna sam, da će mi do konca pomagati. Moći ću mnogo trpjeti, ali sam sigurna, da ne ću nikada previše. Godine ništa ne znače u očima dobroga Boga, a ja ću nastojati ostati m a l e n o d i e t e, pa i ako budem dugo, dugo živjela. Uviek gledam samo dobru stranu događaja. Ima i takvih, koji te događaje promatraju tako, da im donose trud. Meni ne, ni najmanje. Ako i nemam drugo osim čistog trpljenja, pa i ako je nebo tako crno, da ne vidim nikakvog svietla, ništa ne marim, neka bude. Ja ostajem vesela. Srdce mi je uviek puno pouzdanja. Ja nisam nikada drugo pružala dobrom Bogu nego ljubav, a On će mi uzvratiti ljubavlju. Uviek sam na zemlji našla veselja, ali jedino u trpljenju. To je potrebno, da duša znade. Ja uobće nemam sposobnosti, da budem vesela, to sam uviek opažala, ali imam veliku sposobnost za stradanja. Ne veselim se smrti radi drugoga, nego radi toga, što se u njoj na meni izražava volja Božja.«

Eto tako iz svog izkustva govori duša, koja se podpuno predala u volju i službu Božju. Sv. Mala Terezija je bila

vjerna Božja službenica, pravo diete Božje. Daj, Bože, da ti i mi služimo u prostoti srdca.

POMOLIMO SE. *Bože, koji si ljudskomu rodu po plodnom djevičanstvu Blažene Marije udielio nagrade vječnoga spasenja, podaj, molimo, da osjetimo zagovor one, po kojoj smo zaslužili primiti početnika života. Po Kristu Gospodu našemu. Amen.*

»ZNAK KOMU ĆE SE PROTIVITI«

Luka 11, 25—35.

Kad je Marija imala izići iz hrama, gdje se podložila obredu očišćenja, susrete je častan starac, koji ju je duže vremena sa poštovanjem promatrao, napose je svoje staračke oči s uzbuđenim smieškom upiljio u Djetešce. Bio je to Simeon, čovjek pravedan i bogoljuban, koji je čekao utjehu Izraelovu, i kojemu je Duh Sveti objavio, da ne će vidjeti smrti, dok ne vidi Krista Gospodnjega. I tog je dana pošao u hram. I kad donesoše roditelji diete Isusa, da učine za njega po običaju zakona, on ga uze u svoje ruke, slavi Boga i reče: »Sad odpuštaš s mirom slugu svojega, Gospodine, po rieči svojoj, jer vidješe oči moje spasenje Tvoje.«

Marija i Josip su na prvi mah razumjeli starčeve radosti, kad je svojim prsima privijao Diete, kad ga je grlio, a Ono mu se nije otimalo, već mu se milo smiešilo. Kad je Simeon tako proživio tu svetu radost, on sam zaželje smrt: »Sad mogu slobodno umrieti — reče — kad su moje oči vidjele Spasitelja«. Toplo zahvali Majci i predavajući joj Diete smete se u srdcu i proročkim duhom reče: »Gle, ovaj je postavljen na propast i na uzkrsnuće mnogima u Izraelu i na znak, komu će se protiviti«.

U času, kad se starac veselo dielio od ovoga svieta, jer je vidio Utjehu Izraelovu, Marija se stalno nije nadala ovako zagonetnoj poruci. Kako da Utjeha Izraelova, njezino milo Diete, bude mnogima

na propast? Kako da Mesija bude znak, kome će se mnogi protiviti? U Majčino je srdce ubačen strašan upitnik, na koji će joj malo pomalo odgovarati vrieme. Da, vrieme će joj odkriti, kako će se predstavnici njezinoga naroda Mesiji protiviti; kako će mu podvaljivati, da krši subotu, da brani kralju davati porez, i kako će ga napokon kao hulitelja imena Božjega na smrt osuditi. Vrieme će joj kazati, da svojima priđe a svoji ga ne primiše. (Iv. I. 11). Majka će vremenom doživjeti svu tu groznu katastrofu, koju već sada srdcem proživljuje. U Majčino je srdce ubačen strašan upitnik.

Moguće da Majka nije mogla predvidjeti, da će njezino milo Diete ne samo za nesviestne Židove, već i za druge narode i pojedince postati znak, kome će se oni uzprotiviti. Bezbožni vladari će Crkvu Kristovu progoniti; krivovjerci će nauku Njegovu iznakaziti; nemarni će kršćani Njegov zakon prezreti; ali svi ti Njegovi protivnici ne će ukloniti kamen od Njega postavljen, već će o Njega razmrskati svoje glave. Taj ugaoni kamen bit će doista od svog Utemeljitelja krvlju poprskan; ali tim će čvršća biti zgrada na njemu sazidana. Razapeti Krist zavladat će duhovima baš sa svoga križa. Kalvarija će postati gora Kristovih ljubimaca. Razapeti Krist bit će znak, koji će mnoge privlačiti. Postavljen na propast i na uzkrsnuće mnogima. Crkva će Njegova biti sazidana na pećini, koju vrata paklena ne će nadvladati.

Iako možda Marija svega toga nije mogla predvidjeti, Simeonovo proročanstvo najbolnije se dotaklo njezina srdca.

Možda je i za tebe križ Kristov znak, kome se protiviš; kamen o koga se spotičeš. Ti možda posrćeš, kad ti se je kloniti koje grješne prilike; kad ti je oprostiti uvrede; kad ti je podnositi nepravde; kad ti je ostati čist; kad ti se kloniti i laganih svojevoljnih grieha; kad ti je napredovati u svetosti. Ti bi rada onda da pomakneš temelj, kojeg je sam Krist postavio. Nemoguće, dragi brate. Htio ti, ne htio, moraš nositi križ, vršiti zapoviedi. To je sudbina svih ljudi. To vidimo najbolje

u današnjim danima, kad je ratno trpljenje zahvatilo sve bez razlike, ljude i narode, pa i najmoćnije. Kad dakle moraš nositi križ, bit će ti lakše, da ga nosiš u duhu vjere i ljubavi, nego da ga srdito vučeš iz mržnje. I tako se križa ne ćeš riešiti; on ti je privezan za leđa. Vjera ti kaže, zašto trpiš. Ti trpiš, da se pročistiš od grieha, odnosno da za griehe zadovoljiš; ti trpiš, da u dobru napreduješ, jer bez trpljenja nema ništa dobra na svietu. Bolovi, siromaštvo, progonstva, težka ratna izkušenja, uobće križevi, nisu to udarci puke sudbine, već su to udarci Božje pravde; ali ti udarci, samo ako ti hoćeš, mogu iz tebe izklesati prvorazrednu Božju umjetninu, jer njima upravlja spretna ruka nebeskog vajara Boga.

Gledaj, što je Bog u toj svojoj klesaoni načinio od Joba i Tobije. Oni su po Božjem dopuštenju izgubili sve, što su na svietu posjedovali, i u što su se mogli ne bez pogibelji zaljubiti, odnosno i zlorabiti. A baš tako postali su uzori junačke strpljivosti i posvemašnje predanosti u Boga. Čiste duše žele postati još čišće, još poniznije, još umrtvenije, pa se one vesele, kad im Bog u tom nastojanju u pomoć priteče. Poniženje je gorko, ali nas ono vodi k spoznaji samih sebe, a tako i do prave poniznosti. Siromaštvo je žrtva, ali i sredstvo da iz srdca izčupamo pogibeljnu sklonost zemaljskim dobrima. I smrt je najteža, ali nas ona sjedinjuje s Kristom.

Ne uklanjaj se dakle križu, ne zaobilazi ga, već zagrli križ, strpljivo ga nosi, ako ne možeš veselo. »U križu je spasenje, u križu je život, u križu je obrana od neprijatelja. U križu je obilje višnje sladkosti, u križu je snaga srdcu, u križu je radost duhu. U križu je vršak kreposti. Nema spasenja duši, niti ufanja u vječni život, osim u križu. Uzmi dakle križ i pođi za Isusom, pa ćeš naći vječni život.« (Kempis, II, 12.)

PRIMJER. Abé Gérard bio je mladi i poletni levita. Već je primio red đakonata, a do dva mjeseca, čvrsto se nada, da će kao svećenik stupiti na oltar, kad iznenada težko oboli. Neizlječiva boljetica dan za danom izjedala mu mišičje, kosti, mozak, srdce. No on se ipak nadao, da će jednom preboljeti i postati svećenik.

Ali sve su ga nade konačno ostavile na cjedilu; njemu nije preostalo drugo nego trpjeti, bolovati, žrtvovati se do kraja, i to za duge 22 godine. Abé Gérard prošao je najtežu školu trpljenja. Vriedno je, da iz dnevnika tog težkog bolestnika iztrgnemo nekoliko bilježaka, što ih je sam krvlju izpisao na krevetu boli. »Trpljenje — piše on — je škola, u kojoj se nauče stvari, koje se drugdje ne nauče. Zahvaljujem bez kraja Srdcu mojeg Isusa, da me je u tu školu postavio. Za sve blago ovoga svieta ja ne bih rada izgubiti ono, što sam u ovoj školi naučio.« Na drugome mjestu veli: »Ostaviti sviet je liepo, ali ostaviti samoga sebe, svoj sud, svoje nazore, svoju volju to je ono, što je težko i što žalibože riedko ostvarujemo. Zlo je, da i onda, kad se darujemo, u detaljima natrag preuzimamo ono, što smo već darovali. Naše darovanje moralo bi biti podpuno, bez opoziva, neprekidno: to je jedino sredstvo, da dođemo do svetosti. Što se budemo više žrtvovali, to ćemo biti mirniji na zemlji. Najsretniji život u Bogu je ondje, gdje se najviše žrtvuje. Duša je nemirna, ona trpi onda, kad ne će, da se sebe odreče. Neprestano žrtvovanje to je naš život.« (Iz knjige Abé Gérard »Vingt deux ans de Martyre« — Dvadeset i dvije godine mučeničtva«.) Ta je žrtva za 22 godine izgarala i napokon dogorila. Gerard je umro za vrieme svjetskog rata.

POMOLIMO SE. *Svemogući vječni Bože, veličanstvo Tvoje smjerno molimo, učini, kao što je Jedinorođeni Tvoj u naravi našega tiela bio prikazan u hramu, tako da se i mi Tebi prikazujemo očišćenim dušama. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.* (Sviećnica)

»I TVOJU ĆE DUŠU PROBOSTI MAČ«

Luka, 11, 34.

Prvu od sedam žalosti Majke Prežalostne zabilježio je prorok Simeon riečima: »Tvoju će dušu probosti mač!« Marija je, kako smo vidjeli, i dosada trpjela, ali joj istom sada Duh Sveti preko proroka u glavnim obri-

sima otvorio vidik na Kalvariju. Za Isusa je prorok rekao, da je On znak, kojemu će se mnogi protiviti, a za Majku je istodobno nadodao: »I tvoju će dušu probosti mač.« »Patnja dakle Sinova povezana je sa supatnjom Majčinom. Sin će svojoj Majci malo pomalo odkrivati otajstvo križa, a to počima već danas, i davat će joj prilike, da s njime podieli i muku svoju. Od Simeonova proročanstva, bolje od časa utjelovljenja Sina Božjega, Marijini bolovi nisu za svega njezina života prestali. Na cielom putu njezinog života razprostirala se jednolika magla, koja je navieštala zlo, koje se približava. Bol je postao dio njezinog života.« (Faber.)

Odsada svaki put, kad bude Majka pogledala svoje malo Čedo, kad ga bude pritiskala svojim grudima, kad ga bude napajala svojim mliekom, kad bude slušala njegovo tepanje, pratila njegove igre, sjetit će se Simeonova proročanstva, i ledeni mač dotaći će se njezinog srdca.

Kalvarijsko viđenje nije za Majku moglo proći bez suza. Mač je Simeonov sve dublje u srdce prodirao. Srdce je njezino krvarilo sve više na samu uspomenu svega onoga, što je njezina Sina u vremenu čekalo. Ona je iz zajedničke čaše sa Sinom kap po kap izpijala gorku žuč. »Bol, koju je Simeon utisnuo u srdce Marijino, izbrisala se tek, kad je ona uzašla na nebo.« (Sveta Brigita.) I nisu ti bolovi bili umišljeni. Marija je bila podpuno normalna žena, žena zdravih živaca i jake volje, gospodarica svojega srdca i svojih osjećaja. Ali bila je žena, bila je majka u pravom smislu rieči. Ona nije mogla ne osjećati bolove svoga Sina. Na Majčinom srdcu zapaljena je žrtva, kojoj vatru nije ona mogla utrnuti, i ta će vatra na njezinom srdcu goriti sve do njezine smrti. Tvoju će dušu probosti mač.

Brate, sestro! I tvoju je dušu probo mač, ali ne onaj mač, koji je probo Marijino srdce. Probo ju je Adamov grieh, još prije nego si na sviet došao. Probadaju je dan s danom tvoji osobni griesi, tvoje zle sklonosti, tvoje neukroćene strasti, tvoje samoljublje, tvoja oholost. Ti boluješ na duši i na tielu, a bolovat ćeš, dok sama smrt, ta najveća kazna za grieh, ne učini kraj tvo-

jim jadima. Čim si se rodio, zaplakao si, i smrtna suza oblit će tvoje mrtvo čelo. Svaki čovjek, svako doba, svako zvanje ima svojih suza, a tih se suza prolilo toliko, a prolieva se možda danas najviše, da se ovaj sviet s pravom nazivlje dolinom suza. U tim je suzama možda više nego li drugim pokoljenjima i tebi suđeno gušiti se. Oh daj, da suze tvoje, kao i suze čovječanstva, budu pokajnice, koje će izbrisati krivnju tvoju i krivnju svieta.

Bolovi duše su tako duboki; oni prodiru do unutarnjosti čovječjeg bivstva; oni potresaju mozgom i kostima. Satrvene nade, nesrećom izgubljeno zdravlje, uništena sreća, pogažena čast, prevarena ljubav, izdajstvo prijatelja, nerazumievanje i progonstvo sa strane ljudi, orobljena domovina, pogašena domaća ognjišta, gubitak djece i roditelja, glad, kuga, pogažena narodna sloboda — evo trnja, koje bode do u dno duše, evo mača, koji probada, a srdce krvari, grozno krvari.

Što ćeš, brate! Po tom trnovitom putu treba da stupaš dan u dan, makar i krvarile tvoje noge, makar u srdcu nosio mač gorkih uspomena. I sa satrvenim srdcem moraš ostati hrabar na putu životne borbe. Život, napose život kršćanski, ne može se zamisliti bez borbe. I te borbe nam se uobće prihvatiti pod prietnjom, da ne poginemo na putu. Ali ne zdvajajmo. Nisu one vječne.

No ima još nešto, što nam i mimo našu krivnju ojađuje život. Imade časova u životu, kad izgleda, da se svietlo vjere u dušama gasi, tračak nade da zapada, toplina ljubavi da se hladi; dušu zahvati neko mrtvilo: molitva dotuži, sakramenti dosade, duhovne se vježbe ogade, duša u svom radu ne vidi uspjeha, već je bolno razočaranje posvuda prati. Stanje veoma tegotno pogotovo, kad ono znade trajati dane i mjesece. Ali i takvo stanje Bog privremeno dopušta; On bo hoće, da dušu pročisti od svega onoga, što nije On sam. On hoće, da dušu privikne, da mu služi iz viših poticaja vjere, a ne poradi duševne utjehe i samodopadnosti. Bog hoće, da dušu utvrdi u poniznosti, koja sve izčekuje od Njega, i da je uvježba u solidnim krepostima, kojih nema bez samozataje. Kad nam Bog ponudi, da pijemo iz gorke čaše duhovne suhoće, koju je i On sam osjećao u Getse-

manskom vrtu, tada možemo i mi s njime moliti: »Otče, ako je moguće, neka me mimoiđe čaša ova.« Alí i nadodati: »Ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.« (Luka, 22, 24.) Ma kakav te mač u životu probadao, sdruži se s Majkom boli na Kalvariji.

PRIMJER. Sveta Bernardica stupala je uviek putem križa. Već prvoga dana, kad ju je Biela Gospođa pozvala svojoj špilji, rekla joj je: »Ne ću te učiniti sretnom na ovome svietu, već na drugomu.« Njezinim viđenjima se nije vjerovalo. Njezini su roditelji poradi nje bili progonjeni. Međutim u Lurdu se zbivaju velika čudesa ozdravljenja, tamo narodi hodočaste iz cieloga svieta, Mariji se podiže velebni hram, a mala Bernardica, začetnica tog djela, mora se seliti iz Marijina grada, i svojih zadnjih dvadeset godina, skoro uviek bolestna, neshvaćena, provede sasvim skromno u samostanu u Anversu. Kad je jednom viša poglavarica zapita, koja je njezina služba, bezazleno odgovori: »Ja bolujem.« I ta nevina žrtva za dugo je vremena izgarala na postelji boli, ali je baš na mučeničkom krevetu njezina duša postala najsjajniji dragulj u Božjim očima.

»O križu, ti si oltar, na kojem ću se žrtvovati i umrieti sa Isusom. O Isuse, ja ne osjećam svojega križa, kad mislim na Tvoj križ. Moj Isuse, ja trpim, ali ja Te ljubim. Trpim, Isuse, Ti hoćeš da budem razapeta. Budi volja Tvoja!« Tako je govorila i osjećala ova Marijina kćerka. Zadnje njezine rieči bile su: »Moj Isuse, ljubim Te svim srdcem, svom dušom, svim silama. Sveta Majko, moli za me jadnu grješnicu.«

Mala sveta Bernardica preminu 16. travnja 1879. Pio XI. proglasio je to Marijino diete sveticom.

POMOLIMO SE. *Bože, o kojega je muci po Simeonovom proročanstvu bolni mač prošao presladkom dušom slavne Djevice i Majke Marije: dopusti milostivo, da mi, koji se s počitanjem sjećamo njezinih boli, sretni dostignemo učinak Tvoje muke, koji živiš i kraljuješ u vieke vjekova. Amen.* (Blagdan sedam žalosti Bl. Djevice Marije.)

»USTANI, UZMI DIETE I MATER NJEGOVU I BJEŽI«

Mat. II, 13—15.

Pošto oni otiđoše, gle, anđeo Gospodnji javi se u snu Josipu govoreći: »Ustani, uzmi Diete i Majku Njegovu i bježi u Egipat, jer će Herod tražiti Diete, da ga pogubi.«

Kakva kušnja! Nedavno je Bl. Djevici bilo rečeno, da će Isus kraljevati u domu Jakovljevu uvieke, a sada treba da bježi izpred jednoga krvoloka, kojega bi davno moralo nestati poradi njegovih zločina.

Međutim Josip bez daljega ustade, uzme Diete i Majku Njegovu noću, i otide u Egipat. I bijaše ondje do smrti Herodove.

Gledaj u duhu Isusa, koji mirno počiva u naručju Majčinom. Još mu nije ni godina dana, a već mora da ostavi svoju zemlju, da se dieli od svoga naroda, kojemu je On došao kao Spasitelj. Ne će se poslužiti svojom moći, da se oslobodi surovog progonstva. Svojim primjerom već sada naučava, što će kasnije govoriti: »Blago progonjenima pravde radi, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.« (Mat. 5, 10.)

Gledaj u duhu Mariju, kako sjedi na magarici, koju vodi sveti Josip, dok im anđeo, kao nekad izraelskom narodu, pokazuje staze po pustinji. Marija je na tom dugom i nesigurnom putovanju trebala posebne njege, ali ne čitamo, da bi je Bog hranio manom ili prepelicama, da bi je u pustinji napojio vodom proteklom iz pećine, kao što je to pred nekoliko tisuća godina učinio njezinim pređima, koji su istim putevima prolazili. Ne čitamo ni to, da bi Isus za vrieme dugog i težkog putovanja čudesno umnožio hljebove, da nahrani svoju Majku i svog Hranitelja. Njima je bilo dovoljno, da imaju uza se Isusa, koji će svojedobno naučavati: »Ne brinite se tjeskobno, što ćete jesti ili piti. Zna vaš Otac, da vam sve to treba.« (Mat. 6, 31—37.) Oslonjeni na samu Providnost proputovali su naši bjegunci pustinju i za tri do četiri dana mogli su dostići egipatsku granicu. Tu su se nastanili, kako predaja kaže, u Heliopolju.

»I budi ondje, dok ti ne kažem.« Sveta je obitelj na neodređeno vrieme morala boraviti među tuđim narodom, koji je nove pridošlice gledao s nepovjerenjem, ako ih možda kao tuđince nije i progonio. Živeći među neznabožcima, uzdisali su Josip i Marija za svetim hramom u Jerusalemu, koji je bio dika i ponos židovskoga naroda. I pitanje prehrane nije bilo jednostavno. Josip se morao prihvatiti tesarskog posla, da si zaradi kruh siromaha. Samo volja Božja mogla je zasladiti duge dane progonstva.

I mi smo na ovom svietu u zemlji progonstva. Mi ovdje nemamo stalne postojbine. Mi smo putnici za vječnost. Kao putnici u daleki kraj ne smijemo se dugo odmarati na putu, ne smiju nas zadržavati zemaljska dobra, koja nas ne mogu trajno usrećiti, a mogla bi nas vječno unesrećiti, kada bi u njima, kako to mnogi čine, vidjeli svoju glavnu svrhu. Na putu u vječnost sve zemaljsko upotriebimo samo toliko, koliko nam je potrebno, da pristojno živimo, odnosno da se okriepimo za daljnje putovanje. »Ne sabirajte sebi blaga na zemlji, gdje ga moljac i rđa ništi, gdje ga tati podkopavaju i kradu, nego sabirajte sebi blago na nebu, gdje ga tati ne podkopavaju i ne kradu.« (Mt. 6, 19.)

Na zemlji progonstva ne gubimo nikada s vida svjetionik, koji nam pokazuje ulaz u luku spasa. Lađicu života upravljajmo uviek prema nebu. Sve radimo za vječnost: svaka misao, svaka želja, svako djelo neka bude za vječnost. Sa svetim Alojzijem pri svakom se poslu pitajmo: »Kako bi mi ova stvar mogla služiti za vječnost?«

Sijmo za života dobro sjeme, kojega će rod na času naše smrti anđeli Božji pohraniti u nebeske žitnice. Svoju neumrlu dušu spasavajmo djelima, koja pred Bogom imaju svoju vriednost. Vršimo djela u Božjoj milosti i svetom ih nakanom dižimo uviek spram neba. Sve za Boga, sve za vječnost! U zemlji progonstva budimo uviek borci za slobodu sinova Božjih. Borimo se za vječnu i stalnu našu domovinu u raju. S mudrim djevicama držimo uviek u rukama zapaljenu svjetiljku vjere, da nas zaručnik, kad dođe, uvede u pirnu dvoranu neba.

Međutim ne zaboravimo, da bi mogli izgubiti blaženu vječnost u raju, kad se za nju ne bi na ovome svietu borili. »Kraljevstvo nebesko trpi samo silu i samo hrabri ga otimaju,« rekao je sam Spasitelj. Samo onaj, koji se hrabro bori, pobjeđuje. Mnogi su propali, jer su se slabo borili, ili, jer se uobće nisu borili. Kako tko živi, tako i umire. Sliedeći primjeri morali bi nas zastrašiti.

PRIMJER. Saul, kralj izraelski, ne osta poslušan rieči Božjoj, i zato ga Gospodin odbaci, da ne bude kralj, a za kralja izabere Davida, kojeg je Saul kao svog takmaca uviek progonio. Gospodin pripusti Saula svom zlom duhu. Svladan u boju baci se Saul na svoj mač. Umro je u neposlušnosti.

Absalon podigne bunu protiv svog otca Davida i sam se proglasi kraljem. Svršio je tako, da je bježeći na mazgi izpod stabla zapeo svojom kosom za granu i ostao viseći, a mazga izpod njega uteče. Tri strjelice učiniše kraj buntovniku. Umro je kao buntovnik.

Ahab podiže hram bogu Balu, oplieni Nabotov vinograd, a samoga Nabota dade kamenovati. Zato mu Bog pošalje Iliju proroka, koji mu reče: »Ubio si i tuđe si prisvojio. Ovako veli Gospodin: Na ovome mjestu, gdje su psi lizali krv Nabotovu, lizat će i tvoju, a tvoju ženu Jezabelu će psi izjesti.« Ahab je umro kao bezbožnik, kao lupež, a žena njegova kao razbludnica. Kako tko živi, tako i umire.

Herod, kralj izraelski, ubio je svoju ženu, sina, nevinu dječicu. Umro je kao krvolok, proklet od sviju. Još su ga živa crvi raztočili. U očaju naredio je, da se prigodom njegove smrti pobije nekoliko najodličnijih Židova, da njihove žene, dok budu oplakivale svoje muževe, oplaču i njega. Biesno ludilo!

Bogatun iz Evanđelja, koji se oblačio u skrlet i tanko platno, te se svaki dan gospodski gostio, umro je i bio zakopan u paklu.

POMOLIMO SE. *Podaj, molimo, svemogući Bože, da uviek za onim, što je duhovno, težimo i da riečima i djelima vršimo ono, što je Tebi ugodno. Po Kristu Gospodinu našemu.* (VI. nedjelja po Bogojavljenju.)

»I POGUBI SVU DJECU U BETLEMU«

Matej II, 16—18.

Mudraci su se vratili u svoju zemlju, a da se Herodu više nisu javili. »Eto, ciela urota je skovana proti mene,« kriknu okrutni kralj, »rodio se kralj, koji će mi oduzeti krunu.« Ali:

»Što drhćeš, kruti Herode,
Od kralja, koji dolazi?
Priestolja ne otima
Tko rajski priesto dariva.«

(Crkvena pjesma na blagdan Nevine Dječice.)

Uzalud Herod smjesta pozove četu vojnika i naredi, da odmah odu u Betlehem i pokolju svu mužku djecu mlađu od dvie godine. Mislio je, da će tako poginuti i novorođeni kralj.

Po zapoviedi pohitaju biesni vojnici u Betlehem, provališe u kuće, poskidaše djecu sa majčinih prsiju i okrutno pobiše sve, što je ležalo u kolievci.

»Al čemu takav crni čin
I takvo klanje, Herode?
Mališi grobak naći će,
A Isus će izmaknuti.«

(Crkvena pjesma na dan Nevine Djece.)

Da, uzalud sva mahnitost lukavog krvoloka. Izbjegao je iz pokolja Onaj, koga je baš tražio.

Nevina djeca, ubijena za Isusa i mjesto Isusa, eto prve i najmlađe čete Kristovih mučenika! Dostojna počastna straža Božanskog Jaganjca, koji će jednom biti žrtvovan na križu, a čiju kolievku nevina djeca poprskaše svojom krvlju.

»O zdravo, istom ponikli
Vi mučenički cvjetići,
Što dušman Kristov skrši vas,
Ko vihor pupke ružine.«

(Crkvena pjesma na dan Nevine Djece.)

Prorok Jeremija opisao je potresnim riečima prizor, kada je narod iz okolice Betlehema bio odveden u robstvo asirsko. »Glas u Rami ču se, plač i jaukanje mnogo; Rahela plače za sinovima svojim i ne će da se utješi, jer ih nema.« (Jeremija, 31, 15.) Rahela je bila žena patriarhe Jakova i plače, što njezinu djecu, t. j. pleme Efraimovo i Benjaminovo vode u žalostno robstvo. Još više oplakivala je Rahela, i s njom sve betlehemske majke ovu nevino poklanu dječicu. Ne mogu se utješiti, jer ih nema. No ipak su njihove rane s vremenom možda zacielile, kad su dobile drugu djecu. Nije tako bilo s Marijom: ona je cieloga života plakala svoga Sina; žrtvovala ga za spas nevine djece i za spas njihovih majki. Njoj je na mnogo okrutniji način, u najljepšim godinama ugrabljen Jedinac, koji joj je bio sve.

Zaklana betlehemska dječica bit će u prvim redovima u povorci prema nebu na dan Kristova Uzašašća. I ta dječica u bieloj haljinici nevinosti, poprskanoj svojom krvlju, već skoro dvadeset vjekova čine dičnu krunu Božjem Jaganjcu:

»Za Krista prvi mučeni,
Ko poklana janjad se
Pred žrtvenikom igrate
Sa palmom i sa viencima.«

Sretna i presretna djeca za svu vječnost! Blažene majke, koje su ih porodile!

Je li Herodov priestol, okupan krvlju nevinih žrtava, bio od sada siguran? Je li mu sad čvrsto stajala kruna na glavi? Herodovo častohleplje i surova okrutnost jaukom su napunile Davidov grad, i tiranin je u tom uživao, ali ga kazna Božja nije minula. Prolivena krv nevine dječice izazvala je osvetu neba, puno veću,

no što ju je nekad izazvala nepravedno prolivena Abelova krv, osvetu pred vječnim Osvetnikom svake nepravde. Vriska nevine djece poskidane s majčinih prsiju, zapomaganje nesretnih majki danju su i noću kao odjek podzemne prietnje ogorčavale zločinačku savjest nasilnika, pa kako je neslavno živio, još je neslavnije i umro. Još živa raztočili su ga crvi.

Herod je za sve vjekove sjajan primjer, do čega vodi ludo i biesno častohleplje. Herod mu je svojim zločinačkim djelima pod gnuo najodurniji spomenik. »Tašti ljudi — veli sv. Bernard — poradi svoje ambicije na sve su pripravni: oni prkose svakoj pogibli, izazivlju svaku sablazan, izlažu se svačijoj mržnji, podrugivaju se prezirima, ne mare za prokletstva. Častohleplje mienja svoja odiela; sad se zaodieva krepošću, sad zločinom, tako je sliepo, da njegova taština prodire kroz rupice poderanog odiela, kao što izparava kroz svilu i kadifu.«

Izbjegavaj častohleplje, to »sitno zlo, tajni otrov, sakrivenu kugu, podstrekača prievare, raztakača ljubavi, otvrdnuće srdaca!« (Sv. Bernard.) Ne traži visoke i unosne službe, za koje nemaš ni sposobnosti ni milosti; čekaj, da te one potraže. Želiš li priznanja i hvale od ljudi, oboje izbjegavaj, jer i sami ljudi, ma kakvi bili, mnogo drže do prave čednosti i iskrene poniznosti.

Majkama preporučam, da do potrebe, kad to zahtieva Božja čast, prikažu svoju djecu Bogu, za koju će se On najbolje pobrinuti.

PRIMJER. Okrutni kralj Antioh dade uhvatiti sedam sinova s njihovom majkom i stade ih siliti, da jedu svinjetinu, što je zakon Mojsijev zabranjivao. Braća sva rekoše: »Volimo umrieti, nego prekršiti zakon Mojsijev.« U najtežim mukama izdahnu šest sinova. Još ostade najmlađi. Antioh se zakune, da će ga učiniti bogatim i sretnim, ako se odmetne od zakona. Kad ni ovako nije mogao sklonuti mladića, pozove majku i uze je nagovarati, neka se postara za sina, da ne gubi života. Ona pak progovori sinu u majčinu jeziku: »Molim te, sinko, pogledaj nebo i zemlju i sve, što je u njima, i znaj, da je to Bog iz ničega stvorio. I ne boj se krvnika, nego vriedan svoje braće primi smrt, da te u vječnom životu s braćom tvojom opet nađem.« Dok je majka još ovo govorila, reče mladić: »Što čekate? Ne pokoravam se zapoviedi kraljevoj, nego zakonu Božjemu. A ti, zlotvore, ne ćeš izmaći ruci Božjoj.« Kralj tada uzavri od gnjeva, pa još većma pobjesni na ovoga nego na njegovu braću. I on pogine u najvećim mukama. Napokon bude i majka pogubljena.

Nešto slično dogodilo se u Rimu nekoliko stoljeća kasnije. Pohvatano je sedam braće sa svojom majkom. Sile ih, da se odreknu Krista. Na čelu svojih sinova stoji junačka majka, koja djecu sokoli, da uztraju u borbi do kraja. Sedam je sinova na očigled majke najokrutnijim načinom mučeno i ubijeno. Napokon je svoju djecu dostigla i majka. To je bila sveta Felicita sa svojih sedam sinova mučenika. Sretne i presretne majke mučenika, dostojne nasljednice betlehemskih majki! Daj nam, Bože, takvih majki s takvim sinovima!

POMOLIMO SE. *Bože, kojemu nevini mučenici priznaše hvalu ne riečima, nego smrću, umrtvi u nama zla opačina, da vjeru u Tebe priznajemo i život naš vladanjem potvrdi. Po Kristu Gospodu našemu. Amen.* (Molitva na blagdan Nevine Dječice.)

»I OSTA DIETE ISUS U JERUSALEMU«

Luka, 11, 41—45.

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, pođoše roditelji njegovi u Jerusalem o Vazmu. I kad se vratiše, osta dječak Isus u Jerusalemu, i ne znadoše njegovi roditelji. Kako se to moglo dogoditi? Moguće ovako: Mužkarci su u ono doba išli za sebe, a žene za sebe. Josip je mogao misliti, da se Isus nalazi s Majkom, a Marija je mogla misliti, da se Isus nalazi s Josipom. Kad se pod večer Marija i Josip sastaše na dogovoreni konak, da prenoće, tek sada opaze, da Isusa nema. Traže ga najprije među rođacima i znancima, traže ga kod

drugih, ali njega nema pa nema. A bila je crna noć, i nije bilo druge, nego dočekati svanuće, da ga traže dalje.

Tko može sada opisati bol i žalost svetih supruga?! Težko je bilo Josipu, kojemu je Bog predao svoga Sina na čuvanje, ali je još teže bilo Mariji. Majka, kad izgubi svoje diete, nema mira. Marija one noći nije mirovala, a kamo li oči zatvorila. Isusa nema kod nje! Koliko ga je puta zvala sladkim imenom: Isuse, sine moj?! Ali odgovora nije dobila. I plakala je, kao što majka plače. Ne znajući daljnje Božje odredbe samoj je sebi pripisivala uzrok toga gubitka. A i bojala se, da u gužvi naroda o velikom prazniku ne bi gdjegod zabasao i stradao. U takvoj neizvjestnosti dočekala je Marija dan.

Zorom drugoga dana vraćaju se Marija i Josip u Jerusalem pitajući svakog prolaznika na putu, je li gdje vidio ili što čuo za Isusa. Nitko ne daje utješnog odgovora. Pod večer dođoše u sveti grad, i sada je bilo nemoguće tražiti ga po tamnim i uzkim jerusalemskim ulicama. I tako će majka i drugu noć provesti u plaču. Isus je njezino sunce, njezina utjeha, njezina radost. Isus-Bog je povjeren njezinoj brizi, a sada ga nema. Majčino srdce krvari. Simeonov se mač sve dublje zarivava u njezino srdce. Dok i mi naše suze miešamo sa Majčinim suzama, svratimo našu pažnju na nekoje pojave, koje mogu zadesiti roditelje i njihovu djecu.

Roditelji! I vi ste u osobi vaše djece dobili na čuvanje i uzgoj samoga Isusa. Vama je u prvom redu Isus upravio rieči: »Tko primi jedno od ove malene djece u moje ime, mene prima«. Vi ste od Boga primili svoju djecu, da se skrbite za njihovo tielo i za njihovu dušu. Veselite se, što vam je povjerena tako mila, a ujedno tako uzvišena dužnost, da napose dušu, tu sliku i priliku Božju u svojoj djeci, oblikujete i uzgajate za Boga, od koga je ona i izašla. Kakvi ste vi, takva će poprečno biti i vaša djeca. Kako vam djeca sliče po obličju, a donekle i po ćudi, tako će vam sličiti i po ponašanju. Budite dakle najprije vi dobri kršćani, pa dajte onda vašoj djeci i kršćanski uzgoj, dajte djeci Boga. Dajte im viši duševni smjer života. Usrećite svoju djecu za ovaj i za onaj sviet. Sve to ovisi uglavnome o

uzgoju. Vaša djeca će uz riedke i shvatljive iznimke postati ono, što budete vi htjeli.

Roditelji mogu izgubiti svoju djecu na više načina bez svoje krivnje, a i svojom krivnjom, izgubiti ih tjelesno ili duševno. Mi iskreno žalimo roditelje, koji bez svoje krivnje u ovom ratnom metežu izgubiše svoju djecu na ratištima. Još više žalimo one, koji raztjerani s domaćeg ognjišta još i sada traže svoju izgubljenu djecu. Ali najviše žalimo one, kojima su djeca silom oteta i odvedena, a da sami ne znaju kamo. Molimo Majku Prežalostnu, da utješi jadne majke i da im djecu vrati majčinu krilu.

Roditelji duševno gube svoju djecu, kad zanemare njihov uzgoj, kad ih osobno riečima i djelima sablažnjavaju i tako postanu krvnici dječje duše.

Roditelji! Vaša djeca ne smiju od vas ništa čuti ni vidjeti, što bi moglo njihovu još nevinu dušu smesti. Strašno vam se Isus grozi: »Tko sablazni jednoga od ovih malih, koji vjeruju u me, bolje bi mu bilo, da mu se objesi mlinski kamen, i da ga bace u more. Jao svietu od sablazni. Gledajte, da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer vam kažem: anđeli njihovi gledaju uviek u lice Otca moga, koji je na nebesima.« (Mat. 18, 6—10.)

Vi bi izgubili svoju djecu, kad bi ona s pomanjkanja vašega nadzora dospjela među pokvarene drugove, koji bi u njihovo još nepokvareno i nevino srdce posijali zlo sjeme grieha. Krive nauke, ružni razgovori, sablažnjivi primjeri, pogibeljne zabave, grješne veselice, nemoralni plesovi, evo groznoga vrtloga, koji u bezdan pokvarenosti vuče neizkusnu mladež. Čuvajte djecu od takvih vrtloga.

Moglo bi se dogoditi, da vaša djeca, mimo vašu roditeljsku skrb sliede primjer izgubljenog sina, te se jednog dana odmetnu od roditeljske kuće i odsele u tuđi sviet i prospu svoje imanje živući razpušteno. Ni tada ih sasvim ne zapustite. Grižnja će ih savjesti proganiti. Podržavajte prema njima srdce otca. Molite, ako drugo ne možete, za njihovo obraćenje. Vaše pokore,

vaše suze, možda će vam jednom povratiti vašu djecu. Sliedite u tom primjer svete Monike.

PRIMJER. Sveta Monika je majka svetoga Augustina, najvećeg crkvenog naučitelja. Augustin se rodio u Tagasti g. 354. Svoju je mladost prošao veoma burno. Upao je u družtvo razkalašenih mladića te se sam hvalio, da u svakojakim prljavštinama nije za njima zaostajao. U ranijoj mladosti izgubio je otca. Majka je nastojala Augustina privesti boljim putevima. Žalibože nije uspievala. Ali konačno je ipak molitvom, pokorom i suzama od Boga izprosila njegovo obraćenje. Augustin, po naravi veoma darovit i željan znanja, krišom ostavi svoju majku, odplovi u Italiju, dođe u Rim, kasnije se nastani u Milanu, gdje je postao učitelj govorničtva. Tu je imao prilike češće slušati svetoga Ambrozija, milanskog biskupa. Majka ni tada ne ostavlja razmetnog sina. Ona ga sliedi u Rim, u Milano. Svagdje mu je za petama. Pravi mu je anđeo čuvar: moli, kara, nagovara, plače. Augustin je iskreno ljubio svoju majku, i više je puta htio da razkine okove grieha, ali kako sam kaže, ti su okovi bili tako jaki, da se on u njima trzao i trzao. No majka nije prestala pokorom, postom i molitvom, začinjenom toplim pokajničkim suzama, jurišati na Božje Srdce. I milost je počela djelovati. Augustin osjeća, kako mu je srdce pusto i duša prazna, i da je samo Bog može izpuniti. Poslije duge duševne borbe, koju je sam veliki pokornik tako iskreno u svojim Izpoviestima opisao, napokon se skrušeno povrati svome Bogu, kojeg je tako dugo tražio. Postao je ne samo revnim kršćaninom, kako je majka molila, već i Kristovim svećenikom, a kasnije i biskupom i jednim od najsvietlijih umova katoličke Crkve. Roditelji, i vi, ako drugo ne možete, molite za svoju možda izgubljenu djecu.

POMOLIMO SE. *Bože, tješitelju žalostnih i spasenje onih, koji se u Te ufaju, Ti si milosrdno prihvatio pobožne suze bl. Monike i obratio joj sina Augustina, podaj, da zagovorom njezinim i njegovim oplakujemo svoje griehe i zadobijemo oproštenje Tvoje milosti. Po Kristu Gospodu našemu. Amen.* (Na dan sv. Monike.)

»ZAŠTO STE ME TRAŽILI«

Luka, 11, 49—50.

Za vrieme velikih židovskih praznika židovski bi naučitelji u nuzprostorijama hrama tumačili Mojsijev zakon ili koji odlomak iz knjiga proroka. Najradije bi čitali i tumačili Izaiju i uobće sve, što se odnosilo na Mesijin dolazak, jer u Kristovo doba izčekivanje Spasiteljevo bilo je sveobće. Tim predavanjima smio je svaki Židov prisustvovati, smio je i postavljati upite i davati odgovore.

Tom zboru učenjaka po volji Otca nebeskoga pristupi Isus, a da o tome nije mogao obaviestiti svoju Majku. Dječak je prvo pažljivo slušao, što drugi govore, zatim je koješta propitkivao, a napokon, kad je na sebe svratio pozornost prisutnika, počeo je na upite odgovarati. Možemo misliti, da je Isus sam vodio razpravu tako, da je razgovor sveo na Mesijin dolazak.

Onda se baš izpunjavalo Danielovo proročanstvo o vremenu dolazka Mesije: Židovi su nedavno bili izgubili svoju političku samostalnost; vladalačka palica iz doma Judina preniela se na rimsko carstvo. Židovi su tada više no ikada prije uzdisali za Oslobodiocem. Možda se govorilo i o Betlehemu, gdje se je po Mihejinom proročanstvu imao roditi Spasitelj. Da udovolji radoznalosti svojih slušalaca, Isus je dao neka razjašnjenja. Bez sumnje je spomenuo, da je vrieme pohoda blizu. Moguće je rekao, da se Mesija nalazi već među njima. Svakako je svima preporučio, da se pokorom priprave na dolazak Mesijin. No konačno objašnjenje o sebi prepustio je svome predteči i samom Otcu nebeskomu.

Svi, koji su Isusa slušali, divili su se njegovu razumu i odgovorima i čudili su se. Govorio je kao onaj, koji sve znade, kao onaj, koji ima vlast da govori. Govorio je zvonkim i razumljivim glasom tako, da ga je Majka, koja već nije bila daleko, odmah prepoznala i uzdrhtala. Kad je prestao govoriti, Majka se progura bliže i slobodom majke reče: »Sine, što učini nama tako? Evo otac tvoj i ja žalostni smo te tražili.« U tim je riečima Maj-

ka savila svu svoju ljubav, svu svoju bol. Nisu to bile rieči ukora, već rieči bolne zabrinutosti. Majka je bila u pravu: Isus joj je bio Sin.

Isus milo odgovori: »A zašto ste me tražili? Niste li znali, da je meni biti u onom, što je Otca mojega?« Nisam ja vas slučajno ostavio, nego po volji mojega nebeskoga Otca. Moje dužnosti spram Njega mnogo su važnije, nego li one, koje me vežu spram zemaljske majke i hranitelja. Zato me nije trebalo tražiti. Nisu to bile rezke rieči, kako bi na prvi mah izgledalo. Isus, kao najbolji sin, veoma je ljubio svoju Majku, te je svojim odgovorom nije htio raztužiti. Kazao joj je bez okolišanja cielu stvar i samu istinu.

Isus nije htio drugo, nego na pravu mjeru postaviti roditeljsku i sinovsku ljubav. Ta je ljubav po svojoj prirodi pretežno osjetna i, recimo tako, krvna i nagonska, koja lako može prevršiti mjeru. Ima ih, koji više ljube otca i majku, koje vide, nego li Boga, koga ne vide. Krist će takovima svojedobno kazati: »Tko dođe k meni, a ne mrzi na otca svoga i majku svoju i na ženu i na djecu i na život svoj, ne može biti moj učenik.« (Luka, 14, 26.) Ne radi se ovdje o mržnji, već o dobro uređenoj roditeljskoj i sinovskoj ljubavi. Kad bi Božja ljubav, poradi roditeljske ljubavi bila otežčana ili onemogućena, onda bi morali žrtvovati svaku, pa i roditeljsku ljubav.

Sveti Luka, kojemu je Marija u pero kazivala ovaj događaj, kaže, da Josip i Marija ne razumješe rieči, koje im reče; nisu naime te rieči u njihovu srdcu ostavile nikakav mučni žalac; ali iz toga ne sliedi, da se ledeni Simeonov mač nije dublje zario u srdce Majčino. Mariji je naime bilo jasno rečeno, da će morati sve više i više žrtvovati svoga Sina, odnosno gubiti ga, kao i sada, samo da se izpuni volja nebeskoga Otca. Marijin Sin je pripadao nebeskom Otcu. Isus će jednom za uviek ostaviti svoju Majku, da vrši volju Božju. Već sada kida Isus krvne veze, a kasnije će sve više.

Roditelji! Ako vam sin iza ozbiljnog promišljanja jednoga dana kaže, da je odlučio posvetiti se svećeničkom ili redovničkom zvanju, ako vaša kćerka, da što savršenije služi Bogu, odluči stupiti u samostan, vi im se ne smijete protiviti, jer bi vam onda mogli oni kazati ono, što su apostoli kazali židovskim poglavicama: »Mi se moramo više pokoravati Bogu nego li ljudima; nama valja biti u onom, što je Otca našega nebeskoga.« Srdce će vam možda krvariti, bit će vam lišiti se svoje djece, ali ne zaboravite zapovied Kristovu: »Tko ne ostavi otca i majku, ženu i djecu, ne može biti moj učenik.« Ta zapovied veže vas, a veže i vaše sinove. A kad vaši sinovi ili kćeri kidaju te krvne niti, nemojte ih ni vi sa vaše strane spajati. Žrtvujte u takvim prilikama svoju djecu Bogu, i On će se za njih najbolje poskrbiti. To će vam potvrditi ova dva primjera.

PRIMJER. Sveti Alojzije Gonzaga rodio se g. 1568. u Kastiljonu. Majka ga posveti Bogu još prije, nego li je na sviet došao. U desetoj godini zavjetova se Alojzije pred Marijinom slikom doživotnim djevičanstvom. Svojem je zavjetu ostao podpuno vjeran; bio je čist kao anđeo Božji. Ali je zato činio veliku pokoru i mnogo se molio. Uoči svih Marijinih blagdana suho je postio. Po Božjem nadahnuću odluči stupiti u Družbu Isusovu. Otac mu se kao nasljedniku na grofovskoj časti odlučno odupre. Borba između otca i sina bila je veoma duga i težka. Alojzije nije drugo znao kazati otcu nego: »Bog me zove, Bog me zove.« Pomoću Marijinom napokon pobiedi. U Družbi Isusovoj živio je veoma sveto i još svetije u cvietu mladosti umro. G. 1726. proglašen je Alojzije svetcem.

Stanislav Kostka drugi je miomirisni cvjetić iz dubrave Družbe Isusove. Rodio se g. 1550. Pobožna mu majka usadi u srdce nježnu pobožnost spram bl. Djevice Marije. Plod te pobožnosti bio je, da je Stanko neuveli ljiljan anđeoske čistoće neokaljan sačuvao sve do svoje smrti. I on odluči postati Isusovcem. Otac i brat o tome ne će ni da čuju. Ali čisti mladić je slušao više Boga nego ljude. On primi redovničko odielo u Rimu od samog o. generala, svetog Franje Borgije. Brat Pavao pohita u Rim, da ga silom izvuče iz Družbe.

Došao je prekasno. Stanko je već prije poletio u nebo. Benedikt XIII. g. 1726. proglasi ga svetcem.

POMOLIMO SE. *Dopusti, molimo, Gospode Bože, da mi sluge Tvoji uživamo neprestano zdravlje duše i tiela, i da nas zagovor bl. Djevice Marije oslobodi od sadašnje žalosti i dovede nas do vječne radosti. Po Kristu Gospodu našemu. Amen.* (Gospa sniežna.)

»U NAZARETSKOJ KUĆICI«

»I otide s njima u Nazaret i bio im je poslušan.«

(Luka, II. 51.)

Uđimo u nazaretsku kućicu i pogledajmo tri člana svete Obitelji. U nazaretskoj kućici se radilo i molilo. Sveti Josip je bio tesar. Marija je uz službu domaćice vršila i tkalački posao. Isus je prema sposobnosti kao dječak pomagao Majci u kući i u vrtu, a kao zanatski pomoćnik i radnik svetom Josipu. I sami Nazarećani su u Isusu gledali tesarskog radnika te su se čudili, kad je Isus jednoga dana počeo propoviedati, te su govorili: »Nije li ovo sin tesarov? Odakle mu mudrost i ova sila čudesa?« (Mt. 13.)

Marija bi kao brižna domaćica u zoru na ručni mlin samljela žito, umiesila tiesto, izpekla kruh, doniela vodu i drva i spremila doručak. Skrbila se i za odielo i za druge poslove kućnog malog gospodarstva.

Glavna skrb za uzdržavanje obitelji padala je na Josipa. On svakog jutra izlazi na posao i vraća se kući, kad zamrači. Ljudi su ga rado zvali na posao, jer je bio savjestan radnik i pobožan čovjek. Smatrao je svetom i častnom dužnošću, da svoje dvie ruke posveti uzdržavanju od Boga mu povjerenih osoba. »Žuljevi njegovih ruku sad sjaju nebeskom slavom, a svaka kap znoja danas je biser u svečanoj njegovoj kruni. On je živio za Isusa i bl. Djevicu Mariju, pa je u njihovom naručaju preminuo.« (Vimer.)

Isus je Mariji i Josipu u svemu bio poslušan. On je naime slušao svog hranitelja i svoju Majku; zahvalji-

vao im za usluge, a zacielo im je u vremenu i u vječnosti najobilnije svaku naplatio. Kolika za njih čast, sreća i blagoslov, što im se sam Bog pokorava. Oni su mu dakako uzvraćali ljubavlju i poštovanjem.

Marija je sa svoje strane poslužívala, štovala i sveto ljubila svoga zaručnika, iskreno mu zahvaljivala za svu brigu, što joj je izkazivao. U životu mu je bila najboljim tješiteljem, a na smrti pomoćnicom.

I u tom obiteljskom krugu Isus je proveo cielih trideset godina svoga života i dao je svietu duboke primjere poniznosti, podložnosti i skromnosti. Majka ga je uviek imala pred očima; ona ga je sa svetim udivljenjem gledala, kako je napredovao u mudrosti, u dobi i milosti kod Boga i ljudi. Majka je, kako sveti ljudi kažu, u svojem srdcu slagala sve, što je na njemu vidjela i čula.

Sveta Obitelj posvećena radom, molitvom, uzajamnim poštovanjem i ljubavlju božanski je uzor svake kršćanske obitelji. Otac, majka, diete prirodna je ćelijica ljudske zajednice, prirodni i neslomivi trokut, kojemu je sam Bog dao svoju stalnost. »Brak nije od ljudi ustanovljen, niti preobnovljen, nego od Boga, koji je početnik naravi, i od Krista Gospodina, koji je tu narav obnovio. To je nepovredivi temelj, koji ne može nitko pomaknuti, a da se ne poruši ustanova braka, a time i obitelji.« (Pio XI. »Casti conubii«.) »Brak je u širem smislu« — nastavlja papa — »zajednica, povjerljivost, drugovanje čitavoga življenja. Muž je prvak u obitelji i glava ženi. Nu žena je tielo od tiela njegova, kost od kosti njegovih. Neka se dakle pokorava mužu, ne kao služavka, nego kao drugarica, da naime takva poslušnost ne bude niti bez čestitosti, niti bez dostojanstva.«

U kršćanskoj obitelji neka otac bude otac, a majka neka bude majka. Otac da bude ljubezan hranitelj i mudri upravitelj kuće, a majka brižna čuvarica domaćeg ognjišta. Majčino je mjesto kuća. Tu je ona kraljica. Neka se ona čuva razvikane emancipacije, koja hoće, da žena ne bude majka, da preuzme poslove, bez obzira na djecu, na muža, na obitelj, da uzmogne nesmetano živjeti po svojoj pameti. »Takva emancipacija žene niti je

razumna niti častna sloboda, već prije krvarenje ljudske duše i materinjeg dostojanstva, a uz to rušenje čitave obitelji, jer se tako muž lišava žene, djeca majke, a kuća i čitava obitelj ostaje bez čuvarice. Po nježnoj ljubavi između otca i majke i postojanoj njihovoj brižljivosti postat će djeci otčinska kuća, makar i u velikoj oskudici u ovoj suznoj dolini, kao neki trag onog blaženog raja, u kojem je Stvoritelj ljudskoga roda smjestio prve ljude.« (Papa Pio XI.)

Obnovimo dakle obitelj i stavimo je na kršćanski temelj. Obitelj je djelo Božje; Bog mora vladati njome. Obitelj je Krist podigao na dostojanstvo sakramenta: milost Kristova treba da prožima njezine članove. Obitelj je razsadnica kršćanskog puka: u njoj treba da vlada prirodni zakon kršćanskog morala. Kršćanski uzgojena djeca sreća su i Božji blagoslov. Prava kršćanska obitelj je kutić raja na zemlji.

PRIMJER. Bogom blagoslovljena obitelj. Mjeseca rujna g. 1843. pokuca na vrata velikog samostana svetog Bernarda u Alpama mlad čovjek iz Alensona. On zamoli častnog priora, da ga primi u samostan, gdje bi htio provesti svoj život kao redovnik. Prior ga odbije riečima: Bog tebe zove na drugo zvanje. Koju godinu kasnije u istom gradu Alensonu plemenita gospođica Zéli Guerin uz pratnju svoje majke zatraži redovničko odielo kod sestara sv. Vinka. No iza prvog razgovora odvrati joj odlučno poglavarica, da to nije Božja volja, i djevojka se povrati svojoj kući. Ta djevojka je sada molila ovu bezazlenu molitvu: »Moj Bože, kad nisam vriedna biti Tvojom zaručnicom, udat ću se, da izvršim Tvoju svetu volju. Daj mi tada mnogo djece i daj, da budu sva Tebi posvećena«. Po Božjoj Providnosti bude ovoj odabranoj duši određen za muža krepostni mladi čovjek, kojeg smo spomenuli, da je htio postati redovnikom. Njihov brak je blagoslovljen u Alensonu g. 1858. Iz te Bogom blagoslovljene ženitbe poniče devet bielih cvjetova, od kojih četiri u ranoj dobi odletiše, da se raztvore u nebeskim perivojima, dok se pet drugih razcvjetaše u karmelskom redu. Svi ti biše od kolievke posvećeni Bezgriešnoj. Najmlađi, najljepši i najmirisniji

od tih ljiljana, koji je za vrieme svoga života, a sada još i više širi miomiris nebeskih kreposti i otvorenom rukom s neba sipa ruže nevinosti i ljubavi, jest mila svetica Terezija od Djeteta Isusa.

Daj nam, Bože, takvih obitelji!

POMOLIMO SE. *Gospode Isuse Kriste, koji si podložan Mariji i Josipu, neizrecivim krepostima posvetio obiteljski život, daj, da se njihovom pomoću ugledamo u primjer Tvoje Svete Obitelji i da s njom postignemo vječno zajedništvo, koji živiš i kraljuješ u vieke vjekova. Amen.* (Blagdan Svete Obitelji.)

MARIJA GUBI SVOG ZARUČNIKA

Marija je veoma ljubila svoga zaručnika. Bog joj ga je sam odredio u času, kad je ona bila u najvećoj kušnji. »Ne boj se,« reče Bog Josipu, »uzeti Mariju za ženu svoju, jer što je u njoj začeto, od Duha je Svetoga. Rodit će Sina i nadjeni mu ime Isus. I kad se Josip probudi, učini kako mu zapovjedi anđeo i uze je sebi za ženu.« (Matej I.)

Josip prati svoju zaručnicu u Betlehem, odanle u Egipat, odkuda se vraća u Nazaret. Prati je također svake godine u Jerusalem na razne blagdane. Inače je Josip vjerni Marijin tješitelj, pomoćnik i hranitelj. Živio je s njom u podpunom djevičanstvu, te nije u njoj gledao svoju ženu, već Majku Isusovu. Boljemu mužu nije Bog mogao povjeriti svoju djevičansku Majku. Josip je svoju tako profinjenu zadaću najsavjestnije izpunio: on je bio svjedokom i čuvarom Marijina djevičanstva i brižnim hraniteljem Isusa i Marije.

Marija mu je na isti način uzvraćala. Ljubila je svoga zaručnika čistom ljubavlju. Nježno mu je zahvaljivala za sve, što je od njega primila. Sveti bi se supruzi pretjecali u ljubavi i uslužnosti. U njima je bilo jedno srdce i jedna duša. (Djela apostolska.) Obadvoje je spajala ljubav i štovanje Isusu, koji ih je također obsipao najvećim milostima.

Napokon je i za tako svetog muža došlo vrieme, da se dieli od ovoga svieta. Moralo se to dogoditi, prije nego što je Isus počeo javno propoviedati. Kroz to razdoblje evanđelje svetog patrijarhu nigdje ne spominje. Josip nije dočekao starosti; iztrošile su ga kušnje života, a možda koja teža i duža bolest. Nije njemu bilo težko umrieti. Uz njega su bili oni, kojima je za života najvjernije služio: Isus i Marija. S jedne strane Isus je blagoslivljao svog hranitelja; s druge strane Marija mu je pružala svaku pomoć u tom potrebitom času. Sa čela mu je brisala smrtan znoj i zahvaljivala mu za sve dobro, što je od njega primila, a sada se žarko za nj molila. Uz takve odvjetnike nije smrt težka.

Sretan je bio Simeon, kad je pri svojoj smrti mogao kazati: »Sad odpuštaš slugu Tvoga u miru, kad su oči moje vidjele spasenje Tvoje.« Sretniji je bio Josip, kad je u času svoje smrti mogao neposredno izručiti svoju dušu Kristu Gospodinu, sudcu živih i mrtvih, koji je tu svetu dušu primio i sam je svojom rukom, da tako rečem, postavio u mjesto, gdje su se nalazile svete duše Staroga Zavjeta, sa porukom, da je dan oslobođenja veoma blizu. Josip je izdahnuo u naručju Isusa i Marije. Sretnije se smrti ne može poželjeti.

Isus i Marija oplakali su i sahranili njegove smrtne ostatke; oni su se za nj molili i sačuvali na nj svetu uspomenu. Marija je sada ostala bez zaručnika, bez savjetnika, bez pomoćnika, bez tješitelja, bez hranitelja, i recimo tako, bez jednog diela svoje duše. Ona mu je bila toli navikla. Tako ga je ljubila. Moralo joj je biti pusto bez njega. Kao udovici bez muža. Od sada živila je u duhu povezana s njime. Njezini roditelji bili su već umrli. Drugi rođaci nisu joj mogli pomagati. Ostao joj je Isus, ali On nije mogao zamieniti svog hranitelja. A i On će je brzo ostaviti. Marija je sada težko osjećala gubitak svog supruga.

Blažena Djevica, kao što je uzor djevicama, majkama, tako je ona pravo ogledalo i udovicama. Sveti Pavao piše Timoteju: »Poštuj udovice, koje su zaista udovice. Ako koja udovica ima djecu ili unučad, neka se nauče

najprije svoj dom poštivati i zajam vraćati roditeljima; jer je ovo ugodno pred Bogom. Prava i usamljena udovica uzda se u Boga i uztraje u molitvama i prošnjama noć i dan. A koja živi u nasladama, živa je mrtva.« (5, 3—7.) Udovicama svoje dobe sv. Franjo Saleški u svojoj Bogumili (Zagreb 1922. str. 241—246) između ostalog piše: »Da udovica bude ne samo tielom već i dušom, mora ona čvrsto odlučiti, da će do groba čuvati udovičku čistoću i time će svom udovičtvu dodati veliki ures, a svojoj čistoći jaki zaklon. Udovica, koja živi u udvaranju i umiljavanju, koja rado pohađa zabave, plesove i gostbe, koja se rado posipava mirisima, koja se kiti, to je udovica u tielu, a mrtva dušom. Kreposti, u kojima se udovica mora vježbati, jesu: čedna skromnost, nemar za časti, za službe, za sastanke, za naslov, dvorba siromaha i bolestnika, tješenje žalostnih, pouka djevojčica, savršeni uzor mladim ženama. Prava udovica u Crkvi pramaljetna je ljubica, koja posvuda razsipa divni miris pobožnosti. Ona niče na svježim i neobrađenim mjestima, da je ne zgaze svjetski ljudi, da tako sačuva svježe srdce od svake žege, što bi je mogla podjariti pohlepa za blagom, častima i svjetovnom ljubavlju.«

PRIMJER. Elizabeta Leseur bila je jaka žena, vjerna supruga, prava svetica, veoma prosvietljena u putevima Božjim. Tokom svojeg bračnog života, uz vršenje svojih staležkih dužnosti vršila je također tihi apostolat u svojoj bližoj i daljoj okolici, apostolat živog primjera, savjeta, molitve i žrtve. Njezine poslanice odaju neki rajski miomiris, kojim je Elizabeta znala osvojiti nježne duše. Ona je riečju i primjerom pokazala, kako se i u grozničavoj djelatnosti dvadesetog stoljeća može u dušama podržavati sveti mir. Iztrgnimo iz miomirisnog njezinog dnevnika nekoliko cvjetića: »Ništa nije tako idealno liepo kao djelovanje Božje u dušama. Vjera je svjetlost, koja razsvjetljuje boli; jedina sila, koja nam pomaže nositi križeve. Pojave nutarnjeg života bile bi prazne u Božjim očima, ako se ne bi odmah prometnule u djelo i žrtve. Smješite se, sažaljujte, darujte se; ali samo Bogu odkrivajte teret, koji vas tišti. Ništa se velikoga ne čini, nego u patnji; i mi živimo od suza i

trpljenja onih, koji su bili prije nas. — Liepa je misao, ljepša je molitva, ljubav je sve. Ima časova u životu, kad ne valja gledati ni naprijed ni natrag, ni desno ni lievo; gledat nam je samo križ, koji nam Bog nudi, i od kojeg će za nas proteći veliko vrelo milosti. U svakom čovjeku driema izkra dobrote; ne zapretavajte tu izkru. Trpljenje je ono, koje nam otvara Srdce Božje, trpljenje nam otvara svrhunaravni sviet, kamo ne dopire ništa ljudskoga, a što ćemo upoznati samo u vječnosti; ali trak tog svietla zasjaji u nama, kad kušnje strpljivo podnosimo; ono se svietlo odrazuje sa križa. Najteže nam je, kad nas ljudi ne razumiju; najslađe nam je, kad nas Bog razumije.«

Ta tako prosvietljena žena, supruga i domaćica preminula je za vrieme svjetskog rata. Oh, kako bi nam dobro došle takve žene u Katoličkoj Akciji. Izprosimo ih molitvom.

POMOLIMO SE. *Molimo Te, Gospode, da nam pomognu zasluge zaručnika presvete Majke Tvoje, te zadobijemo njegovim zagovorom, što svojom slabošću ne možemo postići. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.* (Blagdan sv. Josipa.)

»ŽENO, ŠTO JA IMAM S TOBOM?«

Kad je Isusu bilo trideset godina, čini se, da se od svoje Majke oprostio onako, kako se oprostio od svih nazaretskih sugrađanâ. Isus je tada rekao Majci od prilike ovako: »Vrieme je moje došlo, Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaza, da navješćujem evanđelje siromasima, da propoviedam zarobljenima odkup i sliepima vid, da oslobodim potlačene, da propoviedam milostnu godinu Gospodnju.« (Luka I. 18—19.)

I doista. Isus ostavlja Nazaret, svoju kućicu, svoje rođake, svoju Majku, te sad ide od sela do sela, od grada do grada, po svoj Galileji učeći u njihovim zbornicama i propoviedajući Evanđelje

kraljevstvu i liečeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu«. (Mat. 4. 23—24.) Na tom misijskom putu prigodno ga prate neke žene, a naravski i njegova Majka. Ona će na tom putu vršeći službu posrednice svome Sinu privoditi hrome, sakate, sliepe, gluhe, okužene i uobće sve biednike. Ali na tom putu izkusit će Majka i po koji žalac, koji će probadati njezino srdce. Navedimo par slučajeva.

»Bijaše svatba u Kani Galilejskoj, i ondje bijaše Mati Isusova. A pozvan bijaše Isus i učenici njegovi na svatbu. I kad je ponestalo vina, reče Majka Isusova njemu: Vina nemaju. Odgovori joj Isus: Ženo, što ja imam s tobom?« (Iv. II. 1—5.)

Kako da protumačimo ovaj naoko suhi, gotovo rezki odgovor? Marija kao prava domaćica videći nepriliku onih dobrih ljudi, kojima je usred svatbe ponestalo vina, upozorila je Isusa na to. Isus odgovara: »Ženo, što ja imam s tobom?« Kao da joj je htio kazati: Ne buni me u mojim osnovama, druge sada mene misli taru. Nije meni, da se brinem za zemaljske stvari. Na isti je način Isus odgovorio Majci kojih 20 godina natrag, kad ga je tražila u Jerusalemu: »Zašto ste me tražili? Ne znate li, da ja moram biti u onome, što je Otca mojega?«

Ima još jedan slučaj. Jednog dana, dok je Isus po svom običaju liepo govorio, prekinu ga uzklik jedne žene, koja nije mogla, a da javno ne izjavi svoje oduševljenje za Isusa: »Blago utrobi, koja te nosila, i prsima, koje si sisao.« Tako govori žena i majka. Isus prima čestitku za sebe, prima je i za svoju Majku, ali je još više prima za one, koji mu budu po duhu postali sestre, braća i majka. »Dapače blago onima, koji slušaju rieč Božju, i koji je drže,« odgovori Isus ženi. Svodni i po duhu nisu mu manje mili od same majke po krvi.

Ima i treći, još teži slučaj. Farizeji postavljaju svuda Isusu zamke i traže svaku prigodu, da ga uhvate u rieči; javno ga obtužuju, da kši subotu, da ruši stare predaje. Jednom ga dapače htjedoše kamenovati, i to bi bili učinili, da se Isus nije skrio. Majka za sve to znade. Ona ga zabrinuta posvuda sliedi i, koliko može, čuva. Ali ona

ga ne smeta u njegovu poslanju iz neke osjećajne ljubavi. I ona u prvom redu gleda da se vrši volja Božja. Jednoga dana, dok je Isus naučavao u nekoj kući, dođe ona k njemu. Kako radi silnog naroda nije mogla u kuću do njega, poruči mu preko nekoga: »Mati tvoja i braća tvoja stoje napolju i žele s tobom govoriti.« A Isus pruživši ruke na svoje učenike reče: »Evo mati moja i braća moja. Jer tkogod čini volju Otca mojega nebeskoga, on je brat moj, sestra i mati.« (Mat., 12. 46—50.) Nije tim riečima Isus porekao svoju Majku. On je samo pred nju evo po treći put postavio svog Otca nebeskoga. Isus je u prvom redu Sin Božji, poslanik je Božji i pred tom službom, pred voljom Otca nebeskoga mora uzmaknuti sve, pa i sama toli prirodna ljubav spram zemaljske majke. Je li Marija u tim riečima osjetila kakav žalac? A zašto nije? Ne zaboravimo: Marija je bila žena i majka, nju je nedvojbeno moralo boljeti, kako ona po drugi, pa i po treći put žrtvuje nebeskom Otcu Sina svoga, kojeg je toliko ljubila. A žrtvovati će ga i dalje, a napokon će ga i podpuno žrtvovati na oltaru križa. Nije to Isusu ona mogla zamjeriti. Ona ga je veoma dobro razumjela, ali iz toga ne sliedi, da je taj gubitak ili žrtvovanje ne će boljeti. Isus malo pomalo kida s Majkom krvne veze, pa hoće, da ga i ona na tom putu žrtve sliedi. Majka to i čini.

Ženo, što ja imam s tobom? Rieč, koju Spasitelj na početku svog misijskog rada upravlja Majci u raznim oblicima, naći će živi odjek u srdcu Majčinu za cielog Isusova javnog djelovanja. Isus nema ni kuće ni kućišta, ni braće ni sestara, ni majke ni zemaljskog otca. On si tek stvara nove srodnike svojom preporodnom akcijom. Tkogod čini volju mojega nebeskog Otca, on je moj brat, sestra i mati. Baš tako smo mi postali Isusova braća i sestre i tako smo stekli pravo na njegovu baštinu. I za nas vriede njegove rieči: »Svaki, koji ostavi kuću ili braću, ili sestre ili otca, ili mater, ili ženu, ili djecu, ili polja poradi imena moga, primit će stoput onoliko i baštinit će život vječni.« (Mat. 19, 29.)

PRIMJER. Sveti Bernardin Sienski, veliki misionar franjevačkog reda, u životu je podpuno proveo gornju Kristovu zapovied. Rodio se u Sieni 1380. god. Jednoga dana ote mu se rieč: »Rađe bih umro, nego propustio da prođe ma i samo jedan dan, a da ne vidim svoju miljenicu«. Te rieči ču njegova tetka Tobija, te ga zapita, koja je to njegova miljenica. Bernardin odvrati: »Ona je tako liepa, tako mila, treba da je odmah posjetim«. I izmaknu iz kuće. Tobija zabrinuta za nevinost mladića, krišom pođe za njim. Mladić se izšulja iz grada, zaustavi se kod gradskih zidina, pokleknu, sklopi ruke i držeći oči uprte spram jedne točke žarko se molio. Kad svrši molitvu, ustane i brzo odmagli. Tobija se sad primakne i na zidu vidje uklesanu krasnu Marijinu sliku. Sada dobra žena dopusti svom nećaku, da pohađa svoju miljenicu, dapače pozove i druge osobe, da s njome iz prikrajka gledaju, kako se sveti mladić žarko moli.

Kad je Bernardin odrastao, ostavi otca i majku, sestre i braću, sve što je na svietu imao i stupi u franjevački red, te postade jedan od najvećih propovjednika svojeg doba. Obišao je cielu Italiju, prošao je i naše krajeve propoviedajući križarsku vojnu protiv nekrsta. Na bojnim zastavama vidila se slika Bl. Djevice i monogram imena Isusova. Još i sada na našim crkvama, kapelama, zvonicima, pa i na narodnim vezovima, vidi se uklesano, odnosno izvezeno ime Isus IHS. Sve nas to sjeća na borbu naših praotaca, koji su sa sladkim imenom Isus na ustima i u srdcu umirali za vjeru i domovinu.

POMOLIMO SE. *Tvojom nas, molimo, Gospode, milošću uviek pretječi i prati, da vazda prežemo za dobrim djelima. Po Kristu Gospodu našemu. Amen.* (XVI. nedjelja po Duhovima.)

»I BIČEVAT ĆE GA I UBIT ĆE GA«

Marko, 10, 32—34.

Približavao se treći, za Isusa zadnji židovski Vazam na ovoj zemlji. Uzlazeći Isus u Jerusalem poče svojim učenicima kazivati, što će mu se dogoditi. »Jer evo idemo gore u Jerusalim i Sin čovječji bit će predan velikim svećenicima i književnicima. I osudit će ga na smrt, i predat će ga poganima, i bičevat će ga i ubit će ga, i uzkrsnut će poslije tri dana.« Sveti Luka ovdje nadodaje, da učenici nisu od toga ništa razumjeli. Nisu razumjeli, kako Isus, taj veliki prorok i čudotvorac, koji je samom riečju činio da prohodaju hromi, da progledaju sliepi, da progovore niemi, da ustaju mrtvi; kako da baš njega stigne takva nesreća? A Petar u naivnoj dobronamjernosti »uzevši Isusa nasamo poče ga odvraćati govoreći: Daleko od tebe, Gospodine, to se ne smije dogoditi. A on okrenuvši se reče Petru: Odlazi od mene, sotono, ti me hoćeš sablazniti, jer ne misliš što je Božje, nego što je ljudsko«. (Mat. 16, 22—23.) A kako je Petar mislio, tako su mislili i drugi učenici. Isus oštro kori Petra nazivajući ga sotonom, jer ga hoće odvratiti da ne izpuni volju Otca nebeskoga, po kojoj je imao mukom i smrću odkupiti ljudski rod.

Ali Marija, koja je također pratila svoga Sina, kao nekada Abraham Izaka na mjesto žrtvovanja, nije tako mislila. Ona je iz izkustva znala, da se proročanstvo Simeonovo malo pomalo izpunja. Farizeji su postojano Isusu spočitavali, da krši subotu, da pomoću đavla izgoni đavle, da krši predaje starih, da brani cesaru davati porez, da buni narod, da se čini kraljem i slično. Znala je, da je Isus znak, kome će se protiviti. Znala je, kako židovski poglavice Isusa kod naroda omrazuju i kako su već skovali urotu, da ga na smrt predadu; pa zato, kad je sada sam Isus prorekao i neke pojedinosti, bilo joj je jasno, da je došlo vrieme, da Janje Božje, baš

o židovskom Vazmu bude žrtvovano za griehe svieta. Oštrica Simeonovog proročanstva dublje se zarinula u srdce Majčino.

U jednoj drugoj prilici ciljajući Isus, kakvom će smrću umrieti, reče: »Blaženi, tko se ne bude sablaznio o mene«. I nije bez razloga Učitelj te rieči izgovorio: sablaznili su se o Isusa apostoli, kad su pri smrtnoj njegovoj borbi u Getsemaniju spavali, dok ih je On opetovano bodrio, da mole i bdiju s njime; sablaznili su se apostoli, kad su se pri njegovom hapšenju razbježali, kad ga Juda izdao, Petar zatajio. Sablaznio se o Isusa narod, kad je pred Pilatom tražio njegovu smrt, jer da On zavodi narod; sablaznili su se o njega na Kalvariji oni, koji su ga probadali strjelicama ruga i prezira; u jednu rieč sablaznili su se o njega svi oni, koji nisu razumjeli tajnu njegova križa. Sablaznili su se mnogi; ali se nije sablaznila Majka njegova i svi oni (Mandaljeňa, Ivan i druge žene), koji su ga sliedili na Kalvariju, da tu s njime podiele njegovu sramotu.

Marija uzlazeći s dvanaestoricom u Jerusalem podpuno je shvatila domašaj Isusova proročanstva. Njoj je bilo podpuno jasno, da će njezin Sin do koji dan biti žrtvovan na oltaru križa za griehe svieta. Kao što je pred nekoliko tisuća godina Abraham vodio svoga sina na brdo Moriju, da ga Bogu žrtvuje, tako i Marija danas ide istim putem i na isto mjesto — Morija geografski je, izgleda, isto što i Kalvarija — prateći svoga Sina na žrtvovanje. Razlika je samo u tom, što je Bog Abrahama samo kušao, dočim se sada ide za pravim žrtvovanjem Jaganjca Novoga Zavjeta, što je Majka dobro znala. Marija se je poistovjetila i u tom kobnom času sa svojim Sinom; ona se je sve više preobrazivala u njega, dok za koji dan na Kalvariji ne postane njegovom pravom slikom.

I mi se s Marijom i s Isusom dan u dan dižemo spram naše Kalvarije; ali ne samo riečima i željama već i djelima. Nije dovoljno diviti se Kristovom siromaštvu u jaslicama, slušati ga na Gori Blaženstva, sa Zahejom ga primiti u svoju kuću, sažaljevati ga na putu njegova Križa, već je glavno da ga sliedimo na Kalvariju, i tamo

do potrebe umremo s njime. »Da razapnemo — kao što sv. Pavao kaže (Gal., 5, 24.) — tielo svoje sa strastima i da nosimo smrt Isusovu u tielu, e da se život Isusov u našem tielu očituje. (Kor., II, 4. 10.) Žrtvovati se moramo, to jest, mrtviti svoje neuredne strasti, oholost, pohotnost, srčbu, mržnju. Težak je taj posao čišćenja. Mi ga sami ne bi mogli obaviti. Na divlju rozgu naše griehom otrovane naravi ukalamiti nam je pitomu rozgu Božje milosti. Svlačiti nam je staroga čovjeka grieha (Adam) i zaodjeti se novim čovjekom milosti, Kristom. Da uzmognemo živjeti s Kristom, moramo i trpjeti s njime. Uzpinjimo se s njime na našu Kalvariju. Umrimo sebi, da živimo s Kristom.

PRIMJER. Lekler Artur, ratnik u svjetskom ratu kasnije po zanimanju šofer (vozač samovoza), jedan je od kršćanskih pokornika, koji se, poput već spomenutog Abé Gérarda posvetio na krevetu težke i duge bolesti. I on nam je opisao svoju Kalvariju. Bolestnički krevet bio je pravi operativni stol za njegovu dušu. Božanski je liečnik na njemu izvodio težke i bolne operacije, koje nisu imale drugu svrhu, nego da njegovu dušu podpuno pročiste od kronične svima nama zajedničke duševne bolesti, koja je prirodna posljedica iztočnog grieha. Navedimo nekoliko pobudnih misli iz njegovog zaista zanimljivog i poučnog dnevnika.

»U bolestima — piše on — sve se više približavam Bogu. Zadovoljan sam, što mnogo trpim. Prije kušnje Bog me hrabri, tokom kušnje me uzdržava, a iza kušnje nagrađuje. Nema pera, koje bi moglo opisati stanje bolestnika, koji u svemu mora računati na tuđu pomoć, za sve moliti, obraćati se desno i lievo, da mu se pomogne. Jadan bolestnik, koji dan s danom izčekuje poštansku uputnicu od pet ili deset franaka, da si pribavi najnuždnije, ali ona ne dolazi. Ja se ne tužim; mi bolestnici nismo nesretni; mi smo sretni, što smo nesretni. Da nam dragi Bog nije dao, da trpimo, mi mu možda ne bi nikada izplatili ono, što mu dugujemo. Ja hoću, da postanem žrtva ljubavi. Ja hoću puno trpjeti, samo da trpeći puno ljubim. Ja molim Boga, da moje srdce više

ne pripada meni. Ja ne bih rado da izađem iz mojeg stanja bolesti, jer je bolest jedino, što ja mogu Bogu dati. Ako je dragi Bog zadovoljan s onim, što mu ja dajem, ja ću biti uviek sretan. Pomozi mi, Bože, da ljubim patnju, kako si je Ti ljubio.« To su zadnje rieči u njegovom dnevniku, koji je krvlju izpisivao na tvrdom krevetu duge i neizlječive bolesti. Lekler Artur umro je godine 1928. Bilo mu je 28 godina. (Revue Spirituelle, T. 48, p. 246 ss.) On je na svom krevetu sliedio Spasitelja do na Kalvariju i umro s njime.

Majko prežalostna, vodi nas uviek, napose u zadnjoj našoj bolesti putem križa u raj!

OPROŠTAJNA ISUSOVA VEČERA

Zašto mi ne bi mogli vjerovati, da je Majka Isusova prisustvovala oproštajnoj Isusovoj večeri, kao što je bez sumnje prisustvovala svim glavnim činima njegove muke? Sveti Marko pripovieda: »U prvi dan bezkvasnih hljebova, kad su običavali klati vazmeno janje, kazaše mu učenici njegovi: Kuda hoćeš, da idemo i da ti pripravimo vazmeno janje, da jedeš? I posla dvojicu od svojih učenika i reče im: Idite u grad, i sresti će vas čovjek, koji nosi vodu u krčagu, idite za njim. I gdje uđe, kažite gospodaru kuće: Učitelj kaže, gdje mi je blagovalište, gdje ću jesti vazmeno janje sa svojim učenicima?« (14. 12—14.) Pitam ja: Zašto nam nije dopušteno misliti, da je Isus još prije bio zamolio svoju Majku, da u istoj prijateljskoj kući pripremi sve, što je bilo potrebno za blagovanje vazmenog jaganjca, i da je ona uz pomoć drugih gospođa, još prije dolazka dvaju učenika bila uglavnome pripravila sve? Bez sumnje je također, da je Majka Isusova sa svojim Sinom blagovala vazmeno janje Staroga Zavjeta. Ona je uviek mogla stupiti u častan zbor apostola, koji su je kasnije proglasili svojom Kraljicom.

I tako dođe najsvečaniji čas u životu Kristovu. Pošto je Isus, koji je tada služio kao domaćina, svojim učeni-

cima, kao svojim gostima, oprao noge i tim na sebe svratio pozornost ukućana na ono, što je imao učiniti, sjedne za stol i sakupiv u sebe svu moć i svu svoju ljubav uzme u svoje svete ruke kruh, blagoslovi ga, prelomi i dade svojim učenicima govoreći: »Jedite od ovoga svi, jer je ovo tielo moje«. I kad su svi, pa i njegova Majka blagovali ne kruh, već tielo Kristovo, Isus uze u svoje ruke preslavnu čašu i podav hvalu Bogu blagoslovi je i dade svojim učenicima govoreći: »Pijte iz nje svi; ovo je čaša krvi moje Novoga Zavjeta, koja će se za vas proliti za odpuštenje grieha«. I čaša se od ustiju do ustiju izreda po cieloj dvorani. Euharistija je ustanovljena, sveta je pričest prvi put vjernicima podieljena.

Marija je zastalno od svih najbolje razumjela i vjerovala, da nekrvna žrtva Božjeg Jaganjca, koja se one večeri prvi put Bogu priniela pod oblikom kruha i vina, već će se drugoga dana prinieti krvnim načinom na Kalvariji. Žrtvu Zadnje večere nije Marija nikad odielila od žrtve na križu; ta one su u suštini posve istovjetne. Marija će se s euharistijskom kao i s kalvarijskom žrtvom poistovjetiti, a tako će se Majka prežalostna sa svojim Sinom podpuno žrtvovati. Eto u bitnosti najboljeg načina prisustvovanja svetoj misi.

Kad se kasnije budu apostoli sastali sa ženama i Majkom Isusovom (Dj. ap. 1. 14.). na zajednici bratskoj i lomljenju hljeba, Marija je kao najbolja Kristova učenica najbolje shvaćala, kako euharistijska žrtva kao uspomena muke Kristove nije no produljenje kalvarijske žrtve. Dvorana Zadnje večere i Kalvarija isto su što i oltar i sveta misa. Različni su vanjski oblici, suština je ista.

Ona će također prvim Kristovim vjernicima kazati, kako se u lomljenju kruha, — tako su prvi kršćani zvali svetu misu, — Bog Otac najviše proslavljuje, jer mu se tada pod oblikom kruha i vina žrtvuje sam njegov Sin Isus Krist; ona će također kazati, kako se žrtvom svete mise podaje Bogu najdostojnija zahvala za primljena dobročinstva, jer mu se u zamjenu za ista

povraća sam njegov Sin, koji ima neizmjernu vriednost; ona će još kazati, da se žrtvovanim Jaganjcem, koji na sebe uzima griehe svieta, daje Bogu podpuno zadovoljština za naše griehe; i napokon će ona reći, da mi za vrieme svete mise preko svog posrednika Krista, koji je žrtvovanjem postao sasvim naš, mi od Boga dobivamo svaku potrebitu milost za spas svoje duše. Eto takvu će misijsku dužnost počam od Zadnje večere i od Kalvarijske žrtve među prvim vjernicima vršiti Marija, dok bude sama u svom srdcu neprestance proživljavala Kristovo žrtvovanje na Kalvariji i na našim oltarima. Neka tu misiju Majka prežalostna vrši i među nama. Kad slušamo svetu misu, i mi u duhu proživljavamo žrtvu Sina Božjeg na križu.

Sveti Luka kaže, da su prvi kršćani bili postojani u nauci apostolskoj, zajednici bratskoj i lomljenju hljeba (misa i pričest) i u molitvama. Središte ove Crkve Kristove, koja se rađa, bila je Marija; ona, kao da je na zemlji u nekom pogledu zamjenjivala samog svog Sina. Važan i prevažan za nas primjer, da često i pobožno slušamo svetu misu, na kojoj se za vjernike zgotavlja, razlama i dieli kruh života, samo tielo i krv našega Gospodina, bez kojeg mi ne možemo podržavati život duše. Gospodin je jasno rekao: »Ja sam kruh života, tko jede od ovoga kruha živjet će do vieka. Ako ne jedete tielo Sina čovječjeg i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi. Tielo je moje doista jelo, a krv moja doista pilo. Tko jede tielo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu«. (Iv. 6. 49—57.) Pristupajte dakle često, dapače svaki dan na svetu pričest. Dovoljno vam je za to, da na duši nemate smrtnog grieha, i da pomoću tog kruha želite u sebi podržavati život milosti i napredovati u dobru.

PRIMJER. O. Daniel Knol bio je veliki pobornik za slobodu Irske. O njemu piše neki njegov suvremenik ovo: »Pogled na tog velikog muža u času, kad je klečeći svakog jutra u kapeli Galvay slušao svetu misu i primao svetu pričest, ostavio je u meni duboki dojam.

Gledao sam ga, kako je sav uronjen u molitvu. Na njegovom sam licu čitao misli, koje su ga oživljavale, promatrao sam ga, kad je na podnožju oltara obnavljao svoje želje za vjeru i domovinu. Duša Kristova bijaše tomu mužu veoma blizu.«

Blaženi Petar Eymard svetac je naših dana. Umro je 1868. Pio XI. ga uvrstio među blažene. Središte i žarište njegovog djelovanja bila je presveta Euharistija. On je sav za nju živio i radio. Ustanovio je više udruga presvetog Sakramenta, kojima je bila svrha, da Isusu Kristu Gospodinu i Bogu u Euharistiji poda što više klanjalaca između redovnika, svećenika i svjetovnjaka. Ustanovio je udrugu (red) redovnika i redovnica, koji se uz ostale dužnosti, malne uviek po danu, a gdjekad i po noći redaju u adoraciji presv. Sakramenta; udrugu svjetovnih svećenika, koji obavljaju sedmični sat klanjanja. Tako se broj klanjalaca umnožio na stotine hiljada. Euharistična pobožnost silno se proširila. — I ti pristupi jednoj od tih udruga.

Dušo Kristova, posveti me! Tielo Kristovo, spasi me. Krvi Kristova, napoj me!

»ZASLUŽIO JE SMRT«

Mat., 26, 66.

Po večeri se Isus po svom običaju zakloni u goru Maslinsku, da se pripravi na muku. Gluho je doba noći. Juda se došulja s četom i svog Učitelja preda njegovim neprijateljima; oni ga svežu i oprezno vode pred Veliko židovsko vieće (Sinedrij), kojemu na čelu stoji veliki svećenik Kaifa. Učenici se Isusovi kojekuda razbjegoše; Petar ga sliedi izdaleka, a Ivan izbliza. Kad je povorka zakrenula u dvorište Kaifino, Ivan potrča i javi Mariji, koja se s Mandaljenom bila zaklonila u jednu kuću. I dok je ona, kako sveta Birgita pripovieda, u duhu proživljavala Isusovu smrtnu borbu u Getsemaniju, eto Ivana sa porukom, da su Isusa već odveli u sudnicu. Majka protrnu, ali se ne iznenadi; Isusovo se proročtvo

izpunjuje. Marija s Mandaljenom izađe; bilo je oko ponoći. Ivan predhodi. Brzo stigoše pred Kaifino dvorište. Tu nađu Petra. Ivan poznat vratarici uniđe u dvorište i uvede Petra, koji je želio vidjeti konac.

U sudnici se bučno provodi preslušavanje svjedoka. Žamor dopire i na ulicu. Najednom se jasno razabiru Kaifine rieči: »Zaklinjem te Bogom živim, da nam kažeš jesi li ti Sin Boga blagoslovljenoga?« Isusov se odgovor ne čuje, ali se jasno čulo, kad se cielom dvoranom prolomio glas: »Zaslužio je smrt«.

Te su rieči doprle i do Majčinog uha i zadale su smrt Majčinom srdcu. Njezin dragi Sin i dugo izčekivani Mesija, koji je svoje božansko poslanje pred cielim narodom nebrojenim čudesima toliko puta posvjedočio, sada izazvan Kaifinom zakletvom još jednom narodnim predstavnicima svečano potvrđuje, da je doista Sin Božji i izčekivani Mesija. Starješine naroda to njegovo svečano svjedočanstvo ne primaju, već svog Mesiju proglasuju lažcem i osuđuju ga kao bogohulitelja na smrt: »Zaslužio je smrt!« I bez daljega bacaju ga izvan zaštite zakona, pljuju mu u lice, udaraju ga pesnicama i napokon »zavodnika« bacaju u tamnicu s namjerom, da ga sliedećeg dana predadu neznabožcima. Proročanstvo se Isusovo izpunja: »Osudit će ga na smrt i narugat će mu se i popljuvat će ga i predati ga poganima.«

Sve je to Marija doznala od Ivana; a doznala je kako ga je Juda cjelovom izdao, kako se učenici razbjegoše, kako ga se Petar odrekao, kako se u sudnici nije nijedan našao, koji bi Isusa branio. Marija se doista s tim i drugim činjenicama, koje su bile predviđene u Božjem planu, pomirila: oprostila je Judi, kojeg je Isus nazvao svojim prijateljem; oprostila je Petru, kojeg je Isus toli milostivim okom malo prije pogledao; brzo će se ona naći u krugu zaprepašćenih apostola, s kojima će izčekivati Isusovo uzkrsnuće. No iz toga ne sliedi, da Marija nije trpjela, da nije duboko žalila izdajstvo Judino, odreknuće Petrovo, malodušnost apostola, težke griehe Kaifine. Ta grieh je onaj, koji je njezinom Sinu zadao toliko

bolova. Marija je iza Krista najdublje prodrla u povezanost ljudske krivnje sa Kristovom zadovoljštinom. Isus je veoma mnogo trpio, jer su ljudi veoma griešili. Baš ta spoznaja grdobe grieha u sebi i u svojim strašnim posljedicama izkopala je duboki izvor Majčinih suza i Sinovljevih muka. Ali ne zaboravimo, te izvore izkopali smo i mi svojim griesima. Grieh je najdublji uzrok Majčinih boli i Isusove muke.

U duhu još jednom pogledajmo Isusa one kobne noći u Kaifinom zatvoru. Osuđen je na smrt navodno kao bogopsovac, a faktično je osuđen za griehe naše. Sažaljujmo i Majku, koja nedaleko od tamnice, ako možda i nije čula njegove uzdahe, svakako je u svojem srdcu najdublje proćutila njegove boli.

A sada slušajmo, što Isus u tom času svim svojim prijateljima progovara: »Ako su mene progonili, i vas će progoniti. Blago vama, kad vas pogrde, uzprogone, uzgovore na vas svako zlo lažući mene radi, veselite se i klikujte, jer je plaća vaša velika na nebesima, jer su tako progonili i proroke«. (Mat. 5, 11—12.) Apostoli su bili svi za Isusa šibani, utamničeni, raztjerani, progonjeni i napokon poput svog Učitelja na smrt osuđeni. Jednaka sudbina čeka sve Kristove sljedbenike; ne čeka ih možda mučeničtvo krvi, ali ih čeka mučeničtvo duha. Sveti Vinko Paulski piše: »Klevete, progonstva, milosti su, koje Bog daje onima, koji mu vjerno služe. Bog ne počinja klevete ni progonstva, počinjaju ih ljudi; ali ih Bog dopušta, da one mogu biti za nas vježbe u uztrpljivosti i krotkosti. Kad nam, dakle, Božja dobrota šalje patnje, dignite svoje srdce k nebu, poklonite se uviek hvale dostojnoj Božjoj providnosti, primite klevete i progonstva kao Božja odlikovanja. Narav će se uzgoropaditi; ne mari: moramo trpjeti, trpjeti veselo ono, što Bog hoće, da trpimo. Kad bi stanovite kušnje gledali Kristovim očima, a ne kao puke protivnosti, koje dolaze od ljudi, već kao milosti, koje Bog šalje, onda bi se izpred naših očiju razpršila magla, koja nam prieči da jasno vidimo Kristovu nauku, onda bi nepravde smatrali srećom.« Ovako ovaj mili svetac, koji je svega sebe posvetio, da utiša ljudsku biedu, ali koji je također težko osjetio oštricu ljudske zlobe. Ali nije on sam. Navedimo još nekoliko primjera u potvrdu gornje nauke.

PRIMJER. Sveti Pavao je malo gdje na svom apostolskom putovanju mogao proboraviti nekoliko godina; svagdje su ga stizavala najteža progonstva. Tako i njegove učenike. Svom milom Timoteju piše: »Svi, koji žele pobožno živjeti u Kristu Isusu, trpjet će progonstvo«. (11. Tim. 3, 12.) Svetog Atanazija lišili su biskupije, tjerali ga od grada do grada, obtužili ga kao krivovjerca, premda je on bio jedan od prvih branioca Kristovog božanstva. Ista je sudbina stigla i svetog Cirila Aleksandrijskog, kojeg su kao heretika lišili biskupije i zatočili u tuđu zemlju. Svetog Ivana od Križa, preosnovatelja bosih karmelitanaca, protivnici reforme bacili su u tamnicu. Davali su mu toliko jela samo da ne umre. Bičevali su ga do krvi. A on baš u tamnici sastavi najdivnije svoje remek djelo: Duhovnu pjesan o kršćanskoj mistici. Sveti Alfonso je na temelju krivih obtužba izbačen iz družbe, koju je sam utemeljio. Svetac je ponizno primio osudu riečima: »Već šest mjeseci molim Gospodina, da sa mnom učini, kako On hoće. Ja želim biti izpisan iz Kongregacije, kad On to hoće.« Tako bi mogli dalje. Proročanstvo se Kristovo izpunja: »Ako su mene progonili, progonit će i vas«. Veselimo se, ako se i mi nalazimo u tom broju miljenika Kristovih.

POMOLIMO SE. *Bože, koji vidiš, da se ne uzdamo ni u koje vlastito djelo, daruj nam milostivo, da nas od svih suprotivština brani zaštita Učitelja naroda* (sv. Pavla). *Po Kristu Gospodu našemu. Amen.* (Šestdesetnica.)

»ISUSA BIČEVA I PREDADE DA SE RAZAPNE«

Mat., 1—26.

Drugog dana veliki svećenici sa starješinama i književnicima i sa svom skupštinom predadoše Isusa rimskom namjestniku za Judeju Ponciju Pilatu. Obtužuju ga, da buni narod, da zabranjuje davati caru porez i da se gradi kraljem. Tri težke, ali lažne obtužbe. Iza kratkog saslušanja izjavi Pilat židovskim starješinama: »Nikakve krivice ne nalazim na tom čovjeku«.

»Ali buni narod po Galileji,« viču oni. »Onda ga povedite Herodu, kralju Galileje,« odgovara Pilat. Bez daljega Isusa svezana vode Herodu. Razbludni kralj traži, da se Isus pred njim izkaže kakvim čudom. Isus je činio čudesa uviek, kad ga u dobroj namjeri mole biednici; Herodu pak ne dade ni odgovora. Na to se kralj sa svojim dvorjanstvom Isusu naruga i odjevena u bielu luđačku haljinu šalje natrag Pilatu.

Pilat primoran preuzeti sudbeni postupak, a uvjeren, da su mu ga Židovi iz zavisti predali, izvede iz tamnice razbojnika Barabu, stavi ga uzporedo s Isusom i reče: »Kojega od ove dvojice hoćete, da vam o blagdanu Vazma pomilujem?« — »Pusti nam Barabu!« viče narod. — »A što ću učiniti sa Isusom, koji se zove Krist?« — »Neka se razapne!« — »A koje je zlo učinio?« — »Neka se razapne!« viče razbješnjena svjetina. Majka Marija prisutna je preslušavanju.

Pilat je vidio Isusovu nevinost, ali nije imao snage da se opire zlobi farizeja. I tako predade Isusa vojnicima, da ga bičuju. Oni mu nemilo s tiela pokidaju odielo, privežu mu ruke o nizki stup, te su ga tako oštro bičevima izkrvarili, da je malo kasnije onesviešćen pao na zemlju. Vojnici ga podignu, posade na hladni kamen kao na kraljevski priestol, prebace mu preko leđa odkrpak grimizne haljine kao kraljevski grimiz, saviju mu oko glave kraljevsku trnovu krunu, utiskuju mu u ruke trstiku kao kraljevsko žezlo, pa redom pred njim poklecaju, pljuju mu u lice, udaraju ga po glavi i pozdravljaju poklikom: »Zdravo, kralju židovski!« Kralj neba i zemlje postao je najednom kralj ruga.

Kad je i samom Pilatu dozlogrdila ta okrutna vojnička šala, u takvom ga stanju izvede pred narod i reče: »Evo čovjeka,« ako se On još može nazvati čovjek. I doista Isus, ogreznuo u svojoj krvi, jedva se držao na nogama. »Evo kralj vaš,« viče porugljivo Pilat. — »Razpni, razpni ga!« odgovara svjetina.

Majka je prisutna svim tim jezovitim prizorima. Ona je gledala samo na Isusa. Moguće im se sretoše pogledi, kao što se bez sumnje sretoše njihova srdca. Koja bol za obadvoje! Isus je zavedenom narodu, koji je uporno tražio njegovu smrt, i sada samo praštao. On ga sada najviše ljubio, kad je pripravan, da za nj pođe u smrt. Tako i Marija. Ma kako su bolovi Sina težko ranjavali srdce Majčino, ona je i sada žrtvovala sebe i njega za spas zavedenog naroda. Takvu ljubav mogla su proćutjeti samo ona dva srdca. Paklenskoj mržnji suprotstavlja se božanska ljubav.

Bio je petak uoči židovskog Vazma oko jedanaest sati prije podne. Pilat nakon što je četiri puta pred svima javno izjavio, da u njemu ne nalazi krivice, pa je tim svojim službenim izjavama još pridodao simbolički znak pranje ruku, napokon, pogledav Isusa, proglasi osudu smrti riečima: »Poći ćeš na križ,« i predade ga, da se razapne. Isus u znak pokornosti nebeskomu Otcu prikloni glavu, a Marija pade u nesviest u naručaj Mandaljenin.

Sad, o grješniče, poklekni pred prvu postaju Isusovog križnoga puta: Pilat osuđuje Isusa na smrt. Na onom oštrim bičevima izprutanom tielu čitaj, o grješniče, griehe tvoje mekoputnosti. U trnovitoj kruni, koja probada njegovu glavu, čitaj griehe tvoje oholosti. U grimiznoj haljini prebačenoj preko leđa čitaj, o tašta ženo, griehe tvog nepristojnog odievanja. U kraljevskom žezlu od trstike čitajte, o vladari, griehe svojih nasilja. Ali ne samo rimski vojnici, već i mi grješnici smo svojim ružnim željama izudarali ono sveto lice; svojim oholim mislima mi smo oko glave savili onu trnovu krunu; svojim nečednostima mi smo

oko leđa prebacili onu grimiznu haljinu ruga; svojim psovkama mi smo popljuvali ono sveto lice. Mi smo Krista Gospodina proglasili kraljem ruga svaki put, kad smo pogrđivali njegovo sveto ime; kad smo težkim griesima zlorabili Božju dobrotu; mudrost njegovu prezirali; svemoć njegovu izazivali; svetost njegovu pogrdili; rieč u jednu, kad smo se s njegove dobrote sablaznili.

Isus stoji pred Pilatom ogreznuo u svojoj krvi. On se ne ljuti na narod, koji traži njegovu smrt; ne ljuti se ni na Kaifu, ni na Pilata, koji ga na smrt osudiše. Jaganjac Božji, koji je na sebe uzeo griehe cieloga svieta, ne ljuti se sada ni na tebe. On je pripravan i za te ići u smrt, ali barem od sada svojim oholim mislima ne zabijaj novo trnje u njegovu glavu. Svojim psovkama ne pogrđuj ono sveto lice. Ne traži ponovno njegovu smrt, kad je već jednom za te umro. Ne grieši više.

PRIMJER. Tereza Balduči, dobra i bogata udovica, majka je sina jedinca, koga ona ljubi kano oči u glavi. On joj je sada sva nada, jedino uporište u starosti.

Jedne večeri, a vrieme je dobrano poodmaklo, njega nema kući. U gradu su vladale mržnje i kavge, a građani protivnih tabora su se oštro progonili i nemilo zatirali. Majka strahuje za svog jedinca. Vrieme prolazi, a njega još nema. Bože, sačuvaj mi ga, vapi Tereza u plaču. Kad najednom otvore se vrata, i pred njom pade mladić sa okrvavljenim mačem u ruci. »Gospođo, spasite me!« zavapi zdvojno. — »Tko si ti?« — »Ja sam nesretnik, ja sam krvnik, ruka me pravde progoni, spasite me.« Tereza zadrhta i grozna joj slutnja probode srdce. U dvorištu čuje se vika ljudi, koji se primiču. Bez daljega majka otvori mladiću neka tajna vrata i sakri ga.

Sad se širom otvore vrata, ona ima što da vidi... Na nosilima leži na smrt ranjen njezin sin. On je mogao izmucati samo par rieči: »Majko, oprosti ubojici, umirem razkajan!« Majka ne može da se snađe. Ne može ni da zaplače. U ušima joj muklo odzvanjaju zadnje rieči sinove: Majko, oprosti ubojici... »Nema ubojice«, — reče i odpravi stražare. Zatim otvori vrata ubojici svog jedinca i reče: »Ne boj se, ne predajem te stražarima. Ti si mi smaknuo mojeg sina, ali za ljubav Onoga, koji je za nas umro na križu, ja ti opraštam, i ne samo to, već ti ćeš odsada biti mojim sinom«. Ova krepka žena vjerna je slika Majke prežalostne, koja je žrtvovala svoga Sina za spas sviju nas, a nas je uzela za svoju djecu. Ovo se dogodilo u Firenci u jednoj ulici, koja je od onda prozvana Via pia — Pobožna ulica.

POMOLIMO SE. *Gospodine Isuse, Ti si osuđen, a na tu nepravednu osudu pristao sam i ja svojim zlim življenjem. Oprosti mi i daj mi milost, da i ja krotko i strpljivo primam krivi sud, te da se riešim odsude na vječne muke. Amen.*

PUT KRIŽA

Iza izrečene smrtne osude Isus je odmah predan krvnicima, da osudu izvrše. Oni izvuku iz spremišta već gotov križ i pozovu osuđenika, da ga sam nosi na stratište. Veliki Patnik bio je na to već odavna pripravan; križ je bio za nj žrtvenik, na kojem će kao Veliki svećenik prikazati Bogu žrtvu za spas ljudskog roda. On poljubi križ i primi ga rado na svoja leđa.

Međutim se uredi povorka križnoga puta. Na čelu povorke satnik, koji po tiesnim ulicama razmiče narod i trubom oglasuje ime, prezime osuđenika i razlog njegove smrti: Isus iz Nazareta, koji je osuđen na smrt, jer se je učinio kraljem židovskim. Iza satnika praćen krvnicima duboko pognut pod teretom križa stupa Osuđenik. Iza njega vojnici, veliki svećenici, starješine naroda, napokon svjetina. Put od sudnice Pilatove do Kalvarije mogao je iznositi oko 800 metara. Da ga prevali trebalo je Isusu preko pola sata.

Zaustavimo pogled na Isusu: lice mu je nagrđeno modricama i pljuvotinama; trnova kruna probada mu glavu; gornji kraj križa udara u krunu, a ova zabada trnje u živo meso; donji, duži krak, pritište leđa i sapinje prsa. Isus stupa polagano, diše težko, sile ga ostavljaju,

napadaju ga omaglice, a teret križa sve jače pritište. Već pri izlazu iz dvorišta Pilatova spotakne se o prag i pada prvi put pod teretom križa. Kad se ulica spuštala niz strminu, teret ga križa opet pritisne zemlji; a kad se uzpinjao na Kalvariju i treći put padne pod križem. Gledaj sada svog Spasitelja: On ne nosi križ za sebe, već za tebe. Griesi tvoji pritišću njegova ramena. On pada, da iz gliba grieha izbavi tebe. Pada, ali se diže i kroči dalje do Golgote, da ondje umre za tebe. A ti misliš, da ćeš u nebo bez križa.

A koga Isus sreta na putu? Sreta u prvom redu svjetinu, koja se o prazniku Vazma u velikom broju sjatila u Jerusalem. Kako su se ti ljudi čudom čudili, kad su doznali, da Isusa iz Nazareta vode na razpeće! Dosada su oni o njemu čuli samo dobro: kako je ozdravljivao bolestnike; kako je dizao mrtve; kako je sa pet hljebova nahranio pet tisuća ljudi; kako je utišao oluju na moru; kako je liepo propoviedao; a sada čuju o njemu, da je narod zavodio, da je pred velikim viećem opsovao Boga, pa da ga je zato stigla i zaslužena kazna: osuđen je na smrt. Svjetina mu je dobacivala kojekakve primjetbe; a među njom bilo je i takvih, koji su pred par dana klicali: Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje, a sat prije su pred Pilatom tražili njegovu smrt.

Isus je na putu susreo i Cirenca, koji mu je prinuđen pomogao nositi križ. Ti bi se možda smatrao počašćenim, da Isusu na putu Kalvarije ponudiš svoja leđa, da mu dadneš koju olakšicu? Pružaj mu tu olakšicu sada, ponudi svoja leđa, da nosiš, ne njegov, nego svoj križ, i to tako, da se postojano odupireš svojim zlim sklonostima; da što savjestnije vršiš svoje kršćanske dužnosti; da ustrpljivo podnašaš kušnje, koje te na putu života stizavaju. On ti jasno govori: »Tko hoće biti moj učenik, neka se odreče sebe i uzme križ svoj i neka me sliedi.« Mi ne možemo u raj drugim putem, nego putem križa.

Isus je na svom putu susreo i Veroniku, koja mu pruži rubac, da si otare krvavo lice, a za nagradu vraća joj Isus sliku presvetog svog obraza otisnutu na rubcu. Oh,

kad bi se i mi češće ogledali u tu sliku trpećeg Spasitelja, moguće da nas kušnje života ne bi toli bolno pritiskale.

Napokon je Isus susreo pobožne žene, koje videći ga krvava i izranjena uzeše nad njim plakati. Isus odgovori ženama, a preko njih svima nama: »Ne oplakujte mene, ja idem rado u smrt, već oplakujte sebe i svoje griehe.« Nije baš lako oplakivati svoje griehe, koji su nam navikom postali druga narav. Tu treba jako djelovanje Božje milosti.

Mi u životu uviek putujemo spram neke patnje. Na svakom zaokretu puta čeka nas novi teret, dok se još ni prvoga nismo riešili. Svaki dan nove kušnje, nove brige, nove napasti! Sve su te kušnje povezane u lanac, koji se ne prekida. Razočaranja nas stizavaju baš s one strane, s kojih im se nismo nadali. I tako tokom cieloga života; napose za vrieme ovog ratnog požara svakojaka stradanja zahvatila su sve ljude na svietu. Međutim, neka nas i ta sveobća povodnja gorkih suza ne poništi i ne uguši. Nije svako zlo za zlo. Cielo je ljudstvo griešilo, cielo ljudstvo mora da trpi. Krist je posvetio bol, a do nas stoji, da se i mi s njom posvetimo. Naše trpljenje povežimo s Kristovim trpljenjem; naš križ spletimo s Kristovim križem. Povrh svih gorkih voda trpljenja plovi Nojev kovčeg spasa, a to je križ Kristov. Kristovim stopama uzpinjimo se na Kalvariju. Krist je na križu spasio sviet. Kalvarija! Eto Noevog kovčega, eto lađe spasa!

PRIMJER. Pobožnost Kristova puta Križa obavljala je u Jerusalemu već sama Isusova Majka. Ona bi najrađe prilazila putem, kojim se njezin Sin uzpinjao na Kalvariju, a koji joj je u pamet dozivao koju zgodu iz njegove muke. Pratili bi je apostoli i drugi vjernici, kojima bi ona suznim očima pripoviedala, što se na ovome ili onome mjestu desilo. Kasnije su i drugi hodočastnici, napose križari u srednjem vieku, sa križem na ramenima prolazili putem križa Kristova. Oni bi redovito u molitvi i razmatranju popostali na nekojim mjestima, gdje su se prema pripoviedanju desile razne zgode križnoga puta. Ta su se mjesta prozvala postaje križnoga puta. Tek u XIII. stoljeću utvrđeno

je 14 postaja, kao što je i sada u običaju. Oni, koji nisu mogli hodočastiti u Jerusalem, obavljali bi tu pobožnost u svojim crkvama, gdje su bile podignute postaje križnoga puta. Ovu su pobožnost proširili franjevci, a rimski pape obogatili su je velikim oprostima. Obavljajmo i mi tu pobožnost, napose u korizmi.

BLAŽENI NIKOLA TAVELIĆ rođen oko 1348. posebnim je načinom obavio u Jerusalemu ovu pobožnost. Još kao mladić stupi Nikola u franjevački red u Bribiru kod Šibenika. Zaređen za svećenika prieđe u Bosnu, gdje je uspješno na vjeru katoličku privodio razkolnike i bogumile. Iza dvanaestgodišnjeg rada pođe s dozvolom poglavara u Jerusalem sa željom, da tamo prolije svoju krv za Krista. Želja mu bi izpunjena. Dok je jednoga dana pred velikim množtvom naroda propoviedao, navale na nj Saraceni, nemilo ga izprebijaju i na najokrutniji način umore. Naš zemljak, blaženi Nikola Tavelić, put je križa Kristova poškropio svojom krvlju.

POMOLIMO SE. *Prosvietli me, Kriste Gospodine, svojom milošću, da spoznam, kolika je vriednost Tvojega križa. Daj mi milost, da križ, od Tebe meni poslani, zagrlim i nosim drage volje, dokle Ti hoćeš. Amen.*

ISUS SUSREĆE SVOJU MAJKU

Isus se uzpinje prema svojoj Kalvariji. Majka hoće, da ga još jednom vidi, da ga zagrli. Do njega nije mogla doći izravno, nego — kako predaja kaže — kroz jednu pokrajnu ulicu dostigne mjesto, kuda je On imao proći. Povorka sa Osuđenikom se pomalo primiče. Eto već satnika, eto i krvnika, eto i njega. Majka upilji u nj svoje plačne oči. Isus se susretne sa pogledom svoje Majke, i taj je pogled tako bolan, da ga nijedno pero opisati ne može.

»Gdje je pero,« piše već više puta spomenuti domaći pisac Vimer (Isus Krist III, 161.), »koje bi moglo ocrtati bol, što ga oćuti kod tog susreta srdce Bl. Dj. Marije? Kao slaba slika prizora neka mi bude dopušteno spome-

nuti, što sam sâm vidio. U jednom selu južne Bavarske, Oberamergau, predstavljaju izvježbani seljaci svake desete godine Muku Isusovu. Na tu glasovitu predstavu dolaze ljudi svih pet dielova svieta. Tako sam godine 1900. pošao i ja s nekoliko tisuća nepoznatih lica u to seosko kazalište. Kad je žena, koja je predstavljala Mariju, iz pokrajne ulice stupila pred čovjeka, koji je predstavljao Isusa, nije jamačno bilo srdca, koje nije zadrhtalo. Ne samo žene već i bradati ljudi vadili su rubac, da njime obrišu tihe suze, a nekoliko ih je ne mareći za silan sviet stalo naglas plakati. Ako dakle puko predstavljanje ovoga prizora može u tuđini probuditi ljudima toliku žalost, koliki je morao biti bol majke Isusove i njezina Sina, kad se sve ovo događalo uistinu?«

Majka se u tom času primaknu Sinu, hoće da ga zagrli, da mu s lica obriše znoj, da mu od glave odmakne krunu, da, ali nemilosrdna ruka krvnika odmakne je. Ona zatetura, zalomi rukama, bolno zarida . . . A Isus se pod teretom križa kao oboreno stablo sruši na tlo. Krvnici se primaknu, svetogrdnim ga rukama hvataju za ruke, za leđa, guraju ga nogama, goropadno pridignu i udarcima ga i psovkama gone kao živinu na zaklanje. Povorka krenu dalje.

Je li srdce Majčino u tom času puklo? Začudo nije. Isus svojoj Majci i usred najbolnije žrtve donosi duboki mir duše. On se sada žrtvuje za krvnike, koji ga vode na smrt, za nepravedne sudce, za svjetinu, koja ga vrieđa, za sve griešnike, pa i za svoju Majku. Majka se u isto doba sdružuje sa žrtvom svoga Sina; i ona žrtvuje njega i sebe za spas ljudi. Bog tako hoće. I usred te najbolnije žrtve Majka sjedinjena s voljom svoga Sina podržava najdublji mir. Janje se Božje već davno prikazalo Otcu, a sad Majci nije preostalo drugo, nego da ovo krvavo žrtvovanje u svom srdcu do kraja prihvati. Ono se započelo kod Simeonova proročanstva i domalo će se završiti na Kalvariji.

Povorka krenu dalje, Majka je sliedi. Oko sebe vidi Ivana i Mandaljenu i čuje plač jerusalemskih žena. A gdje su učenici, koji bi poradi svoje službe morali sliediti Učitelja do na mjesto, gdje će se uzpostaviti njegova

učiteljska stolica za narode sviju vremena? Nema ih. Majčine je bolove pogoršavalo i to, što ona nije mogla svome Sinu pružiti nikakve olakšice. Božanska je žrtva morala do kraja izgorjeti na oltaru križa, ostavljena od sviju, pa i samog nebeskog Otca. Majka je trpila i poradi toga, što je ona znala, da i Isus trpi poradi nje, ali pomoći se nije moglo s nijedne strane.

Majka sliedi krvave stope svoga Sina. Božanska krv, ta dragocjena odkupnina našega spasenja, ta poklona vriedna krv našega Spasitelja sada je od ljudi pogažena, ali pogaženo je time i Majčino srdce. Koje svetogrđe!

Na putu križa je Krist Gospodin, kao malo tko drugi, žrtvovao sav svoj tako prošireni i zasluženi ugled. Isus je osuđen od svih sudova: od suda svoga naroda kao bogopsovac, od rimskog suda kao politički revolucionarac, od suda Herodova kao luđak, od cieloga naroda zapostavljen je Barabi, apostoli ga ostaviše, Petar ga se odriče, Juda ga izdaje. Mnogi dosadanji njegovi prijatelji povjerovali su ono, što je bilo u ustima sviju, da je Isus pred Kaifom doista Boga opsovao, da je zavodio narod i da se htio učiniti kraljem. I začudo Isus se nije branio. U cielom kaznenom postupku progovorio je nekoliko puta, i to veoma kratko.

Koja nauka za nas! Mi doista moramo više životom nego li riečju braniti dobar glas, ukoliko je to nuždno za vršenje naše službe, ali uza sve to Bog će dopustiti, da kadgod i mimo našu krivnju trpi naš ugled pred ljudima. Razna poniženja, koja nas u životu stizavaju, potrebna su nam, da se izliečimo od najteže naše duševne boljetice, a to je naša glupa umišljenost i tajna oholost. Da za njih zadovolji, odnosno da i nas izliječi, Isus je u svojoj muci žrtvovao sav svoj ugled. Pođimo k njemu u školu.

PRIMJER. Pred apostolskog vikara u Kokinkini stupi jedna žena i sa slomljenim srdcem povika: »Otče dragi! Moj jedinac, koji je sa mnom primio sveti krst, osuđen je poradi svoje vjere na smrt. Što ću ja jadna biednica bez onoga, koji je bio štap moje starosti?« Biskup uvidi, da bi tu malo pomogle njegove rieči, pa povede biednu ženu pred četvrtu postaju Kristova križnog puta. »Gledaj,« reče biskup, »gledaj Majku prežalostnu, kako susreće svoga jedinca, koji je kao Janje Božje vođen na žrtvovanje za naše spasenje. Vidiš, kako je sav ogreznut u krvi.« Sad je opet povede pred trinaestu postaju: »Gledaj, kako mrtva njezina Sina skidaju s križa i polažu Majci u krilo.« Žena se duboko gane i ohrabri toliko, da je sama svog sina pratila na stratište, bodrila ga na uztrajnost, dala mu svoj zadnji poljubac i majčin blagoslov. Zatim je izpod mučila razprostrla bielu plahtu, da skupi krvi i glavu svoga sina mučenika. Kako je Majka prežalostna taj prizor s neba milo gledala i kako je s majčinih ruku rado primila dušu njezina sina!

Sveti Gabriel od Majke prežalostne rodio se g. 1833., a već je god. 1863. preminuo. Jednom prigodom, kad je gradom prolazila procesija sa slikom Majke prežalostne, mladić se zagleda u sliku, i u njegovoj duši nasta pravo preobraženje. Činilo mu se, da ga Marija tako žalostno gleda, i Gabriel je stao glasno plakati. Plakao je i kasnije pred istom slikom u crkvi. Sasvim se Bogu obratio. Stupi u red pasionista (redovnici, koji napose promatraju muku Isusovu i žalosti Marijine), gdje je nekoliko godina redovničkog života uglavnom proveo u promatranju muke Isusove i žalosti njegove Majke. U toj je vježbi sveti mladić za sebe izkopao duboko vrelo milosti i posvećenja. Postigao je vrhunac savršenstva. Umro je u cvietu mladosti. Papa Benedikt XV. uvrstio je Gabriela od Majke prežalostne među svetce.

POMOLIMO SE. *Predragi Isuse! Molim te za onu tugu, što si je podnio, kad si sreo svoju Majku: podieli mi pravu pobožnost prema svetoj Majci svojoj. A ti, prežalostna Majko, pomozi mi, da se uviek spominjem muke Sina tvoga, i da po njoj dođem u nebo. Amen.*

»RAZAPEŠE GA«

Ivan 19, 18.

Povorka križnog puta stiže oko podne na Kalvariju. Vojnici izkopaju pol metra duboku jamu, u koju će posaditi križ. Sa Isusa grubo pokidaše odielo, koje se bilo priliepilo za rane; rane se otvore, i presveta Krv ponovo procuri. Janje se Božje samo primaknu križu, poklekne, poljubi križ, prostre se na svoj žrtvenik, razširi ruke, izpruži noge i prikaza se nebeskom Otcu kao žrtva za griehe svieta. »Žrtvovan bi, jer je sam htio.« Kruti udarci bata probijaju mu ruke i noge, mišičje, žile i kosti i stvaraju krvne potočiće, koji poput crvene ruže ukrašuju božansku žrtvu. Tupi udarci čekića najdublje se odbijaju u Majčinu srdcu. Ona više ne može plakati.

Podižu već križ sa Razpetim i naglo ga spuste u rupu. Sveto se Tielo tada toliko potreslo, da se skoro odkinulo od čavala. Spasitelj sada visi između neba i zemlje. Starješine naroda odahnu: »zavodnika« je stigla zaslužena kazna, djelo je njegovo pokopano. Krvnici se odmaknu od križa, primakne mu se Marija majka Isusova, Mandaljena i još koja druga žena.

Čujmo sada, kako se božanski Patnik oprašta od svoje okoline. Za krvnike, koji ga razapeše, Isus nema drugih rieči no rieči oprosta: »Otče, oprosti im, jer ne znaju, što čine.« Ta molitva Spasitelja na umoru nije bila molitva samo za njegove krvnike, već za grješnike sviju vremena. Oni u mnogo slučajeva ne poznaju grdobu grieha, osobito kad se on nuđa u opojnoj čaši grješnih užitaka, kad podstrekuje samoljublje, kad podiže oholost, kad podiže zavist, kad podjaruje srčbu, kad podpiruje mržnju, kad njeti taštinu — u jednu rieč, kad na štetu neba nudi kraljevstvo ovoga svieta. Isus je ljubio sve grješnike, napose je ljubio i one, koji su na Kalvariji bili oruđe Božje pravde. On za njih moli, oprašta im, i sada za njih umire. Njegova molitva nije ostala bez ploda: mnogi siđoše s Kalvarije razviđeni i razkajani.

Otče, oprosti im!« Ovo je prva Isusova rieč na samrtnoj postelji, rieč, što para bolju, ali rieč toli liepa,

toli utješljiva. U Majčinu je srdcu produbla izvor najnježnije materinske ljubavi spram grješnika. Marija poput njezina Sina od ovoga časa u mnogim grješnicima gleda žrtve neznanja i slaboće, koji trebaju svietla, topline i ljubavi. Marija će od sada biti kod Sina njihova posrednica, ona će biti pravo utočište svih grješnika.

»Otče, oprosti im,« je molitva, koja vriedi i za one, koji su na Kalvariji strjelicama ruga i prezira probadali Srdce Božje; vriedi i za one, koji su govorili: »Drugima je pomogao, sebi ne može. Ako je Sin Božji, neka siđe s križa.« Na sve te inače glupe izazove Isus odgovara: »Otče, oprosti im, jer ne znaju, što čine.« Eto osvete božanskog Srdca. Ono oprašta i moli za svoje neprijatelje.

»I jedan od obješenih razbojnika psovao ga govoreći: Zar nisi ti Krist? Pomozi sebi i nama! A drugi ga je korio govoreći: Zar se ti ne bojiš Boga, kad i sam trpiš jednaku kaznu? Mi pravedno trpimo, jer primamo, što smo zaslužili po svojim djelima; ali ovaj nije nikakva zla učinio. I reče: Isuse, sjeti se mene, kad dođeš u kraljevstvo tvoje.«

Razviđeni razbojnik priznaje ovdje svoju krivnju, on jedini na Kalvariji posvjedočuje Kristovu nevinost, izpovieda njegovo božanstvo, pripoznaje njegovo kraljevstvo i moli, da postane članom istoga. Isus tom dojučerašnjem razbojniku oprašta griehe i obećava mu raj. »Zaista ti kažem, još danas ćeš biti sa mnom u raju.« (Luka 23. 39—43.) Tako se Isus oprostio od svojih krvnika i od razviđenog razbojnika, svetog Dizmasa. Kako su se ljubezni pogledi sada izmjenjivali između Isusa, Marije i Dizmasa.

Majka se sada još bliže pridruži križu. Hoće da čuje svaku Isusovu rieč, da je duboko u srdce pohrani. Ne može više plakati: potok se vrelih suza osušio. I ona svima prašta, sve ljubi, za sve se žrtvuje.

Visi pred tobom Sin mrcvaren šibama,
Sin ti ranama sav preljutim uzoran,
Kakvim nožima taj prizor neizkazan
Cielu ti dušu probada.

Jao, pljuvanke, bič, rane i udarci,
Čavli, aloj i žuč, spužva i sulica,
Žeđa, trnje i krv. — Kolikim jadima
Nježno srdce ti stiskuju.

(Crkvena pjesma na blagdan Sedam žalosti Bl. Dj. Marije.)

Grješnici, koji bogumrzkim psovkama i grješnim djelima probadate Božje Srdce, dođite na Kalvariju i promotrite stradanja Boga na umoru i njegove izpod križa Majke. Sva ta stradanja samo za vas. Prodrite što dublje u ta dva srdca i ne ranjavajte ih dalje svojim griesima. Isus je jedini vaš Spasitelj, a Majka prežalostna je kod Razpetog vaša posrednica. Tu je službu ona započela već pod križem. Neka vam to potvrdi ovaj primjer.

PRIMJER. Longin je bio rimski satnik, koji je rukovodio djelo Kristova smaknuća. Nastupao je propisno i po rimskom zakonu strogo. Pazio je na sve. I tog strogog rimskog vojnika mnogo je toga u Kristovoj muci zapanjilo. Taj doista izvanredni »Čovjek« oprašta svojim krvnicima, moli za one, koji su mu se rugali, na nikoga se ne tuži, i umire toli spokojno. Tri puna sata žrtva izgara na križu, sa svih strana primiče se nova vatra prezira i ruga, a Žrtva ni da zacvili, a još manje, da se na koga potuži. Tek jedan put zamnije na Kalvariji: »Eli, Eli, lama šabaktani«; rieči, koje rimski satnik nije razumio. Razumio je pak dobro rieči: »Otče, oprosti im.«

Nešto slična nije Longin nikada vidio ni čuo. Žrtva napokon izgori do kraja. »A vidjevši satnik da se zemlja trese' prepade se govoreći: Zaista ovaj bijaše Sin Božji.« (Matej 27, 54.) Više je svietlo prodrlo u njegov razum, vatra se ljubavi zapalila u njegovom srdcu i on, taj prvi poganin, u tom čovjeku boli prozre božanskog Patnika, Sina Božjega!

Pripoviedanje Evanđelja popunimo veoma liepom legendom. Longin je bio slaba vida. Nekoliko kapi, kako legenda pripovieda, od probodena Isusova srdca panu na

njegove oči, i on čudesno progleda. Zagleda se sada još bistrije u patničko Isusovo lice i u njem upozna Sina Božjega. Uzvjerova u njegovo odkupiteljsko djelo. Po zagovoru Majke prežalostne Longin jasno i javno izpovieda Kristovo božanstvo: »Doista ovaj bijaše Sin Božji.«

Ljepšega spomenika nije Longinu moglo podignuti Evanđelje, a ni legenda nije ga mogla bolje izkititi.

POMOLIMO SE. *Isuse, molim Te za svetu muku Tvoju, daj, da mi protrnu sva uda od svetoga straha; daj, da razapnem grješne požude tiela svojega i da vazda budem tvoj. Amen.*

»ŽENO, ETO TI SINA«

Ivan 19, 25—27.

A kod križa su Isusova stajale njegova mati i sestra Matere njegove Marija Kleofina i Marija Mandaljena. Stajala je čvrsto, kao što je čvrsta bila njezina vjera posvećena u boli, pročišćena u žrtvi. Stajala je pokraj Žrtve, koja je izgarala na križu; ona sama žrtva materinske ljubavi. Liepo kaže stara, svima poznata crkvena pjesma:

Staše plačuć tužna mati,
Gledala je kako pati
Sin joj na križ uzdignut.
Dušom njenom raztuženom,
razboljenom, razžaljenom,
prolazio mač joj ljut.
Oh koliko ucviljena
Bieše ona uzvišena
Mati Sina jedinog.

Koji čovjek ne bi plako,
Majku Božju videć tako
U tjeskobi tolikoj.
Neka dođu i na mene
Patnje za me podnesene
Sinka tvoga ranjenog.

Daj mi s tobom suze livat,
Razpetoga oplakivat,
Dok na svietu budem ja.

I nadpis povrh križa pobudio je u Majci bolno osjećanje. Isus iz Nazareta, kralj židovski. Isus: ime toli sladko, toli sveto, postalo je sada sprdnjom svim prisutnima. Nije Isus tomu narodu Spasitelj, već je On »zavodnik«, koji buni narod i krati kralju davati porez. Iz Nazareta: Nazaret, mjesto toli milih uspomena povezano je sada sa Kalvarijom. Kralj Židovski: Isus je doista bio kralj, to je On sam pred Pilatom potvrdio; za kralja su ga označili proroci. No Židovi su se svoga kralja odrekli; oni su ga ubili. I prolivena Mesijina krv nije za izabrani narod bila spasonosna krv, već će za Izraelovu djecu prolivena Mesijina krv biti ono, što je Abelova krv bila za bratoubojicu Kaina: Glas krvi brata tvoga viče od zemlje k meni. I sada da si proklet na zemlji, koja je otvorila usta svoja, da primi brata tvoga iz ruke tvoje; potukač i bjegunac bit ćeš na zemlji.

To se i Židovima dogodilo: oni su izazvali na sebe prokletstvo Božje, jer su ubili svog najboljeg Sina, ubili su svoga Mesiju. Oh, kako je Marija žalila sudbinu svoga naroda.

Sad doprješe do Majčinih ušiju bogumrzke kletve krvnika, koji bacaju kocke za Kristovu haljinu, koju je ona sama svojim rukama satkala. I ta, toli dragocjena relikvija postala je plienom svetogrdnih ruku. Marija žali svetogrđe, ali pomoći nije mogla. Izpunile su se rieči proroka: »Razdieliše sebi odielo moje i vrhu njega baciše kocke.«

Sad majka ponovno digne oči Razpetomu. Oči im se susretoše. Usta nisu mogla govoriti; govorilo je srdce: Komu ćeš me, Sinko, ostaviti samu? Što ću ja bez tebe, koji si dio života moga? Isus ju je razumio. Pogleda svoju Majku i učenika, koga ljubljaše, i reče joj: »Ženo, evo ti sina.« Potom reče učeniku: »Evo ti majke!«

»Ženo,« t. j. gospođo, ne zove je sladkim imenom majke, da je tim više ne raztuži. »Evo ti sina!« Utješna doista, ali i žalostna rieč. Sin (Ivan), koji joj se mjesto Isusa daje, koliko god joj bio drag, ipak je on prosti čovjek, a Sin, koga gubi, Bog je. Dakle će ona ipak ostati bez Sina, ostat će bez svoga Isusa, a bogzna koliko dugo. Eto mučeničtva za Majčino srdce.

Nikada nije Isus toliko ljubio svoju Majku, koliko ju je ljubio u času, kad se od nje dielio, času, kad je posredstvom Ivanovim i nama ostavlja za majku. Anđeo je pri navještenju rekao Mariji, da će ona postati Majkom Božjom, a sada je Isus postavlja i nama za majku. Kako je Marija pri navještenju rekla anđelu: Evo službenica Gospodnja, nek mi bude po rieči tvojoj, tako i sada, podno križa, po želji svoga Sina prihvaća i ovo drugo materinstvo. Ni smrću svoga Sina ne će ona prestati biti majkom našom. U novoj Kristovoj obitelji Mariji je povjerena toli častna služba, kojoj će ona uviek ostati vjerna.

Priznajmo i mi prežalostnu Majku našom majkom. Ona je za nas na Kalvariji učinila najveću žrtvu, kad je svoga Sina prikazala za spas ljudskoga roda. I takva će majka, kako malo koja druga majka, osjećati sve potrebe naše. Ona je prošla svu, i najtegotniju školu trpljenja. Od Betlehema do na Kalvariju bila je ona najbolja Kristova učenica. Pođimo i mi u školu Majke naše. Primaknimo se Kalvariji; tu je njezina učiteljska stolica. Odatle ona primjerom najbolje poučava. Kušnje života, bolovi, progonstva, napasti, eto i za nas stepenice, koje se inače posvuda dižu, da se do Marijine stolice uzdignemo. Uzpinjimo se. Majka prežalostna prihvatit će nas za ruke i dovesti nas do Sina svoga. Tu će nam Majka raztvoriti knjigu, s koje je sveti Bonaventura, kako sam kazao, naučio sve što je znao, a osobito je naučio sveto živjeti. Ta uviek otvorena knjiga, koju podno križa raširenim rukama drži Majka prežalostna, razpeti je Krist. Pođimo s Majkom u školu Razpetoga. Tu ćemo naučiti sve što nam treba, da sveto živimo i sveto umremo.

PRIMJER. Evo majka tvoja. Smrtnoj je postelji nekog okorjelog grješnika došao sveti Franjo Regis. Upotriebio je sav žar svog apostolskog srdca, da jadnika nagovori na svetu izpovied. Sve uzalud. Međutim smrt se neminovno približavala. Sada misionar izvadi iz svog breviara sliku Majke prežalostne. Pokaza mu je i reče:

»Majka te ipak ljubi.«

»Kako?« uzdahne bolestnik. »Tada ona mene ne poznaje.«

»Majka te ljubi,« pridoda svećenik.

»Tada ona ne zna, da sam ja zatajio svoju vjeru.«

»Marija to znade,« odgovori sluga Božji.

»Da sam ja zaniekao njezina Sina i nogama ga gazio?«

»Marija to znade.«

»Da sam počinio bezbroj grieha i valjao se u svakom blatu nečistoće?«

»Marija i to znade.«

»Da sam prolievao nedužnu krv?«

»Marija to znade.«

»Svećeniče, da li govoriš istinu?«

»Da, ja istinu govorim. Krist je Gospodin govorio na križu, a sada on govori i tebi: O, sinko, evo majke tvoje.«

»Pa da ta majka ljubi i mene?«

»Da, ona ljubi i tebe.«

Umirući bio je svladan. Marija je pomogla. On brizne u plač. Bile su to suze pokajnice, koje su izpirale njegove griehe i razpoložile ga na iskrenu i skrušenu izpovied, koju je malo kasnije obavio. Kad je malo kasnije razkajani grješnik stupio pred sud Kristov, našao je i tu milu odvjetnicu. Utječimo se uviek i mi Mariji, da nam bude zagovornicom osobito na času smrti.

POMOLIMO SE. *Podaj, molimo, svemogući Bože, da nas, koji se neprestano mučimo radi svojih prestupaka, oslobodi muka jedinorođenoga Sina Tvoga, koji s Tobom živi i kraljuje po sve vieke vjekova. Amen.* (Velika srieda.)

»PRIKLONI GLAVU I IZPUSTI DUH«

Ivan 19, 30.

Veliki je Petak uoči židovskog Vazma, tri sata poslije podne. Tama nasta po svoj zemlji. Na Kalvariji umire Stvoritelj svieta. Tama nasta i u duši Kristovoj. Isus je kao čovjek trpio strašne muke. Već tri sata visi na križu među životom i smrti. Njegov je život dogarao. Tielo se objesi na ruke, rane su pomodrile, pocrnjele i gorile su od upale. Disanje mu je postalo sve mučnije. Oko tri sata poslije podne muke su njegove dostigle vrhunac. Srdce je kucalo sve slabije. Isusa zahvati neka duboka potištenost, neki tužni osjećaj, kako ga je Otac ostavio, kako se Božanstvo od njega dieli. U toj sumornoj žalosti povika Isus: »Eli, Eli, lama sabaktani!« A to znači: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio!«

Da se Bog tuži na svoje stvorove shvatljivo je, ali da se Sin Božji tuži na svoga Otca nebeskoga? Kako da shvatimo te otajstvene rieči? One u prvomu redu izražuju njegovu silnu muku. Isus trpi kao čovjek. Bol kao da je jača od njegove duše, a to biva kod svakog čovjeka pri smrti. Ali njega, kao Spasitelja svieta, pritiskivala je još i sva krivnja ljudskog roda od grieha naših praroditelja do zadnjega grieha, kojeg bude čovjek počinio na svietu. On osjeća, da je postao zgaženi crvak (Izaija) i da na njem visi prokletstvo ljudskoga roda. (Gal., 3, 13.) Njega je sada pritisla i sama Božja pravda. Bog Otac je dopustio, da se na tu božansku žrtvu slegnu sva ljudska nedjela, za koja Isus baš sada zadovoljava. I nevino Janje, dok je bolno osjećalo taj strašan teret, zavapi: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?!« Nije to krik očajnika, već molitva pravednika, zadnji trzaj žrtvovanog Božjeg Jaganjca. Smrt kao kazna za grieh svakome je težka; ali Spasitelju je bila najteža, jer je On samoj smrti otimao njezin žalac, da nama bude smrt snošljivija.

Taj bolni vapaj još je bolnije odjeknuo u Majčinom srdcu izpod križa. Ona, koja ga tri dana tražila, znala je, što znači izgubiti otca, majku, sina. Sada, kad ga je morala ostaviti, od samog bi bola umrla, da je Bog nije

čudesno uzdržao na životu. Mač žalosti se dublje zarivao u srdce one, koja je bila određena, da bude utješiteljica umirućih. O Gospo blažena, štiti i mene u času moje smrti.

Ali nismo još pri kraju. Iz Isusova tiela izticala je kap po kap presvete krvi; groznica mu je izgarala i samo srdce. Mučila ga strašna žeđa. Nikada nije nitko umirao sa toli izgorenim ustnama, sa toli suhim jezikom, kako je umirao taj mučaljivi Patnik, koji se do sada nije potužio ni na kakvu bol. »Žeđam,« reče, i žeđao je duše, ali je žeđao i vode. Majka pogleda izsušeno i upaljeno Njegovo lice. Oh, kako bi mu rado obrisala usta, razhladila jezik, podigla glavu, ali ne može; ne smije! Nekoji, da li iz samilosti, ne znamo, nataknuše na isopovu stabljiku spužvu, napunjenu octom, i prinesoše ustima Njegovim. Kad Isus primi ocat reče: »Svršeno je!« Te su Isusove rieči uzradovale nebo i zemlju: djelo je spasa ljudskoga dovršeno. Na Isusu je izvršeno sve, što su proroci o Njemu prorekli. Već mu nije drugo preostalo, nego da umre. I smrt se doista brzim koracima primicala. I u zadnjem času Isus je htio pokazati, da je On gospodar života i smrti i zato poviče iza glasa, kako umirući ne mogu, da je čitava Kalvarija odjeknula:

»Otče, u ruke tvoje predajem duh svoj.«

Ljepše molitve čovjeka, koji umire, nije još sviet čuo. Svome je Otcu Isus služio sav život, a sada na smrti predaje mu svoj duh. Prikloni glavu i izpusti duh... Uzkomeša se Stari Zavjet: »I gle, zastor se hramski razderao na dvoje«. Protrnu priroda, »i zemlja se potrese, i stiene se razpuknu i grobovi se otvoriše,« razveseliše se otci u Limbu, »i uzkrsnuše mnogi«.

Simeonov mač sad je skroz naskroz probo srdce Majčino. Isus više ne živi, ne živi više ni Marija. Ona je sa Sinom bila jedno. Sinovom smrću žrtvovano je i srdce Majčino. Žrtva je njihova jedna i posvemašnja.

Tri su sata poslije podne. Veliki je Petak. Mrtvo Tielo Kristovo obasjano zapadnim suncem. Majka je duhom i tielom prikovana križu; Ivan, Magdalena i Saloma u

dubokom su klanjanju. Majka zahvaljuje Bogu za izvršeno djelo spasenja; ljubljeni učenik obujmljuje križ svoga Učitelja; Magdalena sakuplja zadnje kapi krvi, što još teku iz probodenog boka Kristova. Prikučimo se i mi križu.

Svete duše i sada najrađe borave duhom na Kalvariji. Kalvarija je gora ljubimaca Kristovih.

I te svete duše očima vjere, ljubavi, odprošnje zadovoljavaju probodenom Srdcu Isusovom za uvrede, što ih nemarni kršćani tiekom vjekova svojom zaboravi, nemarom, prezirom nanose svojem Spasitelju.

Ali imade i izabranih, tako zvanih žrtvovanih duša, koje su, da postanu u svemu što sličnije Razpetomu, pripravne bez pridržaja podnositi svaku žrtvu, koju im Bog pošalje. Još više, te žrtvovane duše svojevoljno se stavljaju na Božji nakovanj moleći Boga, da slobodno udara po njima, da ih neprestano baca u vatru trpljenja, sve dok iz njih ne izkuje, što se Njemu svidi. Iz te Božje radionice, podignute na Kalvariji, izlaze pravi Božji dragulji, najljepše umotvorine Božje mudrosti i dobrote. I svi veliki svetci prošli su kroz talionicu. Navedimo nekoje primjere.

PRIMJER. Sveti Pavao je bio tako žrtvovana duša, koja se nije ničim drugim dičila, nego križem Kristovim. »Ja nemam,« piše on Galaćanima (16, 14.), »da se drugim hvalim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojem je meni sviet razapet, a ja svietu.« Korinćanima piše: »Mnogo sam se trudio, mnogo sam puta bio po tamnicama, preko mjere sam bio izbijen. Mnogo puta bio sam u pogibelji smrtnoj. Često sam putovao, bio sam u pogibeljima od rieka, u pogibeljima od razbojnika, u pogibeljima od zemljaka, u pogibeljima od pogana, u pogibeljima u gradu, u pustinji, na moru; u pogibeljima od lažne braće; u trudu, u muci, u mnogom nespavanju, u gladu, u žeđi, u mnogome postu, u zimi i golotinji. Ako se valja hvaliti, svojom ću se slaboćom hvaliti, da se nastani u meni sila Kristova. Zato su meni ugodne slabosti, uvrede, nevolje, progonstva, tjeskobe poradi Krista, jer kada sam slab, tada sam silan.« (Kor., II. 11, 12.)

Sveti Andrija, kad je ugledao križ, na kojem je morao biti razapet, veselo uzkliknu: »Zdravo križu, pozlaćeni crvenim uresom krvi Kristove! O križu, uviek sam bio tvoj ljubimac, uviek sam te želio zagrliti. O, dobri križu, davno već za tobom uzdišem, tolikim žarom za tobom hlepim, neumorno te tražim i napokon veselim te srdcem nađoh. De, o križu, ti me na se primi između ljudi i predaj me mojem Učitelju Kristu. Preko tebe, o križu, nek me primi Onaj, koji me je preko tebe spasio.« Eto i jedna druga žrtvovana duša.

POMOLIMO SE. *Svemogući vječni Bože, daj nam svetotajstva muke Gospodnje tako vršiti, da zavriedimo primiti oproštenje. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.*

MRTVO TIELO U MAJČINU KRILU

Veliki je Petak, oko četiri sata poslije podne. Marija, Ivan, Magdalena i još koja druga žena čine počastnu stražu mrtvom Spasitelju na križu.

Smjesta po nebu svud večer nek stane,
Sunce od straha kraj danu nek učini,
Dokle promatram smrt prepunu užasa,
Kojom je Bog stradao.

(Crkvena pjesma na blagdan Sedam Žalosti Bl. Dj. Marije.)

Međutim na Kalvariju se uzpinju dva muža: Josip iz Arimateje i Nikodem, dosada tajni Isusovi učenici. Josip je od Pilata dobio Isusovo tielo, a Nikodem je kupio platno i mirise, da ga pomaže i ukopa. Obadva se žure, jer će brzo početi židovski Vazam, kad prestaje svaki rad. Čim stigoše na Kalvariju, zamole Majku Mariju za dopuštenje, da skinu i ukopaju tielo Isusovo. To je Mariji veoma dobro došlo. Nikada nije ona teže osjećala svoje siromaštvo, nego baš u času, kad se nemajući svojeg groba mogla s pravom bojati, da mrtvo tielo Isusovo, sa lješinama dvaju razbojnika, ne bace u kakvu

gadnu jamu. Zato od srdca zahvali obojici i veoma rado prihvati njihovu ponudu.

Dva se muža odmah prihvate posla. Ljestvice naslone na križ. Josip se uzpe i najprije od Kristove glave oslobodi krunu, koju dade Ivanu, a Ivan Majci. Majka je primi s najvećim poštovanjem. Kruna oblivena krvlju sada se još jače savila oko Majčina srdca.

Sa svim oprezom izvadiše čavle sa ruku i nogu. Oslobođeno mrtvo tielo oprezno spuštaju s križa. Ivan i Magdalena ga prihvate i nježno polože Majci u krilo. Tko može da opiše žalost Majke, kad je u svoje krilo primila mrtvo tielo svoga Sina? Sveta je glava probodena trnjem, ruke su i noge razmrskane, bok i srdce su probodeni, cielo je tielo izprutano udarcima biča i našarano krvlju i modricama. Lice tako liepo, da se ljepše nije pojavilo na zemlji, nagrđeno je pljuvotinama i ranama. Oči, s kojih je prosievala sama dobrota, ne gledaju više. Usta, koja su naučavala nauku toli svetu, zauviek su zašutjela. Ruke, koje su dodirom svojim ozdravljale bolestne, dizale mrtve, sad su zauviek klonule. Majka ljubi te svete rane i zalieva ih toplim suzama. Uzdiše, kako samo majka može uzdisati za mrtvim jedincem. Isus je Mariji bio sve: njegov duh bio je ozračje, koje je ona udisala; njegov glas bio je glasba, koja ju je zanosila; njegova nauka bila je Božja mudrost; njegovi primjeri primjeri života; njegova duša bila je Majčina duša. A sve to ona sada gubi; na neki način ona ostaje bez tiela, bez duše, bez sebe.

Komu ću te uzporediti i kako ću te utješiti, Djevice kćeri sionska? Žalost je tvoja velika kao more. (Isaija.) Da, kao more. I u tom moru žalosti utonula bi, Majko, i tvoja duša, da je Božja svemoć nije podržavala na površini. Majci nije preostalo drugo, nego da svojoj boli dade oduška suzama, koje su ponovno potokom protekle kroz njeno bliedo i izpaćeno lice. Plakala je Majka, a imala je i zašto.

Kolike li suze liva
Puna bola dubokog
Djeva majka razcviljena,
Dokle motri Sina svog,
Gdje u krilu leži njenu,
Skinut s križa krvavog!

Suzom kvasi sladka usta,
Bok i grudi premile,
Desne ruke dlan proboden
I božanske ljevice,
I u krvi ogreznule
Noge one rumene.

Grleći mu grudi, ruke
Nikada se ne umara.
Zagrljajem rane drage
Privija do njedara,
I u bolnim cjelovima
Ciela tako izgara.

Zaklinjem te, majko, tvojim
Suzama prolivenim,
Pokopom ti milog Sina,
Ranama mu krvavim,
Napuni nam srdca svima
Svojim bolom velikim!

(Crkvena pjesma.)

Na plač Majčin zaridala je ciela Kalvarija. Sažaljujmo i mi Majku; ali glavno: oplakujmo svoje griehe, koji su jedini zadali Kristu smrt toli težku, a Majci žalost toli strašnu. Nemojmo svojim griesima zarivavati još jedan mač u Majčino srdce, kao što čitamo, da je učinio neki mladić, koji je inače bio veoma pobožan Gospi od sedam žalosti.

Taj mladić je molio pred slikom Majke prežalostne, koja je imala sedam bodeža zarinutih u srdce. Jednoga dana mladić težko sagrieši. Drugog dana, kad je došao

da se moli pred Gospinom slikom, na svoje zaprepašćenje opazi u Marijinom srdcu ne sedam, već osam bodeža. Neki nutarnji glas mu je govorio: »Ti si svojim griesima urinuo osmi bodež u srdce Marijino.« Mladić se prestraši, pokaje se i smjesta se izpovjedi. Kad se povratio, u srdcu je Marijinu bilo sedam bodeža.

Ako smo i mi nesrećom zadali Marijinu srdcu kakav bodež, skrušenom ga izpovieđu iztrgnimo; ali iztrgnimo ne samo zadani bodež, već i ostalih sedam bodeža. To ćemo učiniti, ako budemo nastojali kršćanskom pokorom zadovoljavati za svoje griehe, kao i za griehe cieloga svieta.

O Bože, krajnja blagosti,
Promatrat daj nam pobožno
Žalosti sedam Djevinih
I rane Sina njezina.

Nek spasenje donesu nam
Tolike suze Majčine:
Sav sviet od grieha u njima
Moguće ti je oprati.

(Crkvena pjesma.)

PRIMJER. Jedno obraćenje. Hattler (Srdce Marijino, Sarajevo) pripovieda ovo: Neki protestant, u djetinjstvu bogoljubno odgojen, vremenom je pao u zlo družtvo i ogrezao u bezvjerstvu i nemoralu. Po zvanju je bio umjetnički graditelj. Putovao je mnogo. U Rimu dođe jednom u isusovačku crkvu Al Gesù da proučava graditeljstvo one crkve. Međutim orgulje zabruje, a narod stade klečeći pjevati »Stabat mater dolorosa — Stala plačuć tužna mati«. Tek su dva redka odjeknula, — tako veli on — i ja pokleknuh prvi put u životu; to bijaše prva karika spoljne milosti. Iz Rima pođe mladi umjetnik u Monte Cassino, a odanle u Napulj. Grješnog života nije se mogao ostaviti. Ali »Stabat mater« nije nikada zaboravio i često je tu pjesmu pjevuckao. Kad ga pak djevojka, koju je ljubio, prevjerila, on da svisne od boli. »Prvi put osjetih duboku žalost biti bez Boga. Sve mi se pričini mrtvo, nevoljko; živio sam

osamljen i zapušten. U meni je sve kipjelo, kao u nekom parnom kotlu. Ali nađe se i ventil, a to je molitva. Bože, Bože, vapijah, ja hoću da vjerujem. Obratim se prema slici, koja je nad mojim krevetom visjela: Sveta Majko, moli za me. I doista ja se obratih. Početak bio je Stabat mater — Staše majka.«

POMOLIMO SE. *Raztužena Majko Isusova i Majko moja! Molim te za onu preljutu bol, što si pretrpjela, kad si primila u krilo mrtvo tielo svoga Sina: primi i moju dušu na samrti u svoje materinsko krilo. Amen.*

»I U VRTU NOVI GROB, U KOJI POLOŽIŠE ISUSA«

Ivan 19. 38—42.

Sunce se je priklanjalo zapadu; Isusovo mrtvo tielo još je bilo u Majčinu krilu. Valjalo se od njega odieliti. Josip i Nikodem razprostrieše na zemlju debelu plahtu i na nju položiše mrtvo tielo Isusovo; sa plahtom dignuše sveto breme i u dubokoj tišini krenuše kojih petdeset metara udaljenom grobu. Iza njih stupala je Majka, njoj u blizini bio je njezin sin sv. Ivan, Magdalena, nekoliko žena iz Galileje i možda još koji od Nikodemovih i Josipovih ljudi. Ta šačica ljudi sačinjavala je cielu pratnju, koja je Isusa pratila do groba. Sviet nije narušavao sveti mir ove častne povorke. Čulo se samo bolno jecanje Majke i ostalih žena.

Brzo prispješe do groba. Sasvim je nov, izsječen u kamenu. Sada mrtvo tielo izperu vodom. Majka mu uredila kosu i bradu. Nikodem donese pomiešane smirne i aloja, oko sto litara. Tada uzeše tielo Isusovo i obaviše ga platnom i mirodijama. S njima natopiše i razne zavoje za omatanje ruku i nogu. Majka prati pobožno natjecanje dvaju Kristovih učenika i pobožnih žena, te im srdcem i riečima toplo zahvaljuje za izkazano djelo milosrđa spram svog Učitelja, koji se rodio u staji; za života nije imao gdje da zakloni glavu, a sada mu dobri ljudi daruju i grob, da ga ukopaju.

Sunce je počelo već zapadati, a židovski su svećenici s krova jerusalemskog hrama zlatnim trubama navieštali početak židovskog Vazma. Majka upravi Sinu svoje zadnje uzdahe, poljubi ga u čelo, u lice, u ruke. Nikodem okadi grob. Zatim dva učenika »uzeše tielo Isusovo i položiše ga u novi grob, u koji još nitko nije bio položen.« Sad i Majka uniđe u grob, da još jednom sama svojom rukom sve poredi. Još jednom, zadnji put baci svoj pogled na najsvetiji odar i izađe, ali srdce je njezino ostalo uz mrtvo tielo svoga Sina. Sada povrh groba navale kamen. Sad istom nastane veliki plač pobožnih žena i prežalostne Majke. Najsvetija, od Boga najodlikovanija žena, liepa kao svibanjsko sunce, dotakla se sada najveće dubine ljudske boli. Odsada je ona kao udovica, zapuštena sirota, suho granje na polju. Ipak Marija je sve boli primila i podnosila hrabro i odano, prinoseći Bogu žrtvu svoga srdca sa žrtvom svoga Sina.

Ne spomenusmo do sada njezine tjelesne boli. Ona je zaboravila na glad, žeđu, odmor. Zbog nespavanja i tjelesne uzrujanosti tresla ju je lagana groznica. Pamet joj je puna gorkih uspomena; srdce je utučeno i satrveno; prsi su izmorene i izdušene. Sva je izplakana i dotučena.

Prežalostna Majka morala se napokon odieliti od svetoga groba i žuriti se u grad prije nego se zatvore gradska vrata. Poljubi grob, na kojem je ostao utisnut vidljivi pečat njezine herojske žrtve. I majka se vraćala onim istim putem, kojim se uzpela na Kalvariju. Ovdje ondje mogla je još u prahu zamietiti zgažene kapi krvi svoga Sina. Koje svetogrđe! Jecajući prolazi dalje: tu se njezin Sin susreo sa Veronikom, tu sa jerusalemskim ženama, tu opet s njome. Ovdje je Isus treći, ovdje drugi, a ovdje prvi put pao na zemlju. Ovdje ondje Majka popostane i jače zasuzi. Tako uzdišući i moleći prispije do sudnice Pilatove. Prošla je od zadnje do prve postaje Križnoga puta. Istog dana drugi put. Proći će ona još puno puta tim putem, koji se u njezinom srdcu ne će nikada izbrisati.

Napokon se Marija zakloni u kuću Ivanovu, kao njegova štićenica i majka. Uz nju je Magdalena, bez rieči.

Majčina je žalost kao duboko mirno more. Srdce joj je naskroz probodeno mačem. Sam je Bog mora uzdržavati u životu. I nju je uz Sina razpela ljubav prema nama. Dajmo se i mi s prežalostnom Majkom razpeti. Neka nas razapne sviet sa svojim prezirom; ali i mi razapnimo njegove krive nauke. Razapnimo svoje strasti pokorom; pročistimo svoju maštu mrtvenjem; posvetimo svoje srdce ljubavlju; prosvietlimo svoj razum vjerom; a sve svoje puteve uravnajmo prema Božjim zapoviedima. Krčimo korov, što ga je u našoj naravi posijao iztočni grieh, pa na čistom i obrađenom zemljištu naše duše posijmo sjeme Božje rieči, Božjega duha, Božje milosti, Božje ljubavi. Tako ćemo najbolje tješiti prežalostnu Majku.

Sliedimo u tom pogledu princesu Klotildu, sestru Umberta I. kralja Italije. Ona u svom dnevniku napisa: »Moj život od sada ne će biti drugo no žrtva srdca, tiela i osjećaja, čuvstava, svega za ljubav Božju. Trpjeti nepoznata, sakrivena, neshvaćena od sviju.« (Fanfani, Život 1930, 160.)

Sveta je Terezija govorila: »Ili trpjeti ili umrieti.« Neki nepoznati glas reče svetom Ivanu od Križa: »Ivane, što želiš za sve ono, što trpiš?« — »Trpjeti i biti prezren poradi Tebe,« odgovori svetac. I molitva mu je bila uslišana. Malo je svetaca, koji su toliko trpjeli koliko sveti Ivan od Križa. Ali ovakva čudesa moguća su samo u redu milosti. To je kalvarijsko cvieće, što ga ubiru samo junačke. svojevoljno žrtvovane duše. Ali svaki je od nas dužan nositi svoj križ, kolikogod težak bio. I za vrieme ovih težkih ratnih kušnja. Valjda smo ih zaslužili. Sviet je uobće silno, silno griešio, a sada treba da cieli sviet trpi. I nevini.

PRIMJER. Svetac, koji se u srednjem vieku možemo kazati najviše odlikovao u ljubavi Krista razpetoga, bio je sveti Franjo Asižki. Najradije je on svojim duhom boravio na Kalvariji. I tada bi znao gorko zaplakati. Kad je jednom u samoći na gori Alvernija na sam blagdan uznešenja svetog Križa promatrao Kristove boli, vidje, kako se s neba spušta na zemlju Serafin sa šest velikih

krila u obliku križa. A usred bio je razpeti Spasitelj. Franjo se silno razveseli, da vidi Spasitelja, ali se istodobno bolno raztuži, kad ga vidje na križu razpetoga. Unutarnjim glasom saobći mu Isus, da želi njegovu dušu i tielo preobraziti u živu sliku Razpetoga. I u tom času sveti patrijarha proćuti na rukama, nogama i prsima, kako ga nešto oštro probada. I doista, na njegovim rukama, nogama i prsima se pokažu rane, koje su krvarile i kvasile njegova donja odiela. Franjo pred braćom nije mogao sakriti to svoje razpinjanje. Braća su vidjela svete rane, a Crkva je uvela posebnu svetkovinu o ranama sv. Franje, koji je promatranjem muke Kristove postao serafinom ljubavi. U misi toga dana u Ulazu čitamo: »A ja ću se hvaliti samo križem Gospoda našega Isusa Krista, po kojemu je meni sviet razpet i ja svietu.« (Gal. I.)

POMOLIMO SE. *Isuse, početniče života, daj, da na Tvom grobu živim novim životom, i da obumrvši posvema griehu s tobom jednom uzkrsnem na život vječni. Amen.*

»KRALJICE NEBA RADUJ SE«

Nije Marija uviek trpjela, kao što nije uviek trpio ni njezin Sin. Nije trpljenje samo sebi svrhom, već je ono sredstvo za postignuće više svrhe. Trpljenje je put do ljubavi, do blaženstva. To blaženstvo Marija je već na ovoj zemlji postigla. Sliedimo časkom Bogorodicu i na putu njezinih radosti.

Kad su patrijarhu Jakovu njegovi vlastiti sinovi donieli razderanu haljinu njegovog sina, zavapi starac: »Oh, jao meni, divlja zvier proždrla je sina moga Josipa.« I Jakov se pospe pepelom i tugovaše dugo. »Jedina je moja utjeha smrt; ona će me jednom sdružiti sa sinom mojim Josipom!« — I prošlo je nekoliko godina. Kad najednom isti njegovi sinovi donesu mu viest: »Sin tvoj Josip živi, i ne samo da živi, već je uzdignut na kraljevsku čast.« — »Oh, da

samo živi sin moj Josip,« u burnom je veselju buncao starac, »idem, da ga vidim, prije nego li umrem.«

Vjerna slika žalosti i radosti prežalostne Majke. I Marija je mogla kazati: Nemila je zvier razdrla Sina moga Isusa. I plakala je dugo. Kad najednom eto ti Mandaljene sa porukom: »Uzkrsnu, nije u grobu!« Suvišna poruka. Isus se još prije javio svojoj Majci; ona ga je prva vidjela.

»Lice njegovo bilo je sjajno kao munja, a odielo njegovo bielo kao snieg.« (Mat. 28, 3.) Prosvietljeno je njegovo tielo i prozirno kao ledac. Rane na rukama i na nogama, ti znaci borbe i pobjede, žare se u živom crvenilu. Koja radost za majku! Ona sada zaboravlja sva prošla stradanja, sve pretrpljene boli. Njezino je srdce puno svetog uzhita. Sin njezin živi! On je pobiedio đavla i smrt; On je grješni sviet pomirio s Bogom; On je izvršio djelo ljudskoga odkupljenja; On će sada viekom živjeti i kraljevati!

Kraljice neba, raduj se, aleluja, — Jer kog si dostojna bila nositi, aleluja, — Uzkrsnu, kako reče, aleluja. Moli za nas Boga, aleluja!

Isus će kroz četrdeset dana, koje bude proboravio na ovoj zemlji, posvršavati svoje djelo. Petru povjerava svoju vrhovnu pastirsku vlast; apostole šalje po cielom svietu, da propoviedaju Evanđelje, da krštavaju, da opraštaju griehe. Isus se napose više puta ukaza svojoj Majci; tješio je radi svoje odsutnosti i radi brzog ulazka u nebo. On je u svojoj Majci kao u Škrinji Zavjeta pohranio blago svoje mudrosti i znanja, koje će blago, kao prava domaćica, Marija dieliti malome stadu Kristovu preko apostola svim vjernicima. Njoj će se sada utjecati apostoli, evanđelisti, da sakupe blago života i nauke njezina Sina Isusa Krista.

Četrdeseti dan poslije svoga uzkrsnuća eto Isusa na Maslinskoj gori, odakle je i započeo svoju muku. Milo se oprašta od svojih učenika, od vjernika, a napose od svoje Majke. Najednom se podignu i blagoslivajući sve prisutne uznije se svojom moći na nebo i sjedne s desne strane Bogu Otcu. Majka ga prati srdcem i živim čeznućem, da i ona s njime poleti u nebeske visine. Kucnuti će i taj čas, kad dovrši na zemlji apostolat, kojega joj je njezin Sin povjerio.

Ne očajavajmo, iako nas, napose za ovog svesvjetskog požara, biju težke kušnje; i njima će jednom biti kraj. Uztrpljivo treba da ih snosimo, dok se ne postigne ona svrha, koju im je Božja Providnost namienila. Nije trpljenje zlo ni za pojedinca ni za narode. Neki stari mistik napisa: »Ništa ne daje duši više života nego trpljenje. Trpljenje uništava sve, što je smrtničko i mrtvačko u duši; a onda, kada je sve odstranjeno, preostaje život sam i u najvećem trpljenju rađa se najviše veselje, jer radost dolazi od trpljenja.«

Bez trpljenja ne bi čovjek nikada razvio podpunu svoju snagu. Trpimo dakle, kad se to mora, i kad je ono za svakoga koristno. Korak dalje: trpimo veselo. I to je moguće. Trpljenje i veselje povezani su jednom niti; iza trpljenja dolazi veselje, kao što iza noći dolazi dan, iza tmine svjetlost. Samo valja uztrpljivo čekati. Najveća radost redovito je plod najvećeg trpljenja. Tako je bilo i za prežalostnu Majku.

Danas ima u svietu premalo radosti, a zato, jer ljudi nemaju dovoljno sila i volje, da se bore proti glavnog neprijatelja radosti, proti zla i grieha, napose proti bezvjerstva, koje u trpljenju vidi samo zlo. Kršćanstvo prodire do u srčiku ljudske naravi; ono razsvjetljuje naš razum višim, nebeskim istinama; ono daje zdravu, spasonosnu nauku, a što je glavno, ono oplođuje volju svrhunaravnom silom Božje milosti, te slabi čovjek dobije dovoljno moći, da grieh i zlo, te glavne neprijatelje radosti, potisne u stranu, te omogući duhu ono vedro obzorje, gdje kraljuje svietlost istine, toplina ljubavi, i da tamo i posred kušnja i zemaljskih bolova uživa nutarnje, čisto veselje, koje zadovoljava našu dušu, koja je stvorena za Boga.

Program Kristova veselja uglavljen je u osam blaženstava. Kristu su blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko; blaženi su, koji plaču, koji su žedni, koji su gladni, koji su progonjeni pravde radi. Zaključuje: »Blago vama, kad vas budu progo-

nili ljudi i govorili na vas svako zlo lažući mene radi. Veselite se i radujte se, jer je plaća vaša velika na nebesima.« (Mat., 5, 2—12.) Ta besjeda sadržava Božju mudrost; ona donosi unutarnju slobodu duha i »onaj mir, što ga sviet ne može dati«. (Crkvena molitva.) A da to nisu puste rieči, evo nekoliko primjera.

PRIMJER. Apostoli su izbačeni iz sabora, izšibani, raduju se, »što su mogli za ljubav Isusovu trpjeti nepravdu«. (Dj. Ap., 5.)

Mučenici svake dobi i svakog staleža išli su pjevajući ususret najvećim mukama, pa i samoj smrti.

Pustinjaci, koji su težkom pokorom i drugim postom i skoro neprestanom molitvom brisali i same ostatke svojih grieha, suzama su radosti opajali svoje srdce, tako da su živjeli u neprestanoj opojnoj zanesenosti. Svetoga Antuna pustinjaka poznavali su stranci jedino po vedrini lica. Kad su zapitali sv. Deikola, zašto je tako uviek veseo, odgovori: »Jer mi nitko ne može uzeti moga Boga.«

Nemoguće je govoriti o radosti svetaca, a da ne spomenemo sv. Franju Asižkog. Postojana radost i dobrohotnost najiztaknutija je crta njegovog karaktera. Živio je pjevajući, a i umro je pjevajući. Sv. Filip Neri govoraše: »Pravi put da napredujete u krepostima sastoji u tom, da uviek gojite sveto veselje. Vedrina duha oživljava srdca i čini, da ustrajemo na dobrom putu, i zato sluga Božji mora biti uviek dobro razpoložen i veseo.«

POMOLIMO SE. *Bože, koji si se dostojao obradovati sviet uzkrsnućem Gospoda našega Isusa Krista, daj molimo te, da po Majci njegovoj Djevici Mariji zadobijemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodu našemu. Amen.*

ZARUČNICA DUHA SVETOGA

Bezgriešna, po svojoj čistoj duši i po svome djevičanskom tielu, prava je umotvorina Duha Svetoga. Ona, između svih Adamovih sinova, bez iztočnoga grieha začeta; ona, već od prvog svog postanka puna svih Božjih milosti, ljepotom je svoje duše občarala samoga Duha Svetoga, da ju je On izabrao svojom prečistom zaručnicom. U času, kad stidljiva Djevica nije još shvaćala kako će postati majkom i sačuvati svoje djevičanstvo, anđeo joj Gabriel reče: »Duh Sveti doći će na tebe, i sila će te Svevišnjega osjeniti; i zato će se sveto, što će se roditi iz tebe, nazvati Sin Božji.« (Luka- I, 34—35.) I tako zaručnica Duha Svetoga posta Majkom Sina Božjega, a istodobno osta djevica. Majka i djevica: djelo je Duha Svetoga. Duh Sveti je sagradio tu Zlatnu kuću, podigao je taj Bjelokostni hram; napravio je tu Posudu dragocjenu i izgradio je taj Kovčeg zavjetni (Gospine Litanije). Zaručnica Duha svetoga ostala je sa svojim Božanskim Zaručnikom u najčišćim odnosima, a plod te nadasve čiste ljubavi plodno je Marijino djevičanstvo.

Kad je Isus uzašao na nebo, Marija će spram svog Zaručnika izvršiti svoju podpunu dužnost. Ona će u krugu prvih Kristovih vjernika na neki način postati Kristova zamjenica na zemlji i pravi predteča dolazka Duha Svetoga. Ona će biti poput sunca, od kojega će novi vjernici dobivati toplinu vjerskoga života i svietlo Božje mudrosti. Ona će Kristove vjernike sakupljati na zajedničku molitvu, da ih pripravi na dolazak Duha Svetoga. »Apostoli su bili jednodušno postojani u molitvi sa ženama i Marijom, Majkom Isusovom i s braćom njegovom.« (Dj. Ap., I.) Ona stoji na čelu častnog zbora apostola, učenika i pobožnih žena čekajući obećanje Otčevo po naredbi samog Krista, od Njegovog Uzašašća na nebo do Duhova, u dvorani zadnje Večere obavlja prvu devetnicu Duhu Svetomu.

I ta molitva Crkve Kristove, koja se rađa, ubrzala je dolazak Duha Svetoga. »Kad dođoše Duhovi, bi-

jahu svi zajedno na istom mjestu. I najedan puta postane šum s neba, kao kad puše silan vjetar, i napuni svu kuću, gdje su sjedili. I pokazaše im se jezici kao od vatre, koji se razdieliše i sjede po jedan na svakoga od njih. I napuniše se svi Duha Svetoga i stadoše govoriti tuđim jezicima, kako im je Duh Sveti davao da govore.«

Petar, koji je pred nekoliko mjeseci svoga Učitelja toli biedno zatajio, sad bez straha pozivlje Židove, da čine pokoru i da se krste u ime Isusa Krista za oproštenje svojih grieha. Na tu prvu rieč zamjenika Kristova jednoga se dana pokrsti do 3000 ljudi. To je prva crkvena obćina. Apostolima se brani da govore ili uče u ime Isusovo; ali oni odgovaraju: »Mi moramo više slušati Boga, nego ljude; jer ne možemo ne govoriti ono, što smo vidili i čuli«. Šibaju ih, zatvaraju, razgone; a oni »otiđoše izpred velikoga vieća radujući se, što su bili smatrani dostojnim da trpe sramote za ime Isusovo. I nisu prestali svaki dan u hramu i po kućama učiti i propoviedati evanđelje o Kristu Isusu«. (Dj. Ap. 5.)

Ali ne gubimo s vida Zaručnicu Duha Svetoga. Ona je već od prvog časa svoga začeća bila puna svih darova Duha Svetoga; ona je bila Posuda izabrana, preko koje se na Petra, na Ivana, na apostole razlila sila Duha Svetoga. Ona je bila već onda, a i sada je razdieliteljica svih milosti Duha Svetoga. Ona, prvorođena kćerka Boga Otca, majka Isusa Krista, zaručnica Duha Svetoga zaokružuje oko sebe cielo Presv. Trojstvo, koje će je brzo okruniti za kraljicu neba i zemlje.

Molimo i mi Zaručnicu Duha Svetoga, da i nama, kao i apostolima izprosi sedam Njegovih dara. Molimo za dar mudrosti i razuma, da upoznamo svoju konačnu svrhu — spas svoje duše — i da spram iste uviek ravnim koracima stupamo; molimo za dar znanja,

da u svim stvorovima gledamo ljestvice, koje nas dovode do njihova Početnika; molimo za dar savjeta, da sve radimo u ovisnosti o Duhu Svetomu; molimo za dar pobožnosti, da svim našim mislima, riečima i djelima služimo samo Bogu. Napokon molimo za dar straha Božjega, da se samo grieha čuvamo, a dobro da činimo.

Kako Duh Sveti djeluje u dušama, neka nam kažu ovi primjeri.

PRIMJER. Sveti Pankracije je od 15 godina predveden pred sudca radi svoje vjere. Sudac mu reče: »Pankracije, tek ti je 15 godina, ostavi se ludosti kršćanske.« Mladi mučenik odgovori: »Što misliš, da mladić od 15 godina nema dovoljno znanja i pameti? Gospodin naš Isus Krist dao mi je takav razum, da je za me strah od vladara samo varava slika, od koje se ja ne bojim.« Umro je neustrašivo za svoju vjeru. Evo vam dar jakosti i dar mudrosti.

Sveti Ivan Zlatousti, carigradski patrijarha, oštro je znao pokuditi nerede same carice Eudoksije, koja ga zato protjera u progonstvo. Kad su ga ukrcavali na brod, reče: »Uzbunilo se more, uzburkali se valovi, nu ja se ne bojim, da bi mogao propasti. A čega da se bojim? Smrti? Krist je moj život, a smrt mi je dobitak. Da se bojim zatočenja? Cio je sviet Gospodnji, a Boga ću svagdje naći. Gubitak imanja? Nemam ništa; inače što se meni uzima, uzima se siromasima. Recite carici, da se ja samo grieha bojim.« Svetac je umro, dok su ga gonjali iz mjesta u mjesto. Zadnje su mu rieči bile: »Hvala Bogu na svemu.« Bilo je to 407. godine. Evo vam dar savjeta, dar znanja i straha Božjega.

Kad su divlji vojnici Svetog Ignacija Antiohijskog svezana vodili u Rim, da ga bace pred divlje zvieri, kršćanima, koji su ga htjeli osloboditi, ovako piše: »Dopustite, da budem hrana zvierima, po kojima mogu doći do Boga. Žito smo Božje, neka me dakle samelju zvierski zubi, da izađem pravi Kristov hljeb. Pače, podražujte zvieri, da mi postanu grob i ništa ne ostave od mojeg tiela. Molite se Kristu za me, da po zvierskim zu-

bima postanem žrtva.« Molba mu je izpunjena: dva ogromna lava u rimskom amfiteatru razderu i samelju tielo mučenika. On bijaše, kao i sveti Stjepan, p u n D u h a S v e t o g a.

POMOLIMO SE. *Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srdca vjernih, daj, da u istom Duhu, što je pravo mislimo i njegovoj se utjesi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.*

»UZNEŠENA JE MARIJA NA NEBO«

Služba Bl. Djevice Marije.

Poslije uzašašća Isusova na nebo Marija je, prema objavi svete Birgite, još 15 godina živjela na zemlji. Neki kažu, da je s Ivanom boravila u nekoj kućici nedaleko od dvorane zadnje večere, gdje su se prvi vjernici sakupljali, da l o m e k r u h, ili kako bi mi sada rekli, da slušaju svetu Misu, koju je Ivan čitao, a na kojoj su vjernici s Blaženom Djevicom primali svetu pričest.

Marija je tada vodila više anđeoski nego li zemaljski život. Na zemlji nije za nju bilo ništa, za što bi ona mogla povezati svoje srdce. Kad je nestalo Isusa, nestalo je za nju raja na zemlji. Čeznula je za Isusom življe no ikada prije. Uviek je o njemu mislila, o njemu sanjala, o njemu govorila. Što se njezino progonstvo na zemlji duljilo, to je više rastla njezina težnja za nebom. Napokon joj anđeo Gabriel javi, da je došlo vrieme, da se njezina želja izpuni.

I Marija, kao Evina kćerka, morala je umrieti. Ali za Bezgrješnu nije smrt bila, kao što je za nas, žalac i kazna za griehe, već je za nju smrt bila blaženi i mirni prielaz iz područja borbe na vječno stanje mira i slave. Bogorodica je umrla od ljubavi; nježna ljubav spram njezinog Sina bio je onaj mili nasilnik, koji ju je riešio okova života.

Kako mistična sveta Matilda pripovieda, apostoli su se svi čudesnim načinom našli oko Marijina smrtnog kreveta. Nije ona tjelesno bolovala. Milo se oprostila od sina Ivana, od apostola i od ostalih vjernika i svima je obećala svoju nebesku zaštitu, koju će ona kao nebeska naša posrednica kroz sve viekove vršiti. Sad se cieli zbor anđela spušta s neba i pozivajući svoju kraljicu u nebeske visine s uzhitom pjeva: »D o đ i, v j e r e n i c e K r i s t o v a, p r i j a t e l j i c e, g o l u b i c e, d o đ i s L i b a n o n a, d a t e k r u n i m o!« — Marija u zahvalnom zanosu odvraća: »V e l i č a d u š a m o j a G o s p o d i n a, j e r u č i n i m e n i v e l i k e s t v a r i, k o j i j e m o g u ć.« — Okružen zborom anđela, eto i Sina njezina Isusa Krista: »D o đ i, i z a b r a n i c e m o j a!« — »P r i p r a v n o j e s r d c e m o j e, p r i p r a v n o j e s r d c e m o j e« — odgovara Majka. »U r u k e t v o j e, S i n k o, i z r u č u j e m d u š u m o j u«... I u tili čas zatvori svoje djevičanske oči i usnu u Gospodinu bez ikakva bola. Uzdigla se spram neba duša najsvetija, prvorođena kćerka Boga Otca, majka Isusa Krista, zaručnica Duha Svetoga, primljena od zbora svetih anđela, patrijarka i proroka, koji je odmah proglasiše svojom kraljicom.

Stara predaja pripovieda, da je Marijino tielo sahranjeno u Getsemaniju u nazočnosti svih apostola osim Tome. Kad je i on nešto kasnije došao u Jerusalem, zaželi vidjeti makar mrtvo tielo Marijino. Apostoli su otvorili lies, ali u njemu osim Bogorodičinih svita nađoše samo nekoliko mirisavih ruža.

Marijino tielo uviek čisto, uviek sveto, nikada griehom okaljano, nikada grješnom požudom zatrovano; to tielo već u utrobi majke posvećeno; to tielo, koje je po Duhu Svetom začelo i u svojem krilu nosilo samo Sina Božjega, koje nije nikada zemlji pripadalo; to tielo, taj živi hram Duha Svetoga, M a r i j i n o t i e l o u z n e s e n o j e o d a n đ e l a n a n e b o. To je vjera katoličke Crkve, koja zanosno u Marijinoj službi 15. kolovoza pjeva: »U z n e s e n a j e M a r i j a n a n e b o, r a d u j u s e a n đ e l i h v a l e ć i i b l a g o s l i v a j u ć i B o g a.« Veselimo se i mi s našom milom Majkom, koju je u raju presveto Trojstvo okrunilo za kraljicu anđela, patrijarka, apostola, mučenika, djevica i svih svetaca, za kraljicu

neba i zemlje, pa i za našu najmoćniju posrednicu i odvjetnicu.

I mi ćemo umrieti, vjerojatno u težkim bolovima. Smrt je kazna za grieh. Međutim već za života olakšajmo si koliko je moguće samu smrt. Malo pomalo pokidajmo sve nedične veze sa grješnom pohotnošću, sa propadljivim dobrima ovoga svieta, kad ih i tako moramo ostaviti, a ona nas ne mogu izdovoljiti. Sijmo u životu zdravo sjeme kršćanske pokore i ljubavi, da anđeli Božji na času smrti sazrele plodove pohrane u nebeske žitnice. Sakupljajmo blago za vječnost. Svaka misao za vječnost, svaka želja za vječnost, svako djelo za vječnost! Neka sav naš život bude služba Božja. Ne gubimo u životu ništa. Svakom našem činu dobrom i svetom nakanom dajmo vriednost pred Bogom. Sve radimo za Boga, za vječnost.

Rekoh: spremaj se na smrt. Živi tako, da bi svakog časa mogao stupiti pred sud Božji. Kako redovito živiš, tako ćeš i umrieti. Ako sveto živiš, sveto ćeš i umrieti; ako u griesima živiš, u griesima ćeš i umrieti. Kako se živi, tako se i umire. Na smrti se malo što popravlja. Češće se smrti sjećaj, kaže Duh Sveti, i nikada ne ćeš umrieti.

Za smrt osiguraj sebi moćne zagovornike: Isusa, Mariju i Josipa. Isusa, koji je umro na križu, da i ti jednom vječno i blaženo živiš; Mariju, koja po rieči svetog Bonaventure svojim štićenicima šalje na smrti anđela Mihovila, da ih brani od đavolskih navala; Josipa, koji je umro u zagrljaju Isusa i Marije, moleći ga, da on tvojoj smrtnoj postelji dovede Isusa i Mariju. Često moli: »Isuse, Marijo i Josipe, vama vazda na dar bilo s dušom mojom moje tielo. Isuse, Marijo i Josipe, u vašem krilu i pokoju nek izpustim dušu svoju.«

PRIMJER. Liepa smrt Marijinih službenika. Kad je sveta Klara umirala, soba se razsvietli nebeskom svietlošću. Veliki broj sjajno odjevenih djevica, a među njima jedna sa sjajnom krunom na glavi, približi se svetici, poljubi je u čelo, i u tom Marijinu zagrljaju svetica izdahnu.

Svetom Feliksu ukaza se na samrti ljubezna Majka, te mu reče: »Felikse, nosim ti veselu viest, došao

je konac tvome poslovanju i vrieme vječne nagrade«. Marija izčeznu. Feliks spokojno izpusti duh.

Sveti Ivan od Boga ležeći na umoru vruće je želio viditi ljubeznu Majku. Marija mu se doista ukaza i reče: »Ivane, ja ne ostavljam svoje vjerne službenike u ovom času.«

Kad su svetom Franji Asižkom rekli, da će brzo umrieti, od zanosa zavapi: »Oh, dobro došla, sestra moja smrti«. Umro je pjevajući, kao što je i pjevajući živio. Stoji ono, što je sveta Djevica objavila svetoj Matildi: »Onima, koji me budu pobožno častili, na času smrti bit ću ljubezna majka, da ih branim i tješim«. I mi budimo Marijini štovatelji, pa ćemo se jednom s njome veseliti u raju.

POMOLIMO SE. *Neka priteče, Gospode, u pomoć puku Tvomu molitva Bogorodice, i da očutimo, kako odvjetuje za nas pred Tobom u nebeskoj slavi, premda znamo, da se preselila u prilici tiela svojega. Po Kristu Gospodu našemu. Amen.* (Tajna molitva na blagdan uznesenja Bl. Dj.).

TEBI UZDIŠEMO CVILEĆI I PLAČUĆI U OVOJ DOLINI SUZA

Ova je zemlja bila uviek, napose je danas, prava dolina suza. »Pođi od kuće do kuće svuda ćeš opaziti, kako se trpi, na jednom mjestu očito na drugom prikriveno. Na svoje ćeš se začuđenje uvjeriti, da trpe i oni, kojima si dosada bio zavidan, kao osobitim ljubimcima sreće. Još više nego u drugih ima patnje u bogatih i u odličnih. U palače ulazi patnja lakše nego u kolibice; kod imućnika nalazi više zemljišta, na koje će navaliti; a kod onih, koji fino i lagodno žive, naći ćeš slabije živce.« Tako je pred kojih 50 godina za svoje doba pisao učeni biskup Keppler. (U školi trpljenja, Zagreb 1917., hrvatski prievod od F. Rožića, str. 9).

Kojih 4000 godina prije, najmoćniji i najmudriji kralj u Izraelu, koji, kako sam kaza, nije sebi ništa zaniekao,

morao je ipak priznati, da nije nikada bio sretan: »Sve je u svietu taština i žalost duha«. (Eccl. 2, 1). Još prije Salamona, najbogatiji čovjek kod iztočnjaka, koji je posjedovao na hiljade deva, volova, ovaca, sluga, reče: »Čovjek rođen od žene kratka je vieka; on kao cviet niče i pokose ga, bježi kao sjena i nestaje ga. Borba je život čovječji na zemlji, i dani su njegovi, kao dani nadničarski«. Još nije u najvećem obilju bio sretan, ali je bio toliko mudar i svet, da nije prestao blagoslivati Gospodina, i kad je sve izgubio, što je posjedovao.

Ne treba navoditi daljnja svjedočanstva, da svi ljudi na zemlji trpe, i da svi bez razlike prolievaju čemerne suze u taj ocean svjetskih boli, te da se ova zemlja ne bez razloga nazivlje pravom dolinom suza. I za vrieme ove svjetske katastrofe svi su potoci nabujali, sve su se rieke razlile, nastaje katastrofalna poplava: jauk, plač, lelek, umiranje, kao što je bilo za općeg potopa.

Ali gdje se je začeo taj mutni izvor suza, koji kroz viekove poplavljuje cielu zemlju? Zašto je čovjek tako nesretan?

Da na pitanje odgovorimo, treba da pođemo već samoj koljevci ljudskog roda. Bog je stvorio čovjeka sretna i blažena, obdario ga najljepšim darovima naravi i milosti, dao mu je neumrlu dušu, svietli razum, slobodnu volju, a iza kratke kušnje odredio ga je za vječno blaženstvo. Tko je prekrižio ovu osnovu Božju? Sam čovjek. On je u sebi iznakazio sliku Božju, uništio je djelo Božje, i unesrećio sebe. Stigla ga je zaslužena kazna: »Prokleta bila zemlja u djelu tvome; s mukom ćeš se od nje hraniti svega vieka svojega. Trnje i korov će ti rađati, i jest ćeš travu zemaljsku. Sa znojem lica svoga jesti ćeš hljeb, dok se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet; jer si prah i u prah ćeš se obratiti«. (Gn. 3. 17—19.)

Izvor dakle patnje je grieh, krivnja. Krivnju mora slieditи kazna. Svi smo u Adamu sagriešili zato svi moramo trpjeti; sve ljude bez razlike pritište težki teret iztočne krivnje. A osobna krivnja ili griesi pojedinaca proširili su to vrelo patnje. A to vrelo je pokvareno srdce,

koje mrzi; to su otrovana usta, koja psuju; to su krađe, nečistoće i uobće griesi, koji iza sebe vuku kaznu, pokoru, trpljenje. Čovjek mora trpjeti, kad sam sebe baca izvan brazde volje Božje. Čovjek ne može žeti pšenicu, kad sije kukolj. Čovjek griešnik mora trpjeti. Ali trpi i pravednik, radi drugih razloga.

A kako tome pomoći? Možemo li se riešiti trpljenja?

Stari mudrac Epikur je rekao: »Samo uživaj, koliko možeš; pij slobodno iz svih izvora slasti, udovoljuj svojim strastima, i umanjit će se, dapače će nestati trpljenja«. Glupost! Svi ljudi ne mogu uživati. A ima uživanje, koje čovjeka poživinčuje i truje; pa ni najveće uživanje nije ni najmanje usrećilo one, koji su mu se podali. Svjedoči nam o tom izkustvo sadašnjosti i prošlosti, da takvi nesretnici postanu blesasti, ako ne svrše samoubistvom.

Odupri se trpljenju, prezri ga, kažu neki mudraci (koji se zovu stoici). Uzalud. Oni, koji su htjeli željeznim čelom i gordom pesnicom odstraniti granitne stiene trpljenja, smrskanim su mozgom bačeni natrag. Tu ne pomaže odvažnost, a još manje srdžba ili zdvojnost. Patnja je tu, nju se ne može ni svladati, ni odkloniti, ni obići; valja se s njome sprijateljiti ma bilo iz nevolje, izkoristiti je, a zato valja se obratiti drugim učiteljima, drugim liekovima.

Krist nas je svojim primjerima, svojom naukom poučio, da je križ ili trpljenje, kazna, da za griehe zadovoljimo; da je ono liek, da od svoje duševne bolesti ozdravimo; da je ono sredstvo, da u dobru napredujemo i da se usavršimo. Mi smo ovo tokom ovoga mjeseca obširnije protumačili. Putem križa prolazio je naš Spasitelj i Njegova Majka prežalostna; sliedilo ih je hiljada svetih duša pa tim putem moramo i mi, ako želimo postati dionici Kristove muke, ako se želimo spasiti. Bezuman i nesretan je onaj čovjek, koji se na ovom svietu hoće na svaki način ugnuti Kristovom križu, a želi se spasiti. Nemoguće. Kad već jednom u ovoj suznoj dolini moramo prolievati suze, prolievajmo ih zajedno sa Kristom i Njegovom Majkom u to more njihovih muka; okupajmo se u tim vodama Božje pravde; krštenjem pokore pročišćujmo se u tom

Jordanu posvećenom krvlju Kristovom. Trpimo s Kristom i Njegovom Majkom prežalostnom.

PRIMJER. Louis Veuillot pripovieda ovo: Bilo je godine 1792. za vrieme jednog rata u Španjolskoj. Tri bezbožna vojnika provale u jednu kuću. Na zidu je visjela Gospina slika. »Da vidimo, tko će bolje gađati!« reče jedan vojnik. Postave se sva trojica na izvjestnu daljinu i puščane cievi uprave prema svetoj slici. Prvi nišani i pogodi u čelo. Drugi nišani još bolje i pogodi u srdce. Treći se sjeti svoje majke, koja je štovala Blaženu Djevicu, i htio se odalečiti, ali ne mogavši svladati podrugivanje svojih drugova namjesti se, usmjeri ciev spram slike. U zadnji čas ipak zatvori oči, puška odapne i zrno pogodi nogu. Oni pođoše dalje u rat. Nije prošlo puno vremena, prvi pade pogođen u glavu, drugi pade pogođen u srdce, a treći pade pogođen u nogu. Ovaj za cieloga života ostane kljast, da bude živi svjedok svetogrdnog čina i težke kazne, koja stigne ovu trojicu.

U ovom svjetskom ratu mnogo će smrtno tane pogoditi one, koji su se težko ogriešili o Božje zapoviedi. Mnogi će ranjenici znati pripoviedati mnoge slučajeve, koji nisu slučajevi, već mudre odredbe Božje Providnosti, da su ostali na životu. Ali ovaj rat pogodio je cieli sviet, i nevine. Mnogo se griešilo i još se griješi. Mi, koji smo po Božjem milosrđu još živi, sliedeći Majku prežalostnu na putu njezina križa svoje griehe, a i griehe svieta izpaštajmo kršćanskom pokorom.

POMOLIMO SE. *Zdravo Kraljice, Majko milosrđa, živote, slasti, ufanje naše, zdravo. K tebi vapijemo prognani sinovi Eve. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj dolini suza. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o sladka Djevice Marijo!*

MARIJINA PORUKA IZ FATIME

Kad su jednom učenici razpravljali, koji je najveći u kraljevstvu nebeskom, Isus pozva diete, stavi ga među njih i reče: »Zaista vam kažem, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca ne ćete unići u kraljevstvo nebesko«. (Mat. 18, 1—3) Isus je uviek rado primao djecu, blagoslivljao ju, jer je takovih kraljevstvo nebesko.

Nije bez razloga misliti, da je Marija, kao žena i kao Majka primala i privodila djecu svome Sinu: Predteča Isusov bio je miljenik Isusov, a tako i Marijin. Tako je i učenika, koga je ljubio Isus, ljubila i Marija. Ivana je ona izpod križa primila za svoga sina. Prava Marijina djeca bila su jedan Stanislav Kostka, drugi sveti Gabriel od Majke prežalostne. Ta dvojica, a da druge ne spominjemo, nisu poznavala druge majke do Marije.

Pravo Marijino diete bila je Bernardica; njoj se Bezgriešna god. 1858. ukazala u Lurdu, i u ondašnjim težkim danima preko nje pozvala sviet, da čini pokoru, da moli za griešnike i da moli Marijinu krunicu. Marija je tada kao uviek posredovala za grješni sviet.

Nešto slično dogodilo se šestdeset godina kasnije (1917. g.), kad je biesnio prvi svjetski rat. Bezgrješna Djevica kao Kraljica presvete krunice ukazala se više puta nevinoj pastirskoj djeci u Fatimskoj kotlini u Portugalskoj. Bili su to mala Jacinta i brat joj Franjo i njihova rodica Lucija. Dok su ta priprosta nevina dječica, koja nisu bila navršila ni desetu godinu, mirno pasla svoje ovčice, te se oko podne po svom običaju sakupila da mole Marijin ružarij, na maloj česmini ugledaše divnu Gospođu, svu sjajnu, ovijenu svietlom ljepšim od svietla sunčanoga. Divna im se Gospa konačno 13. listopada očituje kao Kraljica svete krunice, te im u više prikaza naredi, da se prikažu Gospodinu, da budu spremni na žrtve i patnje, kao naknadu za tolike griehe, kojima se vriеđa Božje veličanstvo, da mole za obraćenje griešnika, da zadovoljavaju za psosti i uvrede nanešene Bezgriešnom Srdcu Marijinom,

a napose, da pobožno mole njezinu krunicu (ružarij).

U trećem prikazanju djeca su vidjela, kako mnoge duše propadaju u pakao, a da se spase, Marija zatraži, da se uvede pobožnost prema Bezgriešnom njezinom Srdcu. Tako će se mnoge duše spasiti; ali ako toga ne učine, ako ne prestanu vriedati Gospodina, pravda će se Božja očitovati još novijim i težim kaznama.

»Ovaj će rat (1918.)«, prosliedi Bl. Djevica, »brzo svršiti, ali ako ljudi ne prestanu vriedati Gospodina, ne će proći mnogo vremena, i za sliedećega pape započeti će drugi veći i gori. Kad ugledate noć osvietljenu nepoznatim svietlom, znajte, da je to znak, koji vam daje Bog, da je blizu kazna svieta radi tolikih njegovih zločina, kazna ratom, gladom i progonstvima protiv Crkve i Sv. Otca. Ja ću zatražiti posvetu svieta mome Bezgriešnome Srdcu i naknadnu Pričest u prve subote u mjesecu. Ako se poslušaju moji savjeti, bit će bič uklonjen; inače... Napokon će moje Srdce pobiediti.«

Prvi svjetski rat, o kojem je Bl. Djevica govorila, brzo je svršio. Ali budući se sviet nije obratio, već je htio da i samog Boga poput Lucifera baci iz priestolja, buknuo je ovaj drugi svesvjetski rat, prema kojemu je onaj prvi samo igračka. Mi svi sada proživljavamo njegove strahote, a vidimo, da se ljudi slabo obraćaju Bogu. A što je najstrašnije, kako je očitovala Fatimska Gospa, mnoge duše tako propadaju u pakao. (Petrov: »Čudo dvadesetog vieka«).

Marijina poruka iz Fatime upravljena cielomu svietu jasna je: »Ne griešite više, da vas još teže kazne ne stignu! Obratite se i pokoru činite! Molite pobožno moju krunicu! Posvetite se mojem Bezgrješnom Srdcu!« Portugalci su prvi razumjeli poruku svoje Fatimske Gospe. Oni su se prvi posvetili Bezgrješnom Srdcu Marijinu, oni su u Fatimi svojoj Kraljici podigli veleban hram, a što je glavno, oni su se posipali pepelom i u Fatimskoj dolini na stotine tisuća vjernika su s danom skrušeno vapili: »Prosti, prosti, Bože, puku svomu«. I tako su sretni Portugalci godine 1935. do 1938. branili svoju domovinu od ratnog požara, koji je bio već tako blizu; a i sada su jedan od riedkih naroda, koji su pošteđeni od strahota sadanjeg rata.

Papa Pijo XII. posvetio je 31. listopada 1942. Crkvu i čitav sviet Bezgrješnom Srdcu Marijinu i pozvao je čitav sviet, da isto učini. Sad nema biskupije ni župe, nema ni Reda ni Kongregacije, koja se u ovim težkim danima ne bi stavila pod okrilje nebeske Kraljice, prave Pomoćnice kršćana, naše kod svoga Sina moćne Posrednice, mile naše Odvjetnice, Kraljice presvete krunice.

Zato i mi, iako i ne kao nevina djeca po prirodi, a ono kao skrušeni pokornici po milosti pristupimo njezinom moćnom priestolju i kao odgovor na njezinu poruku iz Fatime ustima samog svetog Otca, Kristova namjestnika na zemlji, molimo:

Kraljice presvete krunice, pomoćnice kršćana, utočište roda ljudskoga, pobjednice u svim bojevima Božjim! Ponizno padamo pred priestolje Tvoje uvjereni, da ćemo postići milosrđe i primiti milost i potrebnu pomoć i obranu u sadanjim nevoljama, ne radi naših zasluga, kojih zapravo nemamo, nego jedino radi neizmjerne dobrote Tvoga majčinskog Srdca! U ovom žalostnom času ljudske poviesti predajemo se i posvećujemo Tebi, Tvome neokaljanome Srdcu ne samo u zajednici s Otajstvenim Tielom Tvoga Isusa, svetom Crkvom, koja trpi i krvari na tolikim stranama i na tolike je načine razžalošćena, nego također sa čitavim svietom, raztrganim divljom neslogom i razpaljenim požarom mržnje, što je sve žrtva vlastite opačine. Neka Te ganu tolike ruševine tjelesne i duševne; tolike boli, tolike stiske, stiske otaca i majki, zaručnika, braće, nevine djece; toliki životi ugušeni u cvietu mladosti; tolika tjelesa raztrgana u groznoj klaonici; tolike duše, koje se muče i izdišu, tolike, koje su u pogibelji, da se za uviek izgube! Izprosi nam od Boga mir, Ti o Majko milosrđa! A prije svega izprosi nam one milosti, koje pripremaju, donose i osiguravaju mir! Kraljice mira, moli za nas i podaj zaraćenom svietu mir, za kojim na-

rodi uzdišu, mir u istini, u pravdi, u ljubavi Kristovoj. Podaj mu mir oružja i mir duša, da se u stalnosti poredka širi kraljevstvo Božje. Pruži svoju zaštitu nevjernicima kao i onima, koji još sjede u sjeni smrtnoj; udieli im mir i učini, da im se rodi sunce istine, te da uzmognu pred jedinim Spasiteljem svieta zajedno s nama ponavljati: »Slava Bogu na visini, i mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje!« (L. 2, 14.) Podaj mir narodima, koji su podieljeni zabludom ili neslogom, a napose onima, koji izpoviedaju posebnu pobožnost prema Tebi, i kod kojih nije bilo kuće, gdje se nije poštivala Tvoja častna slika (danas možda sakrivena i spremljena za bolje dane), i privedi ih u jedini ovčinjak Kristov, pod jedinim i pravim pastirom. Izprosi mir i podpunu slobodu svetoj Crkvi Božjoj; zaustavi poplavu novoga poganstva, koje se sve više širi; podržavaj u vjernicima ljubav k čistoći, kršćanski život i apostolski žar, da s poveća zaslugama i brojem narod onih, koji služe Bogu. Konačno, kako su Srdcu Tvoga Isusa bili posvećeni Crkva i sav ljudski rod, da bi im ono, u koje su polagali svu nadu, bilo znamen i zalog pobjede i spasenja, tako se isto mi za uviek posvećujemo Tebi, Tvome neokaljanome Srdcu, o Majko naša i kraljice svieta: da Tvoja ljubav i zaštita pospješi proslavu kraljevstva Božjega i svi narodi, pomireni među sobom i s Bogom, nazivaju blaženom Tebe i s Tobom od jednoga kraja zemlje do drugoga zapjevaju vječni »Magnifikat« slave, ljubavi, zahvalnosti Srdcu Isusovu, u kojem jedino mogu naći Istinu, Život i Mir!

O ISUSU I

svakom su potrebne

Dr Franjo Zagoda: SVETO PISMO NOVOG ZAVJETA
Dr Rudolf Vimer: ISUS KRIST (3 knjige)
A. D. Sertillanges-Šarić: ISUS
Dr Ivan Ev. Šarić: EVANĐELIST
O. Ignacije Radić: BOG MEĐU NAMA
T. Kemperanac-Bosanac: NASLJEDUJ KRISTA

O. Ignacije Radić: MARIJA
Dr Pavao Lončar: LURDSKA UKAZANJA
Dr J. Andrić: LURDSKA PASTIRICA
A. Braničković: GOSPA TRSATSKA
Dr fra Stanko Petrov: GOSPA SINJSKA
Dr Maksimilijan Lach: ŽIVOTI SVETACA

Julije Zeyer-Andrić: MARIJIN VRT (Roman)
René Monlaur: SUZANA (Roman)
Milutin Mayer: SVIETLO SVIETA (Priče)
Milutin Mayer: GOLGOTSKE RUŽE (Priče)
Dr Velimir Deželić: KRALJICA HRVATA (Pjesme)
Milan Pavelić: ZVIEZDE SRDCA ISUSOVA (Pjesme)
Juraj Lahner: HRVATSKE NAR. POBOŽNE PJESME
Juraj Lahner: OD ISUSA I MARIJE (Pjesme)
H. Ghéon: TRI KRALJA (Gluma)
H. Brochet: GOSPA I STRIELAC (Gluma)
Esteve: DVIE MAJKE (Gluma)

Sve je te knjige izdalo

HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŽTVO SV. JERONIMA
Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21

Cijena Kn 120.—